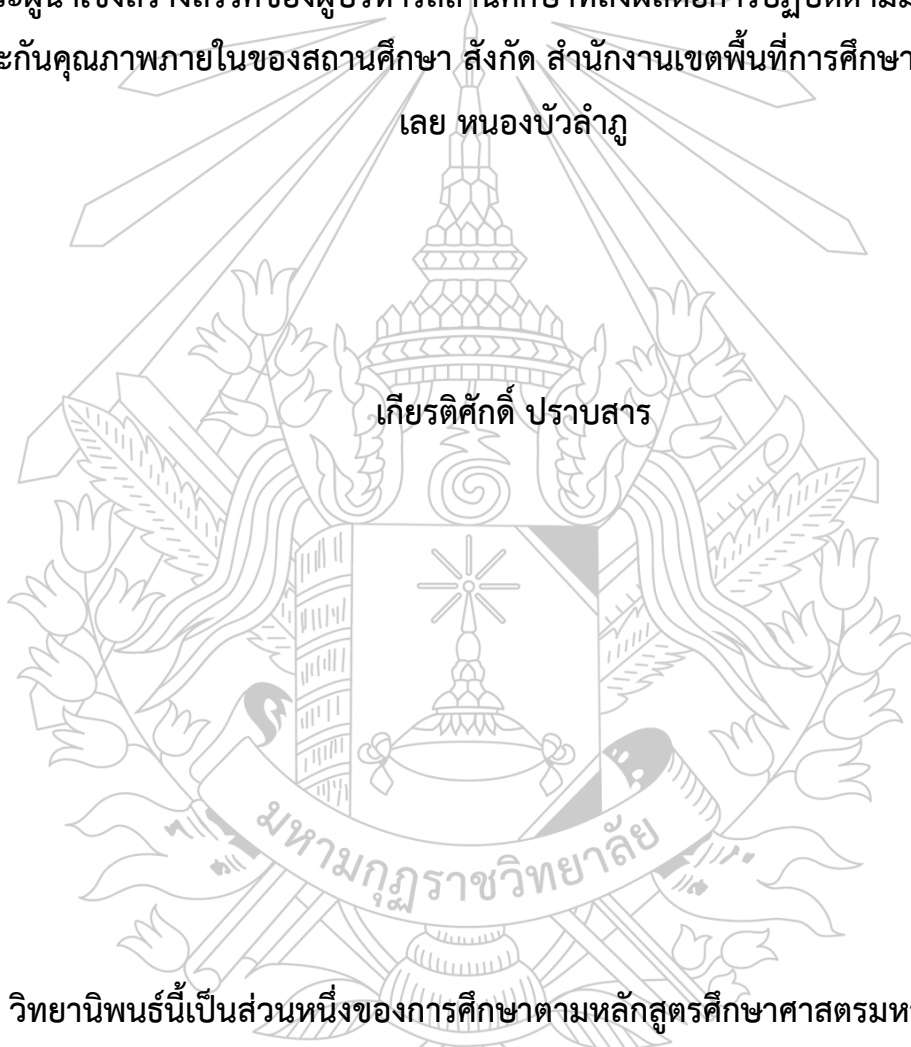

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการ
ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เลย หนองบัวลำภู

เกียรติศักดิ์ ปราบสาร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการ
ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เลย หนองบัวลำภู

เกียรติศักดิ์ ปราบสาร

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

CREATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING TO
STANDARD PERFORMANCE OF SCHOOL INTERNAL QUALITY ASSURANCE
UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE LOEI -
NONGBUALAMPHU

KIATTISAK PRABSAN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATION ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

2024

COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติ ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
ชื่อนักศึกษา	เกียรติศักดิ์ ปรามสาร
ชื่อปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีพุทธศักราช	2567
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์บุญช่วย ศิริเกษ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(พระครูศรีวิรุณสุนทร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:

ประธานกรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์บุญช่วย ศิริเกษ)

กรรมการ

.....
(พระครูปลัดจักรพล สิริธโร, ดร.)

กรรมการ

.....
(ดร.กรรณิกา ไวโสภา)

กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล)

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติ ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
ชื่อนักศึกษา	เกียรติศักดิ์ ปรามสาร
ชื่อปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2567
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์บุญช่วย ศิริเกษ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 2) ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 4) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2566 จำนวน 324 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความเชื่อมั่น 0.942 ส่วนด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีค่าความเชื่อมั่น 0.947 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยใช้วิธี Stepwise เพื่อดูตัวแปรที่มีนัยสำคัญ และนำค่าสถิติที่ได้ไปสร้างสมการพยากรณ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.666$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว และด้านจินตนาการ ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวม และสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 49.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์ ดังนี้

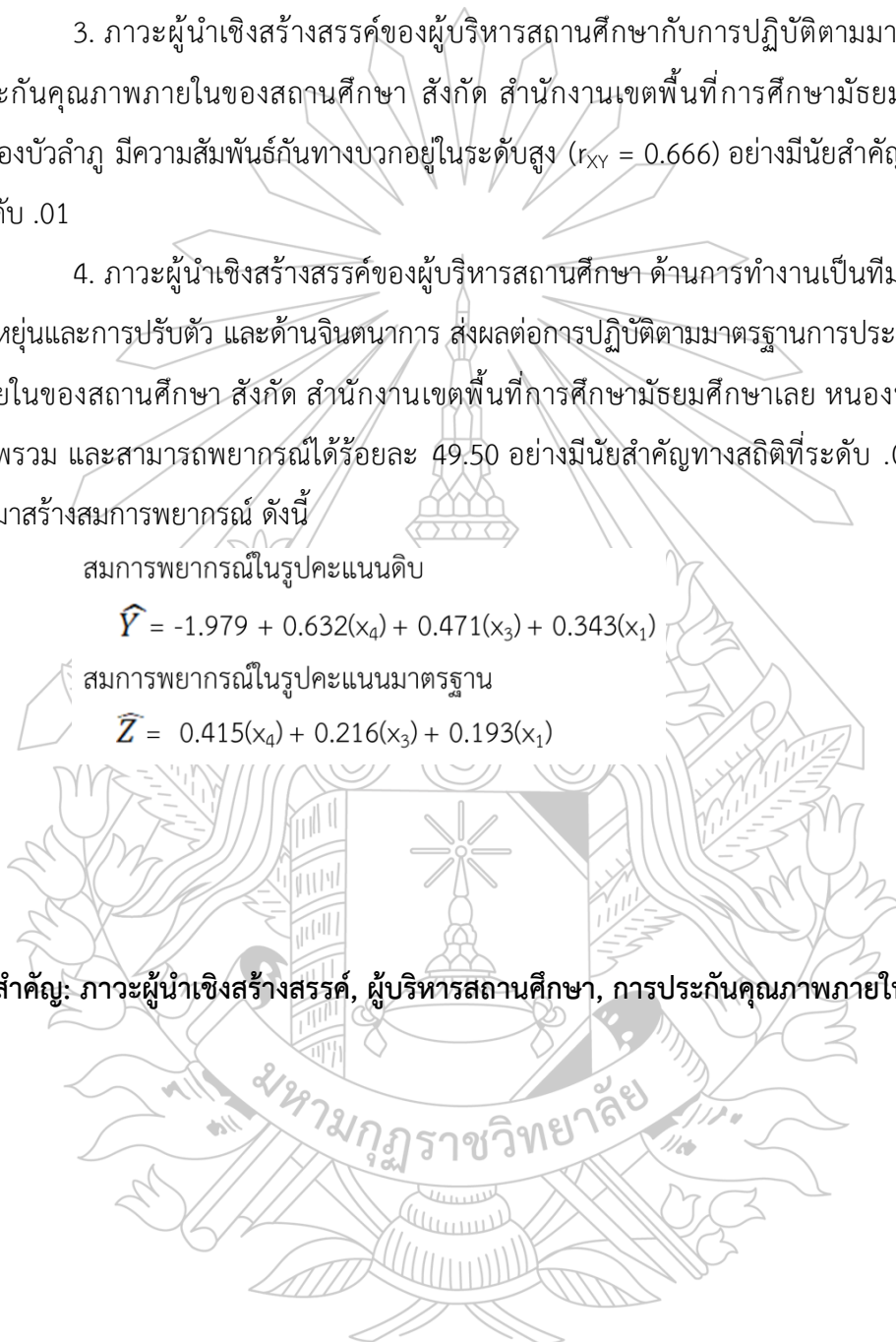
สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = -1.979 + 0.632(x_4) + 0.471(x_3) + 0.343(x_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.415(x_4) + 0.216(x_3) + 0.193(x_1)$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ผู้บริหารสถานศึกษา, การประกันคุณภาพภายใน

ABSTRACT

Thesis Topic	<p style="text-align: center;">CREATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING TO STANDARD PERFORMANCE OF SCHOOL INTERNAL QUALITY ASSURANCE UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE LOEI - NONGBUALAMPHU</p>
Student's Name	<p style="text-align: center;">KIATTISAK PRABSAN</p>
Degree Sought	<p style="text-align: center;">Master of Education</p>
Program	<p style="text-align: center;">Education Administration</p>
Anno Domini	<p style="text-align: center;">2024</p>
Advisor	<p style="text-align: center;">Associate Professor Boonchuay Sirikase</p>

The purposes of this research were to study 1) study level of Creative leadership of administrators of school under the secondary educational service area office Loei – Nong Bua Lam Phu, 2) study the level of the standards performance of school internal quality assurance under the secondary educational service area office Loei – Nong Bua Lam Phu , 3) The relationship between the Creative leadership of administrators and standards performance of school internal quality assurance under the secondary educational service area office Loei – Nong Bua Lam Phu, and 4) to investigate relationship between the of administrators affecting to standards performance of school internal quality assurance under the secondary educational service area office Loei – Nong Bua Lam Phu, The samples were 324 administrators and teachers who was working in academic year 2024. The participants were selected using multi-stage sampling. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire. The part of creative leadership of administrators obtained the validity index between reliability index was at 0.942, whereas the part of standards performance of school internal quality assurance reliability index was at 0.947. Statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, and Multiple Regression Analysis using Stepwise for identify the level of significance the predictive power.

The results of the study revealed as follows:

1. The Creative leadership of administrators under the secondary educational service area office Loei – Nong Bua Lam Phu, both overall and individual aspects, was at the high level,

2) The level of the standards performance of school internal quality assurance under the secondary educational service area office Loei – Nong Bua Lam Phu, both overall and individual aspects, was at the high level,

3. The Creative leadership of administrators and standards performance of school internal quality assurance under the secondary educational service area office Loei – Nong Bua Lam Phu, had a high positive correlation ($r_{XY} = 0.666$) at the statistically significant level of .01,

4. Creative leadership of administrators Teamwork Flexibility and adaptability and Imagination affecting to standards performance of school internal quality assurance under the secondary educational service area office Loei – Nong Bua Lam Phu, both overall and since there was a positive correlation, it was possible to create a forecast equation with 49.50 % accuracy at the statistically significant level of .01 the one above equation is written as follows.

Equation in raw score.

$$\hat{Y} = -1.979 + 0.632(x_4) + 0.471(x_3) + 0.343(x_1)$$

The forecast of the variance.

$$\hat{Z} = 0.415(x_4) + 0.216(x_3) + 0.193(x_1)$$

Keywords: Creative Leadership, administrators, School Internal Quality Assurance

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับความกรุณาอย่างสูงยิ่ง จากรองศาสตราจารย์ บุญช่วย ศิริเกษ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้เมตตาให้ความรู้ ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และตรวจแก้ไขงานตลอดเวลาในการดำเนินการจัดทำ อีกทั้งยังคอยกระตุ้นให้ทำงานตามแผนที่วางไว้ พร้อมทั้งให้กำลังใจในการทำงาน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและ ถูเป็นพระคุณอย่างสูงยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำด้วยดีเสมอมา ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.ชัชฌิมาพงศ์ ศรจันทร์ ดร.กรรณิกา ไวโสภาน นายจักรพงศ์ แกลงกัณฑ์ นายดิเรก ศรีโยธา และนายสาคร ปริบุญนัง ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความกรุณาเสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม และให้คำแนะนำในการจัดทำแบบสอบถามในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภูทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วนในการทำวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณพี่น้องสาขาวิชาการบริหาร การศึกษาทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษาและให้กำลังใจผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา และ ขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ไม่ได้กล่าวถึง ณ ที่นี้

คุณงามความดีและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่อง บูชา แต่พระคุณของบิดา มารดา และครอบครัว ที่คอยให้กำลังใจ ตลอดจนพี่น้องและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทุกท่าน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมที่สำคัญยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เกียรติศักดิ์ ปรามสาร

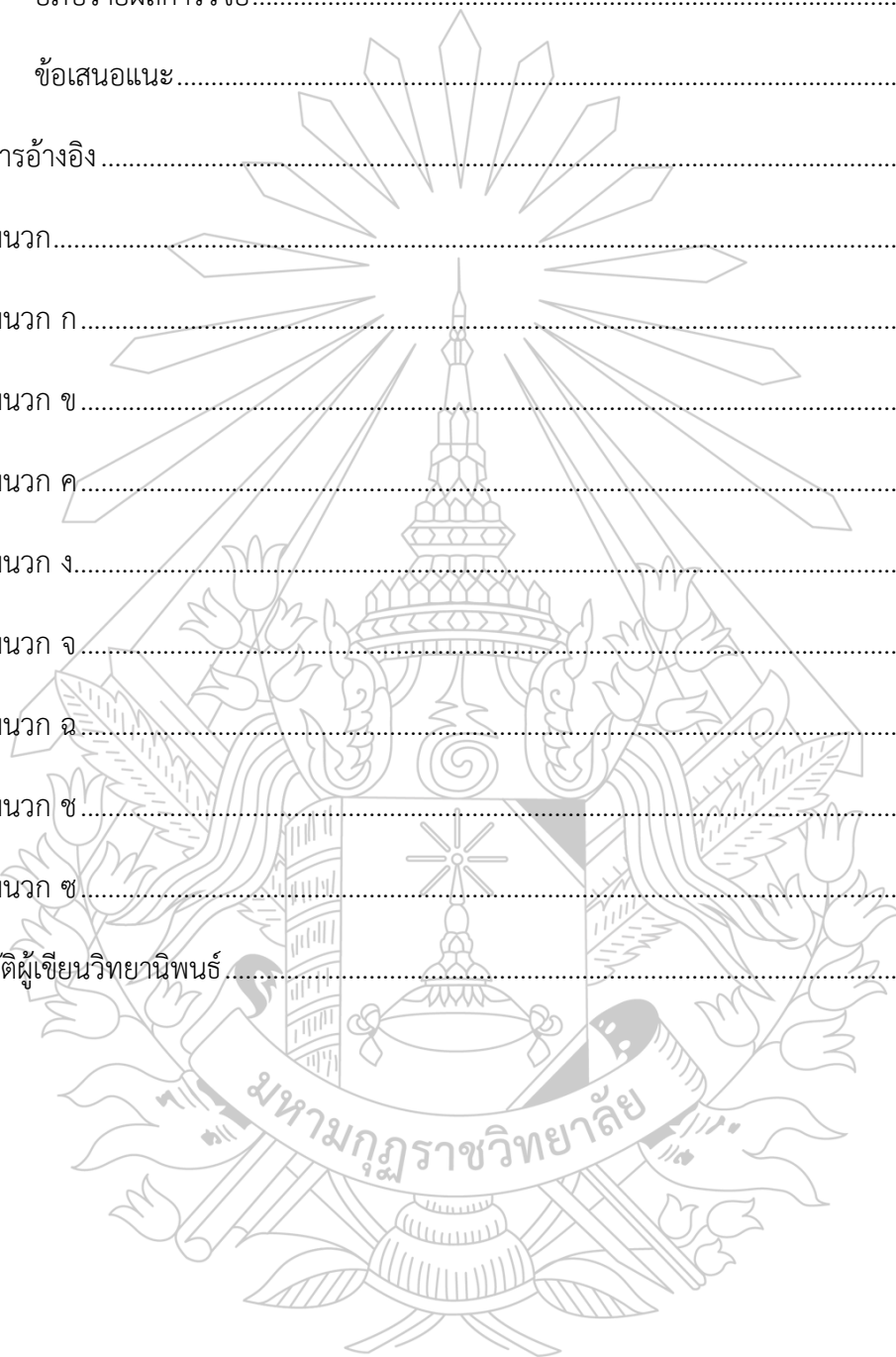
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	จ
ABSTRACT	ช
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญ	ญ
สารบัญตาราง	๗
สารบัญรูปภาพ	ด
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย	1
1.2. คำถามการวิจัย	4
1.3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.4. สมมติฐานของการวิจัย	5
1.5. กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
1.6. ขอบเขตของการวิจัย	6
1.7. นิยามศัพท์เฉพาะ	7
1.8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	12
2.1.1. ความหมายของภาวะผู้นำ	12
2.1.2. ความหมายของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	13

2.1.3.	ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	16
2.1.4.	องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา.....	18
2.1.5.	นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา.....	22
2.2.	แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา.....	34
2.2.1.	วิวัฒนาการของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	34
2.2.2.	ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	37
2.2.3.	ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา	39
2.2.4.	ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	41
2.2.5.	หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	43
2.2.6.	แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	48
2.2.7.	ความหมายของมาตรฐานการศึกษา	54
2.2.8.	ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา.....	55
2.2.9.	ประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา	57
2.2.10.	การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	58
2.2.11.	นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวชี้วัดขององค์ประกอบการปฏิบัติตามมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	71
2.3.	บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู.....	78
2.3.1.	สภาพบริบทของสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู	78
2.3.2.	คุณภาพการศึกษาและทิศทางการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู.....	82

2.4.	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	84
2.4.1.	งานวิจัยในประเทศ	84
2.4.1.	งานวิจัยต่างประเทศ	90
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	93
3.1.	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	93
3.2.	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	94
3.3.	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	95
3.4.	การเก็บรวบรวมข้อมูล	98
3.5.	การวิเคราะห์ข้อมูล	98
3.6.	สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล	100
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	101
4.1.	สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	102
4.2.	ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู	104
4.3.	ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู	109
4.4.	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู	113
4.5.	ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติ ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู	118
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	123

5.1. สรุปผลการวิจัย.....	124
5.2. อภิปรายผลการวิจัย.....	126
5.3. ข้อเสนอแนะ.....	131
รายการอ้างอิง.....	133
ภาคผนวก.....	145
ภาคผนวก ก.....	146
ภาคผนวก ข.....	147
ภาคผนวก ค.....	152
ภาคผนวก ง.....	159
ภาคผนวก จ.....	162
ภาคผนวก ฉ.....	164
ภาคผนวก ช.....	171
ภาคผนวก ซ.....	172
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	175

สารบัญตาราง

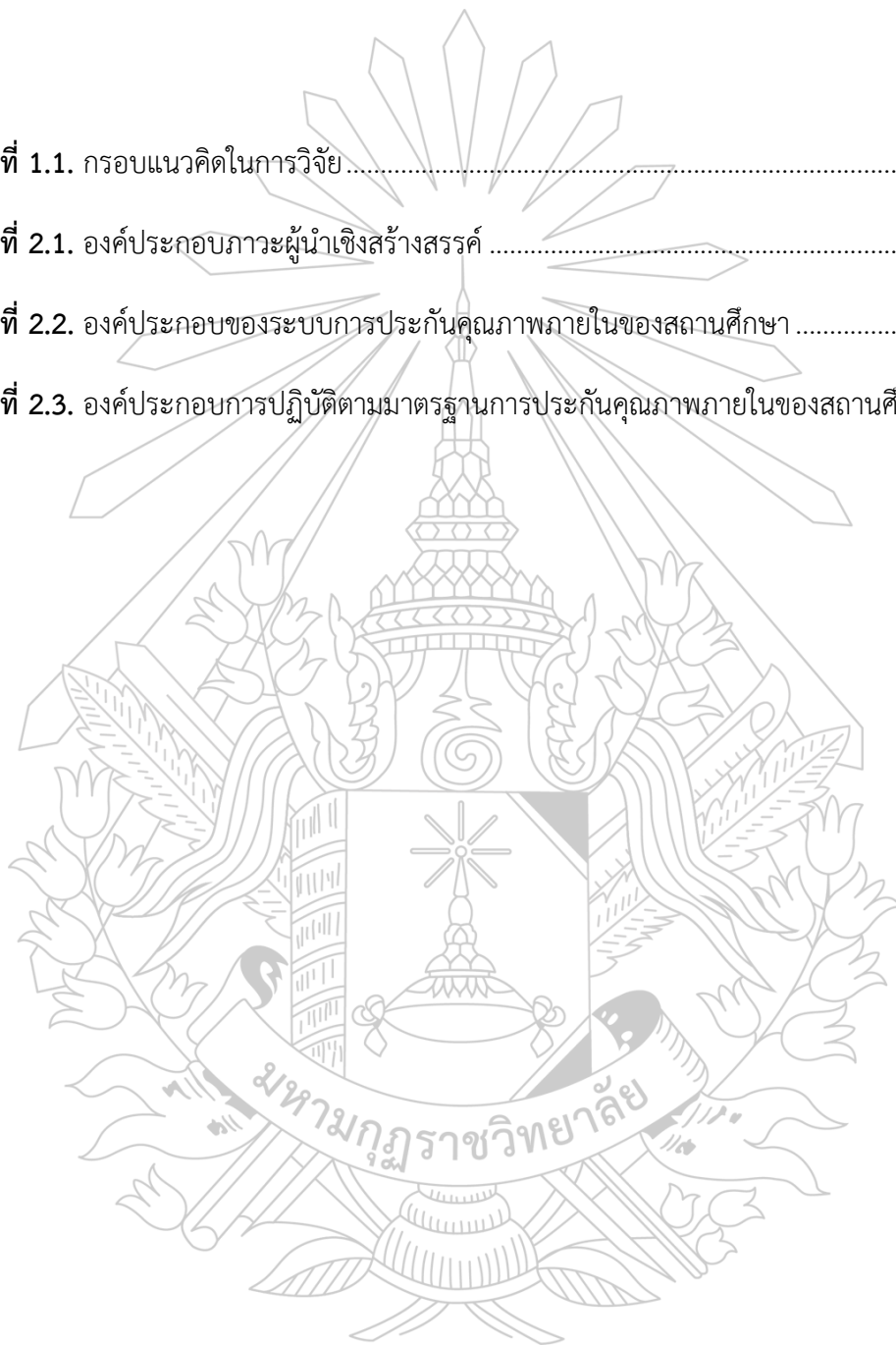
	หน้า
ตารางที่ 2.1. การสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ...	20
ตารางที่ 2.2. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ผู้บริหารสถานศึกษา.....	31
ตารางที่ 2.3. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	76
ตารางที่ 3.1. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2566 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและตำแหน่งหน้าที่.....	94
ตารางที่ 3.2. ขั้นตอนกระบวนการสร้างแบบสอบถาม.....	97
ตารางที่ 4.1. จำนวน และร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู.....	102
ตารางที่ 4.2. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมและรายด้าน	104
ตารางที่ 4.3. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านจินตนาการ (x_1) โดยภาพรวมและรายข้อ	105
ตารางที่ 4.4. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านวิสัยทัศน์ (x_2) โดยภาพรวมและรายข้อ	106

<p>ตารางที่ 4.5. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว(x_3) โดยภาพรวมและรายข้อ.....</p>	<p>107</p>
<p>ตารางที่ 4.6. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการทำงานเป็นทีม (x_4) โดยภาพรวมและรายข้อ.....</p>	<p>108</p>
<p>ตารางที่ 4.7. ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา (Y) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมและรายด้าน</p>	<p>109</p>
<p>ตารางที่ 4.8. ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านคุณภาพของผู้เรียน (y_1) โดยภาพรวม และรายข้อ.....</p>	<p>110</p>
<p>ตารางที่ 4.9. ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ (y_2) โดยภาพรวม และรายข้อ</p>	<p>111</p>
<p>ตารางที่ 4.10. ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (y_3) โดยภาพรวม และรายข้อ.....</p>	<p>112</p>
<p>ตารางที่ 4.11. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู.....</p>	<p>113</p>
<p>ตารางที่ 4.12. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านคุณภาพผู้เรียน (y_1).....</p>	<p>115</p>

ตารางที่ 4.13. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ (y_2).....	116
ตารางที่ 4.14. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (y_3).....	117
ตารางที่ 4.15. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ ปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวม.....	118
ตารางที่ 4.16. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ ปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านคุณภาพของผู้เรียน (y_1).....	119
ตารางที่ 4.17. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ ปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการบริหารและ การจัดการจัดการ (y_2).....	120
ตารางที่ 4.18. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ ปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (y_3).....	121

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ภาพที่ 2.1. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	22
ภาพที่ 2.2. องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	45
ภาพที่ 2.3. องค์ประกอบการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	70

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเกิดเป็นสังคมที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วและไร้พรมแดนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าว เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคที่ เรียกว่า ยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมือง การศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เมื่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านี้ ผสมผสานกับปัญหาทางเศรษฐกิจสังคม การเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ซึ่งทำให้คนในสังคมไทยต้องเผชิญกับปัญหานานัปการ และการที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ ได้นั้น ปัจจัยที่สำคัญคือ “คุณภาพของคน” (อาทิตยา ละครพล, 2560, หน้า 1)

การเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วนั้น จำเป็นต้องมีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง และให้ได้คุณภาพและมาตรฐานตรงกับความต้องการของบุคคลและสังคม การพัฒนาคนที่เป็นทรัพยากรสำคัญที่สุดของประเทศ การจัดการศึกษาของไทยนั้นได้ให้ความสำคัญ โดยรัฐบาลกำหนดไว้ในกฎหมายสูงสุดของประเทศ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ให้มีการจัดการศึกษาให้กับบุคคลเป็นเวลา 12 ปี ได้อย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ ได้ให้ความสำคัญของการศึกษา คือกลไกหลักช่วยพัฒนาชาติมาโดยตลอด กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560 – 2579 เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยเน้นถึงความสำคัญของการให้โอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค รวมถึงการพัฒนาคุณภาพของระบบการศึกษา เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562 ได้กำหนดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นแนวทางสำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้จัดทำทั้ง ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งทำหน้าที่ในการตรวจสอบและพัฒนาประสิทธิภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยระบบนี้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2561 การพัฒนามาตรฐานการศึกษาในบริบทที่ให้สถานศึกษานำไปปฏิบัติและ

ประเมินผลได้จริง ต้องยึดหลักความเรียบง่าย แต่มีประสิทธิภาพในการสะท้อนคุณภาพการศึกษา รวมถึงสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง แนวคิดในการพัฒนามาตรฐานการศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายในการสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนตั้งแต่ระดับสถานศึกษาไปจนถึงระดับชาติ ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานการศึกษาจึงเน้นที่ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพผู้บริหาร และคุณภาพครู ทั้งนี้ การบริหารงานสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญในการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ประสิทธิภาพของสถานศึกษาเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการบริหารที่สามารถสะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษานั้นได้ดำเนินการไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 11)

มาตรฐานการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยทุกสถานศึกษาจะต้องมีเกณฑ์มาตรฐานเดียวกันในการประเมินและพัฒนาคุณภาพเพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเท่าเทียมในระดับชาติ การมีมาตรฐานเดียวกันนี้ไม่เพียงแต่ทำให้การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์เป็นไปอย่างโปร่งใส แต่ยังช่วยให้สถานศึกษาเข้าใจทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน(สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2554, หน้า 2, กระทรวงศึกษาธิการ, 2563, หน้า 10, สุชาวดี กาญจนนา 2564, หน้า 57) นอกจากนี้ มาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพ ต้องอาศัยผู้นำ เนื่องจากผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่สูงสุดในการบริหารสถานศึกษาขับเคลื่อนคนในองค์กรมีการปรับปรุง พัฒนามาตรฐานการศึกษาและระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา เป็นการให้หลักฐานข้อมูลแก่ประชาชน ผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา เป็นผู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา (Seyfarth, 1999; อ้างถึงใน สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, 2556, หน้า 3) สอดคล้องกับ พิชญางพงค์ พันธุ์จันทร์ (2563, หน้า 25) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการมีอิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่ม ซึ่งผู้นำไม่เพียงแค่ควบคุมหรือสั่งการ แต่ยังสามารถจูงใจและสร้างแรงบันดาลใจให้บุคคลอื่นปฏิบัติตามด้วยความสมัครใจ โดยผู้นำที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมจะต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นแนวทางในการบริหารจัดการที่เน้นการใช้จินตนาการและวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมาย โดยผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะต้องมีพฤติกรรมและความสามารถในการคิดเชิงนวัตกรรม เพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ และพัฒนากระบวนการทำงานอย่างสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร (สุกัญญา สายลวด, 2564, หน้า 15)

สอดคล้องกับ มาตรฐาน ใจแน่น (2565, หน้า 11) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์คือการที่ผู้นำ แสดงให้เห็นถึงความรู้และความสามารถในการบริหารจัดการองค์การอย่างสร้างสรรค์ ผ่านการ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล การคิดนอกกรอบ มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวตามสถานการณ์ และใช้ จินตนาการเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงบวก การเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการคิด สิ่งใหม่ แต่รวมถึงการนำความคิดเหล่านั้นไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลต่อทั้งตัวผู้นำเองและ บุคลากรในองค์กร (วรรณภา ทะอินทร์, 2565, หน้า 26)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นส่วนราชการที่รับผิดชอบ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ 2 จังหวัด คือ จังหวัดเลยและจังหวัดหนองบัวลำภู มีอำนาจ หน้าที่มีบริบทต่าง ๆ และปริมาณงานที่รับผิดชอบ มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 52 โรงเรียน ในท้องที่ 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเลย มีโรงเรียนตั้งอยู่ในท้องที่จังหวัดเลย จำนวน 31 โรงเรียน และจังหวัด หนองบัวลำภู มีโรงเรียนตั้งอยู่ในจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 21 โรงเรียน ผลการประเมินของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จากการสรุปผลการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม และแนวทางพัฒนา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายนอกองค์กร ด้านโอกาส พบว่า การประกันคุณภาพภายนอกโดย สมศ. กระตุ้นให้โรงเรียนบริหาร จัดการได้มาตรฐาน ส่งผลให้ระดับคุณภาพการศึกษาสูงขึ้น แนวทางดำเนินงาน ปรับปรุง พัฒนา ส่งเสริมสถานศึกษา เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายนอกโดย สมศ. (แผนพัฒนาการศึกษา 2563 - 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู, 2565) จากการประเมินภายนอก รอบ 4 มีสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินจำนวนเพิ่มขึ้น แต่ปัญหาที่พบในการประเมินผ่านทางออนไลน์ และระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมิน สถานภาพปัญหาในปัจจุบัน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่บรรลุค่าเป้าหมาย การรายงานผลการ ปฏิบัติงานยังไม่ต่อเนื่อง ครอบคลุม มีครูไม่ครบกลุ่มสาระและไม่เพียงพอกับภาระงาน โดยเฉพาะ โรงเรียนในเขตพื้นที่ห่างไกลและโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องมีการพัฒนาด้านเทคนิคและทักษะการจัดการ เรียนการสอนภายใต้บทบาทการเป็นครูยุคใหม่ และการจัดการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎี พหุปัญญาเพิ่มขึ้น สถานศึกษาขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์ การจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยต่อการ พัฒนาของผู้เรียน เช่น คอมพิวเตอร์และสมาร์ทโฟนที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ โดยเฉพาะ โรงเรียนในเขตพื้นที่ห่างไกลและโรงเรียนขนาดเล็ก รวมถึงขนาดของโรงเรียน จำนวนนักเรียน มีข้อจำกัดต่อการของงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษา ซึ่งปัจจัยดังกล่าว ล้วนเกี่ยวข้องและ กระทับกับสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย หนองบัวลำภู, 2566, หน้า 21)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา รวมทั้งเป็นประโยชน์สำหรับเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ในการนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ และทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ต่อไป

1.2. คำถามการวิจัย

1.2.1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู อยู่ในระดับใด

1.2.2. การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภูอยู่ในระดับใด

1.2.3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู หรือไม่ อย่างไร

1.2.4. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู หรือไม่ อย่างไร

1.3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1.3.1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

1.3.2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

1.3.3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

1.3.4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

1.4. สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีสมมติฐานการวิจัยไว้ ดังนี้

1.4.1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

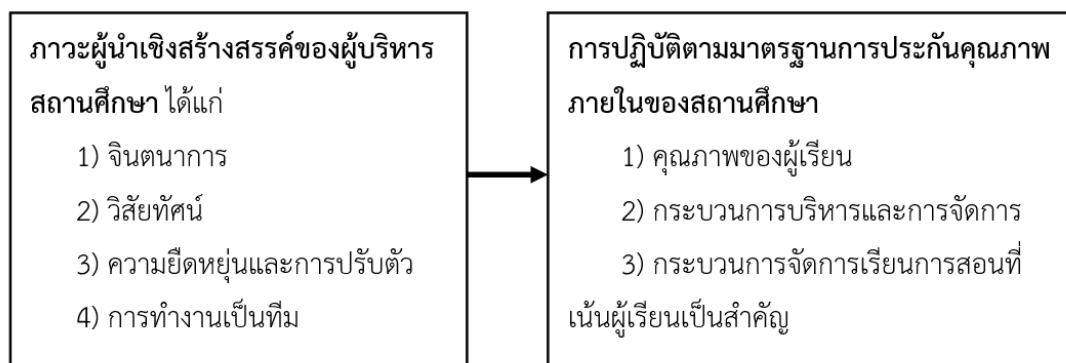
1.4.2. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

1.5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นตัวแปรพยากรณ์ ได้จากการสังเคราะห์ห้องค์ประกอบจากนักวิชาการจำนวน 14 คน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) จินตนาการ 2) วิสัยทัศน์ 3) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว และ 4) การทำงานเป็นทีม ส่วนตัวแปรเกณฑ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดหลักการเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) คุณภาพของผู้เรียน 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากแนวคิดด้านเนื้อหาและตัวแปรดังกล่าว เสนอเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1.1 ดังนี้

ตัวแปรพยากรณ์ (Predictor Variables)

ตัวแปรเกณฑ์ (Criterion Variables)

ภาพที่ 1.1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยมีขอบเขตการศึกษาคั่นคว้า ดังนี้

1.6.1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

1.6.1.1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นตัวแปรพยากรณ์ แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) จินตนาการ 2) วิสัยทัศน์ 3) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว และ 4) การทำงานเป็นทีม

1.6.1.2. การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นตัวแปรเกณฑ์ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) คุณภาพของผู้เรียน 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.6.2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.6.2.1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2566 จำนวน 52 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 128 คน และครูผู้สอนจำนวน 1,916 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 2,044 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

1.6.2.2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา

2566 ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 21 คน และครูผู้สอน จำนวน 303 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 324 คน

1.6.3. ขอบเขตตัวแปร

ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1.6.3.1. **ตัวแปรพยากรณ์** (Predictive variables) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็น ปัจจัยเชิงสาเหตุ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิดองค์ประกอบและงานวิจัยของนักวิชาการ จำนวน 14 คน ดังนี้ อัยริน สมาแอ (2562) เกศณี ภูรินเทศ (2562) เฉลิมพร เทียนศรี (2563) พิมพ์ธนพร นันภิวงค์ (2563) วรุต สุขสอน (2564) มะนาพี อินนุชชี (2564) สุกัญญา สายลวด (2564) รอฮานิง อาแว (2565) มาตุสรณ์ ใจแน่น (2565) สุทธิพันธ์ สุภานันท์ (2565) Sousa (2003) Casse and Claude (2007) Coste (2009) และ Ubeben, Hughes and Norris (2011) สรุปได้ 4 ด้าน คือ

- 1) จินตนาการ
- 2) วิสัยทัศน์
- 3) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว
- 4) การทำงานเป็นทีม

1.6.3.2. **ตัวแปรเกณฑ์** (Criterion Variables) คือ การปฏิบัติตามมาตรฐานการ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาจากผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช 2561 เกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 ด้าน คือ

- 1) คุณภาพผู้เรียน
- 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ
- 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.7. นิยามศัพท์เฉพาะ

1.7.1. **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง พฤติกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกถึงความสามารถในการสร้างภาพในสมองที่มีความเป็นไปได้ใน อนาคต มาใช้ในการทำงานที่หลากหลาย กล้าคิด กล้าตัดสินใจ ลงมือทำสิ่งใหม่ ๆ และมองภาพ อนาคตของสถานศึกษาจะดำเนินไปในทิศทางสู่ความสำเร็จ โดยเน้นกระบวนการบริหารงานแบบ มีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ปรับเปลี่ยนความคิด พร้อมรับฟังและ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาองค์กร ซึ่งประกอบได้ 4 ด้าน ดังนี้

1.7.1.1. จินตนาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการสร้างภาพในสมองที่มีความเป็นไปได้ในอนาคตมาใช้ในการทำงานที่หลากหลาย มีความคิดสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ ๆ โดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบแนวทางของสถานศึกษา และตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีเหตุ มีผล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ มีการบริหารจัดการคน โดยการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มากระตุ้นและแก้ปัญหาในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

1.7.1.2. วิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกถึงความสามารถในการมองภาพอนาคตของสถานศึกษา ที่จะดำเนินไปในทิศทางใด แล้วนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษา ซึ่งเป้าหมายปลายทางถูกต้อง ชัดเจน ทำลาย และมีความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยอาศัยกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับสถานการณ์ มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน เพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน สนับสนุน กระตุ้นให้บุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางเป้าหมายในการจัดการศึกษา และสื่อสารวิสัยทัศน์ให้มีความเข้าใจ นำไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

1.7.1.3. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความเข้าใจพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น มีการปรับเปลี่ยนความคิด ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยวิธีการใหม่ ๆ ที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงาน และปรับปรุงการทำงานได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องแสดงจุดยืนที่ชัดเจนต่อปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้น พร้อมเปิดรับความคิดเห็นของผู้อื่นและเปิดรับข้อมูลใหม่ ๆ และให้อิสระในการตัดสินใจของบุคลากรที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของทางราชการ

1.7.1.4. การทำงานเป็นทีม หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการที่ผู้บริหารสถานศึกษา บริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา มีความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นทีมโดยใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทำงานร่วมกับบุคลากรได้อย่างเต็มความสามารถ มีการติดต่อสื่อสารในการดำเนินกิจกรรม และสนับสนุน ช่วยเหลือระหว่างสมาชิกเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กร ให้บรรลุเป้าหมายในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน ให้เกิดความพอใจในการทำงานสูงสุด

1.7.2. การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานของสถานศึกษา เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 คุณภาพผู้เรียน ด้านที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1.7.2.1. คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานของสถานศึกษา ทำให้ผู้เรียน มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ มีกระบวนการคิด

วิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา มีการสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ใช้ทักษะความรู้ ทักษะพื้นฐาน และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพของผู้เรียน ในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนดมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม

1.7.2.2 กระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และมีการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา โดยกำหนดนโยบายพัฒนาวิชาการ ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้

1.7.2.3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึงความสามารถในการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้อ้อมลป้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

1.7.3. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู

1.7.4. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง บุคลากรที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้ง ให้ทำหน้าที่หลักทางการบริหารและการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ประกอบด้วย

1.7.4.1. ผู้บริหาร หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

1.7.4.2. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ดำรงตำแหน่งครูและครูผู้ช่วย ในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

1.7.5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษา ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลย หนองบัวลำภู

1.8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.8.1. ประโยชน์เชิงวิชาการ

1.8.1.1. ทำให้ได้สารสนเทศขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สามารถนำมาใช้ในบริบททางการศึกษา ที่จะได้นำไปพัฒนาและต่อยอดทางด้านการบริหารการศึกษาต่อไป

1.8.2. ประโยชน์ในการนำผลวิจัยไปใช้

1.8.2.1. ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลสารสนเทศ เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของตนเอง และพัฒนาสถานศึกษา โดยการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพผลสูงสุด

1.8.2.2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลย หนองบัวลำภู สามารถนำ ผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการวางแผนแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.1.1. ความหมายของภาวะผู้นำ
 - 2.1.2. ความหมายของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
 - 2.1.3. ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
 - 2.1.4. องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.1.5. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
 - 2.2.1. วิวัฒนาการของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.2.2. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.2.3. ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.2.4. ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.2.5. หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.2.6. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.2.7. ความหมายของมาตรฐานการศึกษา
 - 2.2.8. ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา
 - 2.2.9. ประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา
 - 2.2.10. การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
 - 2.2.11. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- 2.3. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
- 2.4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1. งานวิจัยในประเทศ

2.4.2. งานวิจัยต่างประเทศ

2.1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.1. ความหมายของภาวะผู้นำ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงความหมายของภาวะผู้นำ ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

กมลชนก ชงทอง (2563, หน้า 38) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพลหรืออำนาจที่มีอยู่ในการชักนำหรือโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ของตนเองนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

พิชญาพงศ์ พันธุ์จันทร์ (2563, หน้า 25) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการสภาวะหรือศักยภาพของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่ม มีความสามารถในการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการจูงใจให้คนอื่นคล้อยตาม หรือปฏิบัติตาม และสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอย่างประสานสัมพันธ์กัน มีคุณลักษณะเหมาะสมทั้งด้านความรู้ สติปัญญา มองการณ์ไกล มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการองค์กร มีทักษะเป็นศูนย์กลางของการเปลี่ยนแปลงที่ทรงความรู้ สามารถขับเคลื่อนองค์กรให้ปฏิบัติตามภารกิจตามแผนงาน เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ขององค์กร

สุขญา โกมลวานิช (2563, หน้า 25) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าในหน่วยงานโดยได้รับการแต่งตั้ง เลือกลง หรือได้รับการยกย่องให้เป็นหัวหน้าและเป็นบุคลากรที่มีอิทธิพลเหนือจิตใจผู้อื่นในการที่ชักจูงใจให้บุคคลปฏิบัติตามคำสั่ง

ทิพย์ศรี รักษาสิน (2564, หน้า 56) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การที่บุคคลใช้วิธีการนำเพื่อให้กลุ่มหรือองค์การดำเนินการบรรลุเป้าหมายร่วมกันของกลุ่มหรือองค์การ โดยมุ่งเน้นใช้อิทธิพล แรงจูงใจ วิสัยทัศน์ในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทุกสถานการณ์

ดวงสิทธิ์ พรหมมา (2565, หน้า 18) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถด้านอิทธิพลต่อบุคคลในกลุ่ม เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย มีการใช้กระบวนการสั่งการตามสถานการณ์ การมีปฏิสัมพันธ์ โดยถ่ายทอดแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าภาวะผู้นำเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ที่ไม่หยุดนิ่งของกระบวนการ 3 อย่าง ที่มีความเกี่ยวเนื่องและมีอิทธิพลต่อกัน ได้แก่ ผู้นำ ผู้ตาม และสถานการณ์ นำไปสู่ความพึงพอใจในการปฏิบัติและบรรลุผลตามเป้าหมาย

นันทิยา คงเมือง (2565, หน้า 18) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีกระบวนการในการบริหารหรือควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นต้นแบบในการบริหารและดำเนินงาน

ในการพัฒนาองค์กร มีการสร้างแรงจูงใจ กระตุ้น หรือชักจูงให้สมาชิก ให้มีแรงผลักดันในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การขับเคลื่อนขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

Hersey and Blanchard (2001, p. 94) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ใช้อำนาจเหนือคนหรือกลุ่ม เพื่อพยายามทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

Lussier and Achua (2001, p.78) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่มีอิทธิพลในการโน้มน้าวระหว่างผู้นำและผู้ตาม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยการเปลี่ยนแปลง

Dubrin (2006, p. 2) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาจากความศรัทธา มั่นใจ มีการช่วยเหลือ และเกื้อกูลกันในรายคนหรือรายกลุ่ม เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

Yukl (2006, p. 22) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถหรือพฤติกรรมของบุคคลหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้อื่น โดยการกระทำของผู้นำสามารถส่งผลให้กลุ่มหรือทีมงานทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายร่วมกันได้สำเร็จ ภาวะผู้นำมักเกี่ยวข้องกับการกำกับดูแล การชี้แนะแนวทาง การตัดสินใจ และการสนับสนุนให้ทีมแก้ไขปัญหา เพื่อลดความซับซ้อนของงาน และทำให้การดำเนินงานมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น กระบวนการของภาวะผู้นำไม่เพียงแต่เป็นการบังคับใช้หรือสั่งการเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างแรงจูงใจ สร้างความมั่นใจ และสร้างความร่วมมือในทีม เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีต่อการทำงานและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

Daft (2008, p. 5) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลระหว่างผู้นำและผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน

Robinson & Coulter. (2012, p. 228) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง สิ่งที่น่ากระทำ นั่นก็คือ กระบวนการจูงใจให้กลุ่มหรือการปฏิบัติตาม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มองค์กร

จากการศึกษาข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการของบุคคลที่มีความสามารถในการจูงใจให้ปฏิบัติงาน มุ่งเน้นการใช้อิทธิพล ทักษะรอบด้าน มีวิสัยทัศน์ ความรู้ความสามารถในการตัดสินใจ มีการวางแผน เป็นที่ยอมรับของคนในองค์กรและสามารถนำพาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

2.1.2. ความหมายของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงความหมายของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

เกศณี กลุณเทศ (2562, หน้า 32) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของการเป็นบุคคลที่นำผู้อื่นโดยใช้จินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และสามารถกระตุ้นให้ผู้ตาม

เกิดจินตนาการ ผู้ตามตอบสนองต่อภาวะผู้นำ การนำคนอื่นด้วยแนวทางใหม่ ๆ มีวิธีการใหม่ ๆ อย่าง ทำทาย มีความยืดหยุ่น รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้อื่นมีความคิดที่สร้างสรรค์ ซึ่งสามารถฝึกฝนได้จาก ประสบการณ์และการศึกษา

อัยริน สมาแอ (2562, หน้า 33) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การที่ผู้นำใช้ ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาและดำเนินงานตามสถานการณ์ต่าง ๆ แสดงถึงความสามารถ ที่สำคัญในยุคปัจจุบัน ความคิดสร้างสรรค์ทำให้ผู้นำสามารถมองหาวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหา ที่ซับซ้อนหรือทำทาย ไม่ยึดติดกับรูปแบบเดิม ๆ นอกจากนี้ การใช้ความคิดสร้างสรรค์ยังช่วยให้ องค์กรสามารถปรับตัวตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็ปัจจัยภายในหรือ ภายนอก การเป็นผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์และยืดหยุ่นช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เปิด กว้างต่อการเปลี่ยนแปลง และกระตุ้นให้ทีมมีความคิดริเริ่มที่จะทดลองสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การ พัฒนาและนวัตกรรมในองค์กร

เฉลิมพร เทียนศรี (2563, หน้า 15) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึงพฤติกรรม ของผู้นำที่มีความสามารถในการจูงใจ ผลักดัน ประสานงาน และนำผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติหน้าที่ทำให้ บรรลุเป้าหมายที่ดีขององค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์ มีจินตนาการ และมีความยืดหยุ่น สามารถกระตุ้นและ สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานเกิดความคิดแปลกใหม่และมีประโยชน์ โดยเน้นการมีส่วนร่วมและการทำงาน เป็นทีม

พิมพ์ชนพร นันถิวงศ์ (2563, หน้า 19) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของผู้นำที่มีการกระตุ้นหรือจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดความคิดสร้างสรรค์เพื่อบรรลุ เป้าหมายขององค์กร และให้เป็นองค์การแห่งความสำเร็จ

วรุฒ สุชสอน (2564, หน้า 24) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง คุณลักษณะ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน โดยมีเป้าหมาย ชัดเจน มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ มีวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย มีการสื่อสารและการจูงใจให้ครูและ บุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานร่วมกันให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

มะนาพี อินนุยุชี (2564, หน้า 48) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการจูงใจและนำบุคคลอื่น ๆ อย่างมีวิสัยทัศน์เป็นคุณสมบัติที่สำคัญในการ สร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้ทีมมีความกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกัน นี่คือปัจจัยหลักที่ทำให้ ผู้นำสามารถส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุกัญญา สายลอด (2564, หน้า 15) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถและพฤติกรรมที่ส่งผลในการนำบุคคลหรือกลุ่มคน ไปสู่วัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ มีปฏิภิรยาตอบสนองเชิงจินตนาการ มีการคิดอย่างรอบคอบทุกด้าน ทั้งในด้านของการทำงานทั่วไป ขององค์กร ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลและกลุ่มคน อย่างมีแรงบันดาลใจ มีการวางแผนล่วงหน้า

มีจินตนาการ และมีขั้นตอนของการทำงานอย่างสร้างสรรค์ นำไปพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพ ในสถานศึกษา

มาตุสรณ์ ใจแน่น (2565, หน้า 11) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการอย่างสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ ความยืดหยุ่น จิตนาการ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในรูปแบบใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์ และมีคุณภาพต่อตนเองและ ส่วนรวม

รอฮานิง อาแว (2565, หน้า 36) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การที่บุคคล เป็นผู้นำ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ในการแก้ไขปัญหาและดำเนินงานตามสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้ความสามารถในการปรับตัวในการทำงานต่าง ๆ ขององค์กรให้เกิดความง่าย มีสภาพคล่องตัว และ มีความยืดหยุ่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

สุทธิพันธุ์ สุภานันท์ (2565, หน้า 19) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การใช้ ความรู้และความสามารถในการบริหารงาน ที่ไม่เพียงแต่ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ แต่ยังสร้างความน่าเชื่อถือและไว้วางใจในทีมได้ ช่วยให้ผู้นำสามารถนำทีมไปสู่ ความสำเร็จด้วยการใช้วิธีการที่นวัตกรรมและมีการคิดอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาองค์กร และการเติบโตในระยะยาว

Adair (2007, p. 12) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การเป็นผู้นำเชิง สร้างสรรค์ในการนำเสนอและใช้กระบวนการใหม่ ๆ อย่างเป็นระบบไม่เพียงแต่ต้องมียุทธศาสตร์ ที่ชัดเจน แต่ยังต้องมีความสามารถในการจัดการกับความท้าทายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง และทำ ให้กระบวนการใหม่ ๆ เหล่านั้นกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Basadur (2008, p. 103) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การนำบุคคลอื่น ด้วยกระบวนการร่วมกันและการค้นหาปัญหาอย่างเจาะจงนั้น ต้องอาศัยความรอบคอบและ การดำเนินการที่มีระบบในการแก้ไขปัญหา ซึ่งรวมถึง การใช้วิธีการใหม่และการสื่อสารอย่างมี ประสิทธิภาพ โดยการนำบุคคลอื่นด้วยการใช้กระบวนการร่วมกันและกระบวนการเชิงสร้างสรรค์ ช่วยให้ผู้นำสามารถพัฒนาทีมและองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสร้างผู้นำมีการรับรู้ต่อความ ท้าทายและการเปลี่ยนแปลงได้อย่างดี

Danner (2008, p. 155) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้นำอาศัยการ ปรับตัวและยืดหยุ่น มีความไว้วางใจสำหรับกระบวนการและวิธีการโดยภาพรวม อีกทั้ง มีการสนับสนุน การทำงานร่วมกัน ถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งสู่อีกคนได้อย่างสร้างสรรค์

Harris (2009, p. 12) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การเป็นผู้นำที่สามารถ สร้างแรงบันดาลใจให้ทีมงานหรือองค์กรมองเห็นโอกาสในการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เคยเกิด ขึ้นมาก่อน ดังนั้น การเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์ต้องการการมองไปข้างหน้าอย่างกล้าหาญ พร้อมรับมือ

กับความท้าทายและความไม่แน่นอน โดยไม่ยึดติดกับวิธีการหรือความเชื่อเดิม ๆ นอกจากนี้ ยังต้องมีความสามารถในการจัดการกับความซับซ้อนและความหลากหลายเพื่อสร้างสิ่งใหม่ ๆ ที่มีความหมายและประโยชน์ต่อองค์กรและทีมงาน

Stoll and Temperley (2009, p. 13) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การตอบสนองเชิงจินตนาการ และมีการไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนต่อโอกาสต่าง ๆ ประเด็นต่าง ๆ อย่างท้าทาย

Puccio, Mance and Murdock (2011, p. 23) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการจูงใจและนำทีมด้วยวิธีการและแนวทางใหม่ ๆ ที่มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มุ่งเน้นการสร้างสรรคสิ่งใหม่ ๆ และเป็นตัวอย่างให้ทีมงานเห็นถึงความสำคัญของการคิดนอกกรอบและการทดลองสิ่งใหม่ ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

จากการศึกษาข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการสร้างภาพในสมองที่มีความเป็นไปได้ในอนาคตมาใช้ในการทำงานที่หลากหลาย กล้าคิด กล้าตัดสินใจ ลงมือทำสิ่งใหม่ ๆ และมองภาพอนาคตของสถานศึกษาจะดำเนินไปในทิศทางสู่ความสำเร็จ โดยเน้นกระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นปรับเปลี่ยนความคิด พร้อมรับฟังและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาองค์กร

2.1.3. ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

จินดารัตน์ โพร้นอก (2561, หน้า 23) ได้กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้นำ มีคุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย การสร้างทีมงาน การฟัง การตัดสินใจอย่างมีอิสระและความรู้ ในการดูแลบุคลากรและองค์การสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล มีความคิดสร้างสรรค์ ได้ด้วยการให้บุคคลมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาดำเนินการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการและความจำเป็นขององค์กร พร้อมเปิดโอกาสให้บุคคลมีเวลาในการคิดแก้ปัญหา ชักชวนคนให้ทำสิ่งที่ดีและส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคลหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหา

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2561, หน้า 43) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการวิจัยทั้งในเชิงแนวคิด รูปแบบ และกระบวนการเพื่อก้าวผ่านและขยายขอบเขตของการมองปัญหาไปจากแนวทางแบบเดิม ๆ จึงจะสามารถแก้ปัญหาและสร้างสิ่งที่ดียั่งยืนในอนาคต

ณัฐ ช่วยงาน (2565, หน้า 42) ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มักจะมีคุณลักษณะหรือพฤติกรรมในการนำผู้อื่น ด้วยวิธีการสร้างแรงบันดาลใจ สร้างแรงจูงใจสร้างบรรยากาศ มีความคิดริเริ่ม มีความยืดหยุ่น มีความสามารถในการปรับตัว มีกระบวนการคิด มีทัศนคติเชิงบวก พร้อมนำองค์การไปสู่การพัฒนาด้วยวิธีการใหม่ ท้าทาย และเสริมสร้างโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการปรับตัวใหม่ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะก่อให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาได้

นันทวรรณ งามแสง (2565, หน้า 30) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ส่งผลกระทบต่อผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเป็นผู้สร้างบรรยากาศการทำงานในสถานศึกษาที่ดีได้ ทำให้บุคลากรในสถานศึกษารวมกลุ่มกันทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการทำงานเป็นทีม มีความสุขในการทำงาน ซึ่งส่งผลให้การทำงานในสถานศึกษาประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วรรณภา ทะอินทร์ (2565, หน้า 26) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้บริหาร โดยผู้บริหารพึงมีและพึงเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เพราะผู้บริหารจะเป็นผู้สร้างบรรยากาศการทำงาน ทำให้กลุ่มคนรวมตัวกันได้ ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการทำงานเป็นทีม มีวิธีการทำงานที่มีความหลากหลาย หลุดออกจากกรอบแนวคิดเดิม ทำให้เกิดกระบวนการและวิธีการใหม่และเป็นปัจจัยสำคัญของผู้นำที่จะนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

อารบี ทองศรีนุ่น (2565, หน้า 13) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีผลกระทบต่อผู้ร่วมงานองค์กร สิ่งแวดล้อมอื่นที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพหรือความล้มเหลว เป็นคุณสมบัติสำคัญที่ผู้บริหารพึงมี โดยเฉพาะผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเป็นผู้สร้างบรรยากาศการทำงาน ทำให้กลุ่มคน รวมตัวกันได้ ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการทำงานเป็นทีม ซึ่งส่งผลให้องค์กร ประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

Certo and Certo (2006, p. 454) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะทำให้ผู้นำมีมุมมองในการมองสิ่งต่าง ๆ ที่หลากหลายและรอบด้าน หลุดออกจากกรอบแนวคิดเดิม ทำให้เกิดกระบวนการและวิธีการใหม่ ๆ ในการหาคำตอบหรือในการแก้ปัญหา เกิดความท้าทายในการทำงาน เกิดความมุ่งมั่นที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จด้วยความกระตือรือร้นที่จะไปสู่จุดมุ่งหมายให้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

Stoll and Temperley (2019, p. 65) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การมีปฏิริยาตอบสนองเชิงจินตนาการนั้น ไม่เพียงแต่การมีแนวคิดใหม่ ๆ แต่ยังรวมถึงการวิเคราะห์

และการเตรียมพร้อม สำหรับการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้คุณสามารรถรับมือกับความท้าทายในโลกแห่งอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การปฏิบัติงานต้องอาศัยผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถ มีทัศนคติเชิงบวก ซึ่งผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีการค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ในการบริหารจัดการองค์กร สามารถสร้างแรงบันดาลใจ แกร่งใจ ให้บุคคลอื่นทำตาม มีการสร้างทีมงาน รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง และสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาพร้อมกันนำไปสู่ความสำเร็จด้วยความกระตือรือร้นที่จะไปสู่จุดมุ่งหมายให้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.4. องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

เกศณี กลุณเทศ (2562, หน้า 41) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 2) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 3) ด้านการมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว 4) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และ 5) ด้านการทำงานเป็นทีม

อัยริน สมาแอ (2562, หน้า 39) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 3) การมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว 4) การมีความคิดสร้างสรรค์ และ 5) การทำงานเป็นทีม

เฉลิมพร เพียนศรี (2563, หน้า 19) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ (Vision) 2) ด้านความยืดหยุ่น (flexibility) และ 3) ด้านจินตนาการ (Imagination)

พิมพ์ธนพร นันภิวังค์ (2563, หน้า 25) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านความยืดหยุ่น 3) ด้านจินตนาการ 4) ด้านการแก้ปัญหา และ 5) ด้านแรงจูงใจ

มะนาพี อินนุชชี (2564, หน้า 49) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จินตนาการ 2) วิสัยทัศน์ 3) ความยืดหยุ่น และ 4) การทำงานเป็นทีม

วรุณ สุขสอน (2564, หน้า 26) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านการสื่อสาร 3) ด้านการแก้ปัญหา และ 4) ด้านการทำงานเป็นทีม

สุกัญญา สายลวด (2564, หน้า 23) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 10 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้นำการเรียนรู้แบบทีม 2) ผู้นำของผู้นำ 3) ผู้นำการสร้างควมไว้วางใจ 4) ผู้นำที่สร้างความคิดสร้างสรรค์ 5) ผู้นำที่ให้ความสำคัญกับคนและกระบวนการทำงาน 6) ผู้นำที่ให้ความสำคัญต่อลูกค้า 7) ผู้นำการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมการสร้างเครือข่ายสื่อสารแบบสองทาง 8) ผู้นำการสร้างสัมพันธภาพ และความใกล้ชิด 9) ผู้นำการบริหารความเสี่ยง และ 10) ผู้นำที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

มาตุสรณ์ ใจแน่น (2565, หน้า 14) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีจินตนาการ 2) มีความยืดหยุ่น 3) การมีวิสัยทัศน์ และ 4) การมุ่งความสำเร็จ

รชานิง อาแว (2565, หน้า 40) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านความยืดหยุ่น 3) ด้านความแก้ปัญหา 4) ด้านความคำนึงถึงปัจเจกบุคคล และ 5) ด้านความคิดสร้างสรรค์

สุทธิพันธุ์ สุภานันท์ (2565, หน้า 24) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านจินตนาการ 2) ด้านวิสัยทัศน์ 3) ด้านความยืดหยุ่น 4) ด้านแรงบันดาลใจ และ 5) ด้านการทำงานเป็นทีม

Sousa (2003, p. 34) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สติปัญญา 2) ความยืดหยุ่น 3) แรงจูงใจ และ 4) การแก้ปัญหา

Casse and Claude (2007, p. 176) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จินตนาการ (Imagination) และ 2) ความยืดหยุ่น (Flexibility)

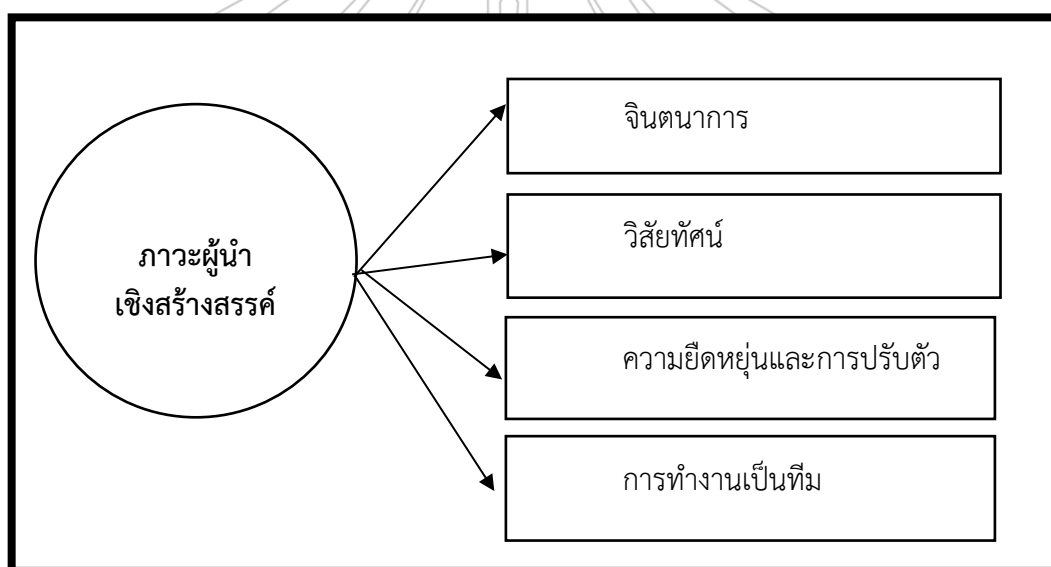
Coste (2009, p. 5) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม 2) มีอิสระทางความคิด 3) ความไว้วางใจ หรือการเปิดเผย 4) มีการคิดวิเคราะห์ละเอียดรอบคอบ 5) มีความสนุกสนาน และ 6) การกล้าเสี่ยง

Ubeben, Hughes and Norris (2011, p. 106) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ (Vision) 2) วัฒนธรรมเชิงบวก (Positive Culture) 3) การบริหารจัดการ (Managing) และ 4) ปฏิสัมพันธ์ (Interacting)

จากการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักวิชาการหลายท่าน มีความเห็นในบางส่วนที่สอดคล้องกันและมีบางส่วนที่ไม่สอดคล้องกัน ตามบริบทของการศึกษา เพื่อให้ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์จากแนวคิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ดังแสดงในตาราง 2.1 ดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	อัยริน สมนาเอ (2562)	เกศณี กุญแจเทศ (2562)	เฉลิมพร เทียนศรี (2563)	พิมพ์ธนพร นันทิกต์ (2563)	วรุฒ สุขสอน (2564)	มะนาพี อินธุเชื (2564)	ศุภัญญา สายลอด (2564)	รชานิง อาเน (2565)	มากรสรณ์ ใจเนน (2565)	สุชาติพันธุ์ สุภานันท์ (2565)	Sousa (2003)	Casse and Claude (2007)	Coste (2009)	Ubeben, Hughes and Norris (2011)	ความถี่ของข้อมูล	คิดเป็นร้อยละ %
8.2 ผู้นำการสร้างเครือข่ายและ การมีส่วนร่วมการสร้างเครือข่าย สื่อสารแบบสองทาง							✓									
9. ด้านผู้นำของผู้นำ							✓								1	7.14
9.1 ผู้นำของผู้นำ							✓									
10. ด้านความไว้วางใจ							✓					✓			2	14.28
10.1 ผู้นำการสร้างความไว้วางใจ							✓									
10.2 ผู้นำที่ให้ความสำคัญต่อ ลูกค้า							✓									
10.3 ความไว้วางใจ หรือการ เปิดเผย												✓				
11. ด้านสัมพันธภาพ							✓					✓	✓		3	21.42
11.1 ผู้นำการสร้างสัมพันธภาพ และความใกล้ชิด							✓									
11.2 ปฏิสัมพันธ์														✓		
11.3 มีความสนุกสนาน													✓			
12. ด้านบริหารความเสี่ยง							✓						✓		2	14.28
12.1 ผู้นำการบริหารความเสี่ยง							✓									
12.2 การกล้าเสี่ยง													✓			
13. ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน							✓		✓						2	14.28
13.1 ผู้นำที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน							✓									
13.2 การมุ่งความสำเร็จ									✓							
14. ด้านวัฒนธรรมเชิงบวก														✓	1	7.14
14.1 วัฒนธรรมเชิงบวก														✓		
15 ด้านการบริหารจัดการ														✓	1	7.14
15.1 การบริหารจัดการ														✓		
16 ด้านสติปัญญา											✓		✓		2	14.28
16.1 สติปัญญา											✓					
16.2 มีการคิดวิเคราะห์ละเอียด รอบคอบ													✓			

จากตารางที่ 2.1. ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยศึกษาจากแนวของนักวิชาการ และนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ จำนวน 14 ท่าน จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ที่ได้จากการสังเคราะห์มีจำนวนทั้งหมด 16 ด้าน แต่สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์พิจารณาจากด้านที่มีความถี่ตั้งแต่ 7 ขึ้นไป โดยพิจารณาจากเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 เพื่อใช้เป็นองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ พบว่า มี 4 ด้าน ซึ่งองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ที่มีค่าร้อยละสูงสุด คือ ด้านจินตนาการ ร้อยละ 78.57 ด้านวิสัยทัศน์ และด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ร้อยละ 71.43 และองค์ประกอบด้านการทำงานเป็นทีม ร้อยละ 50.00 ตามลำดับ ซึ่งแสดงเป็นโมเดลองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ได้ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

2.1.5. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.5.1. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ด้านจินตนาการ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึง จินตนาการ ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

เฉลิมพร เทียนศรี (2563, หน้า 25) ได้กล่าวว่า จินตนาการ (Imagination) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารในการสร้างมโนภาพขึ้นในจิตใจอย่างมีเหตุผล มีความเป็นไปได้ในอนาคต โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และมีความเชื่อมั่นว่าสิ่งที่คิดมีความเป็นไปได้ สามารถที่จะ

กระตุ้นให้ผู้อื่นปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์ โดยบุคคลที่มีจินตนาการ จะมีลักษณะอารมณ์ขันในการทำงาน มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีความรอบรู้ มีการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน มีการสนับสนุนความสามารถของบุคลากรในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และมีความบริสุทธิ์ใจในการทำงาน รวมทั้ง มีเจตคติที่ดีในการยอมรับด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการสถานศึกษา

พิมพ์ชนพร นันนิกวงศ์ (2563, หน้า 38) ได้กล่าวว่า จินตนาการ หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารในด้านความเฉลียวฉลาดสติปัญญา มีความไวต่อการรับรู้ การตอบสนองต่อเรื่องต่าง ๆ มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ มีความเป็นอิสระทางความคิด และสามารถบูรณาการทักษะ ความรู้และประสบการณ์เพื่อก่อให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากเดิมได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งสามารถกระตุ้นจุดประกายจินตนาการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างสร้างสรรค์

มะนาพี อินนุชชี (2564, หน้า 53) ได้กล่าวว่า จินตนาการ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในเรื่องความเชื่อ ความศรัทธา ความคาดหวัง และการมีสติปัญญาเฉลียวฉลาดเป็นผู้มองโลกแง่บวก มีอารมณ์ขัน มีชีวิตชีวา มีความคิดเชิงสร้างสรรค์มีความสามารถในการบูรณาการความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากเดิม

มาธุสรณ์ ใจแนน (2565, หน้า 25) ได้กล่าวว่า จินตนาการ หมายถึง ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ต้องมีความรอบรู้ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ชอบแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวความคิดกับผู้อื่น พร้อมที่จะเปิดใจรับฟังแนวความคิดใหม่ ๆ กล้าคิด กล้าทำ ในสิ่งใหม่ ๆ และแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์

สุทธิพันธุ์ สุภานันท์ (2565, หน้า 25) ได้กล่าวว่า จินตนาการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในกระบวนการคิดนั้น เกี่ยวข้องกับหลายด้านสำคัญ ที่ช่วยให้พวกเขาสามารถคิดอย่างหลากหลายและแปลกใหม่ รวมถึง การประยุกต์ใช้ทฤษฎีและหลักการอย่างรอบคอบ สามารถสร้างและนำเสนอแนวคิดที่สร้างสรรค์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาและก้าวหน้าในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเต็มไปด้วยความท้าทาย

Souse (2003, p. 147) ได้กล่าวว่า จินตนาการ หมายถึง ภาพที่ผ่านการประมวลการไตร่ตรองไว้ล่วงหน้าอย่างมีประสิทธิภาพในสมอง ส่งผลต่อพฤติกรรมนำไปสู่การตัดสินใจและการแก้ปัญหา

Kaminker (2011, p. 57) ได้กล่าวว่า จินตนาการ ในงานวิจัย Degree of Doctor of Pilsply ในสถาบัน Transpersonal Psychology at California University ประเทศ USA

ในหัวข้อเรื่อง The Phenomenology of the mystical Imagination ระบุว่า จินตนาการไม่ได้อยู่ที่อดีตหรือปัจจุบัน จินตนาการ หมายถึง การสร้างภาพในสมองที่มีความเป็นไปได้ในอนาคต ส่วนตัวบ่งชี้ของการมีจินตนาการมีดังต่อไปนี้ 1) มีอารมณ์ขัน (humor) เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของการมีจินตนาการ การมีอารมณ์ขันจะทำให้เป็นคนมีความสุข มีอิสระนำไปสู่การมีจินตนาการที่สร้างสรรค์ และ 2) มีสติปัญญา (intellect gent) การมีสติปัญญาเป็นเลิศเหนือกว่าปกติ นำไปสู่การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์

Stokes (2013, p. 19) ได้กล่าวว่า จินตนาการ หมายถึง อำนาจทางความคิดที่จะทำให้บุคคลกลายเป็นคนฉลาดและเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ง่ายขึ้น บุคคลที่มีจินตนาการจะชอบความเป็นอิสระและมีเสรีภาพทางความคิด

จากการศึกษาข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า จินตนาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการสร้างภาพในสมองที่มีความเป็นไปได้ในอนาคตมาใช้ในการทำงานที่หลากหลาย มีความคิดสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ ๆ โดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบแนวทางของสถานศึกษา และตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีเหตุ มีผล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ มีการบริหารจัดการคน โดยการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มากระตุ้น และแก้ปัญหาในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.5.2. นิยามเชิงปฏิบัติและตัวบ่งชี้ด้านวิสัยทัศน์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึง วิสัยทัศน์ ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

เกษณี กฐินเทศ (2562, หน้า 46) ได้กล่าวว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการมองภาพในอนาคต นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การ สามารถมองเห็นวิธีการปฏิบัติที่มีทิศทางและขอบเขตที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ โดยวัดได้จากตัวบ่งชี้ของการมีวิสัยทัศน์ คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และ 4) การเป็นแบบอย่างที่ดี

อัยริน สมมาแอ (2562, หน้า 41) ได้กล่าวว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อนำมากำหนดภาพอนาคตของสถานศึกษา ว่าต้องการก้าวหน้าไปในทิศทางใด มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรคของสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย

และค่านิยมหลักของสถานศึกษา อยู่เป็นพื้นฐานความเป็นจริง โดยผู้บริหารเปิดโอกาสรับฟังให้ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมแสดงความคิดเห็นแล้วจึงหาข้อยุติ พร้อมทั้งกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยวิสัยทัศน์นั้นต้องสั้น กระชับ มีพลัง มีความน่าสนใจ ทำหายความรู้ ความสามารถของคณะครู มีการจัดทำวิสัยทัศน์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร มียุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่อนาคต กระตุ้นให้ครูเกิดความฝัน แรงบันดาลใจและความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานเพื่อให้หน่วยงานของตนเอง มีพัฒนาการในทางที่ดีขึ้น

เฉลิมพร เทียนศรี (2563, หน้า 21) ได้กล่าวว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำ ในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อนำมากำหนดภาพความต้องการ ในอนาคตของสถานศึกษาที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง สอดคล้องกับภารกิจและค่านิยมของ สถานศึกษา เมื่อสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ได้แล้ว ผู้บริหารต้องมีความสามารถเผยแพร่ อธิบายและ ทำความเข้าใจกับบุคลากรในสถานศึกษาให้รับรู้ พร้อมทั้งแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เพื่อเป็นแบบอย่างให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติตาม

พิมพ์ชนพร นันท์ภักดิ์ (2563, หน้า 32) ได้กล่าวว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง การกำหนดภาพ อนาคตขององค์กร ซึ่งมีผู้บริหารองค์กรเป็นผู้กำหนดทิศทาง เป้าหมาย หรือการกำหนดแนวทางการ พัฒนาองค์กร เพื่อนำไปสู่เป้าหมายความมุ่งหวังหรือจุดประสงค์ จะเป็นหรือจะมีในอนาคตขององค์กร

มะนาพี อินนุชชี (2564, หน้า 54) ได้กล่าวว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมการ แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกถึงการมองภาพในอนาคตนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง โดยทำตามเป้าหมายที่วางไว้ มีวิสัยทัศน์ในการมองการณ์ไกล มีการแผนงานใจกว้าง มีความกล้าที่จะ ปรับเปลี่ยนเรียนรู้เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ พร้อมทั้งเปิดรับกับความเปลี่ยนแปลงมองงานในภาพรวม ไม่มอง ในมุมที่เล็ก ไม่คิดเรื่องเล็กน้อย

วรุฒ สุขสอน (2564, หน้า 32) ได้กล่าวว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ด้วยวิธีการสื่อสารที่หลากหลายมีการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเกิดความ เข้าใจเป้าหมายของสถานศึกษาร่วมกัน และสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยความสมัครใจ

มาธุสธน์ ใจแน่น (2565, หน้า 27) ได้กล่าวว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีมุมมองทางความคิดในการวิเคราะห์สถานการณ์อย่างลึกซึ้งและกว้างไกล ทันสมัยมีการแลกเปลี่ยน แนวความคิด ที่จะกำหนดเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติในอนาคตร่วมกันอย่างชัดเจนและ เป็นไปได้

รอฮานิง อาแว (2565, หน้า 47) ได้กล่าวว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง การกำหนดภาพในอนาคตขององค์กร โดยมีผู้บริหารในองค์กรเป็นผู้กำหนดทิศทาง เป้าหมาย และการกำหนดแนวทางการปฏิบัติในการพัฒนาองค์กรเพื่อนำไปสู่เป้าหมายความมุ่งหวังหรือประสงค์สู่องค์กรความสำเร็จ

นันทพร ขาวใจม่วง (2565, หน้า 30) ได้กล่าวว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกในการมองเห็นภาพในอนาคตของสถานศึกษา ที่ต้องการจะให้เป็นได้อย่างชัดเจน มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและวางแผนงาน โดยเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วม เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายที่ต้องการรวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรมองการณ์ไกลตระหนักถึงความสำคัญของภาระหน้าที่ กระตุ้นให้ครูและบุคลากรทำงานได้อย่างเต็มศักยภาพและอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรทำงานให้เสร็จทันเวลา มุ่งกระจายและเพิ่มอำนาจแก่บุคลากร รวมทั้งเป็นที่ปรึกษา ให้กำลังใจ และยกย่องการกระทำของครูและบุคลากร

สุทธิพันธ์ สุภานันท์ (2565, หน้า 26) ได้กล่าวว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการมองภาพในอนาคตที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในการกำหนดเป้าหมายขององค์กรสามารถมองเห็นวิธีการปฏิบัติที่มีทิศทางและขอบเขต นำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ เป้าหมายปลายทางต้องชัดเจน ท้าทาย มีพลังและมีความเป็นไปได้ รู้จักแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีสติปัญญาในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งการเป็นแบบอย่างที่ดี

Robinson (2007, p. 120) ได้กล่าวว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารที่ประกอบไปด้วยตัวบ่งชี้การสร้างและการเผยแพร่วิสัยทัศน์ โดยการสร้างวิสัยทัศน์จะต้องเตรียมข้อมูลและใช้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้เกิดวิสัยทัศน์

Hatch (2009, p. 16) ได้กล่าวว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการคาดการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์ในอนาคต สามารถทำให้องค์กรดำเนินงานไปสู่เป้าหมายภายใต้ประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และการร่วมตัดสินใจเพื่อให้เกิดความไว้วางใจระหว่างผู้นำและผู้ตาม

จากการศึกษาข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการมองภาพอนาคตของสถานศึกษาที่จะดำเนินไปในทิศทางใดแล้วนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษา ซึ่งเป้าหมายปลายทางถูกต้อง ชัดเจน ท้าทาย และมีความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยอาศัยกระบวนการคิด วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับสถานการณ์ มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน เพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์

ร่วมกัน สนับสนุน กระตุ้นให้บุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง เป้าหมายในการจัดการศึกษา และสื่อสารวิสัยทัศน์ให้มีความเข้าใจ นำไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างเต็ม ศักยภาพ

2.1.5.3. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงความยืดหยุ่นและการปรับตัว ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

เกศณี กฐินเทศ (2562, หน้า 48) ได้กล่าวว่า ความยืดหยุ่นและปรับตัว หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกโดยมีความมั่นใจในตนเอง มีการปรับตัว ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการทำงานอย่างเหมาะสม การเปิดกว้างรับสิ่งใหม่ ความคิดใหม่ ๆ การให้อิสระในการตัดสินใจของบุคลากร การคิดหาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการ ปฏิบัติงาน ไม่ตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์และความคุ้นเคยการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานพร้อมเปิด โอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการใช้วิธีการที่หลากหลายในการ แก้ปัญหา

อัยริน สมาแอ (2562, หน้า 44) ได้กล่าวว่า ความยืดหยุ่นและการปรับตัว หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาถึงความเข้าใจในพฤติกรรมทั้งของตนเองและผู้อื่น โดยมีความเชื่อว่าครูทุกคนมีคุณค่า มีศักยภาพและความสามารถแตกต่างกัน และสามารถพัฒนาได้ มีความคิดที่เป็นอิสระ คิดได้หลายรูปแบบ หลายแนวทาง มีความสามารถคิดนอกกรอบไม่ตกอยู่ ภายใต้กฎเกณฑ์หรือสถานการณ์แบบเดิมที่เคยคิดมาก่อน สามารถปรับเปลี่ยนแนวความคิด และ ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป การสนับสนุนนี้สามารถเกิดขึ้นได้ผ่านการให้ คำแนะนำ การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพ หรือการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมให้ครูได้มีความสะดวก ในการปฏิบัติงาน

เฉลิมพร เทียนศรี (2563, หน้า 23) ได้กล่าวว่า ความยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำในการปรับพฤติกรรมและความคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์โดยไม่ ยึดติดกับกฎเกณฑ์หรือความคุ้นเคยในรูปแบบเดิมมากเกินไป ให้อิสระแก่บุคลากรในการแสดง ความคิดเห็นและเปิดกว้างยอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคลากรในองค์กรมีการปรับปรุง แก้ไขกฎระเบียบในการทำงาน มีการปรับเปลี่ยนความคิด สามารถคิดดัดแปลงสร้างนวัตกรรม ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว มีความอดทน ควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้มีความเป็น

กันเอง มีการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่สนุกสนาน คอยอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือในการทำงาน

พิมพ์ชนพร นันท์ภวิงค์ (2563, หน้า 35) ได้กล่าวว่า ความยืดหยุ่น หมายถึง การแสดงออกทางพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการเปิดใจกว้างรับความคิดใหม่ ๆ สามารถปรับเปลี่ยนแนวความคิดและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างสร้างสรรค์ โดยการคิดหาคำตอบด้วยการเปิดกว้างรับความคิดใหม่ ๆ อย่างอิสระ มีการส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความยืดหยุ่นในการคิดและการทำงาน

มะนาพี อินนุชชี (2564, หน้า 56) ได้กล่าวว่า ความยืดหยุ่น หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาความสามารถในการคิดและมองปัญหาพร้อมทางออกของปัญหาที่หลากหลายมอง หลายทิศทาง หลายมิติ สามารถปรับเปลี่ยนความคิดและวิธีการได้ตลอดเวลา มีความสามารถในการคิดนอกกรอบของความคิดที่ไม่ตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์หรือความคุ้นเคยเดิม การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ เปิดกว้างรับความคิดใหม่ ๆ อย่างอิสระและมีการรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างหรือตรงกันข้าม

นันทพร ขาวใจผ่อง (2565, หน้า 37) ได้กล่าวว่า ความยืดหยุ่นและการปรับตัว หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกในการปรับตัว และควบคุมอารมณ์ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปจากเดิม สามารถคิดหาวิธีการใหม่ ๆ มาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแผนการทำงานได้อย่างมีเหตุผลและเหมาะสมในทุกสถานการณ์ ไม่อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์หรือความคุ้นเคย มีความมั่นใจในตนเอง สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูบุคลากรคิดหาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน เปิดใจกว้างรับฟังความแตกต่าง และความคิดเห็นพร้อมให้อิสระต่อการตัดสินใจ รวมทั้งสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

มาธุสรณ์ ใจแน่น (2565, หน้า 26) ได้กล่าวว่า ความยืดหยุ่น หมายถึง ผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะต้องไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ไม่ยึดติดอยู่กับกฎระเบียบแบบเดิม ให้อิสระทางความคิด มีความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น เข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล และสามารถปรับตัวและแก้ไขปัญหได้ในทุกสถานการณ์

รอฮานิง อาแว (2565, หน้า 49) ได้กล่าวว่า ความยืดหยุ่น หมายถึง การแสดงออกทางพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการเปิดใจกว้างรับความคิดใหม่ ๆ มีการคิดนอกกรอบ โดยสามารถปรับเปลี่ยนแนวความคิดและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปได้

อย่างสร้างสรรค์ โดยการคิดหาคำตอบด้วยการเปิดกว้างรับความคิดใหม่ ๆ อย่างอิสระ และส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชาที่มีความยืดหยุ่นในการคิดและการทำงาน

สุทธิพันธุ์ สุภานันท์ (2565, หน้า 27) ได้กล่าวว่า ความยืดหยุ่น หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการแสดงออกถึงความเป็นผู้มีความมั่นใจในตนเอง ไม่ทำตามผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผล มีการแสดงจุดยืนที่ชัดเจนในการแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้น สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรคิดหาวิธีการที่แปลกใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นสมรรถนะที่หากผู้บริหารขาดเสียแล้ว อาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการกำหนดนโยบาย กระบวนการบริหาร โดยการเป็นผู้นำทีมและการตัดสินใจแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

Sousa (2003, p. 139) ได้กล่าวว่า ความยืดหยุ่น หมายถึง การมีความยืดหยุ่นต่อการแก้ปัญหา และมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ

Dubrin (2010, p. 251) ได้กล่าวว่า ความยืดหยุ่น หมายถึง ผู้นำต้องมีความยืดหยุ่นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง เช่น การรองรับกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย ดังนั้นผู้นำจะต้องมีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้

จากการศึกษาข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความยืดหยุ่นและการปรับตัว หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความเข้าใจพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น มีการปรับเปลี่ยนความคิด ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยวิธีการใหม่ ๆ ที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงาน และปรับปรุงการทำงานได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงจุดยืนที่ชัดเจนต่อปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้น พร้อมเปิดรับความคิดเห็นของผู้อื่นและเปิดรับข้อมูลใหม่ ๆ และให้อิสระในการตัดสินใจของบุคลากรที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของทางราชการ

2.1.5.4. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ด้านการทำงานเป็นทีม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึง การทำงานเป็นทีม ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

เกศณี กลิ่นเทศ (2562, หน้า 55) ได้กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง การร่วมมือกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน โดยทุกคนในทีมจะต้องมีการวางแผนร่วมกันและยอมรับบทบาทและหน้าที่ของตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างความสำเร็จในองค์กร การทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและการสื่อสารที่ดีช่วยให้ทีมสามารถทำงานได้อย่างราบรื่นและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

อัยริน สมาแอ (2562, หน้า 48) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารในการนำบุคคลเข้ามาปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวบ่งชี้ของการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยให้การทำงานในสถานศึกษามีประสิทธิผลสูงสุด โดยทุกคนในทีมมีบทบาทและความรับผิดชอบที่ชัดเจน มีการสื่อสารที่ดีและสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

วรุฒ สุขสอน (2564, หน้า 38) ได้กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา มีการจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญของการทำงานร่วมกันในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

มะนาพี อินนุชชี (2564, หน้า 57) ได้กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษา เรื่องความสามารถให้บุคคลเข้ามาปฏิบัติงานร่วมกันที่มีเป้าหมายเดียวกัน ทำงานเป็นทีม เกิดจากความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการบริหารแบบทีมงาน มีการติดต่อกันระหว่างสมาชิก มีการกำหนดบทบาทของสมาชิก มีการดำเนินงานร่วมกัน มีเป้าหมายเดียวกัน มีการมอบหมายงานและวางแผนร่วมกัน มีการสนับสนุนช่วยเหลือ มีการใช้ทักษะประสบการณ์การทำงานร่วมกัน มีการสนับสนุนและการไว้วางใจต่อกัน และมีการให้ความร่วมมือและการขจัดความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

สุกัญญา สายลอด (2564, หน้า 25) ได้กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง ผู้นำที่ให้ความสำคัญกับการทำงานกันเป็นหมู่คณะและเครือข่าย (Team Work and Networking) ตระหนักในความร่วมมือกัน โดยแบ่งปันการดำเนินงาน มีวิถีแก้ปัญหาาร่วมกัน เน้นการทำงานร่วมกันในทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การเรียนรู้การทำงาน การช่วยเหลือ สามัคคีกัน การบริหารทีมงาน และการบริหารโครงการเปรียบเหมือนกับการถ่ายทอดวิธีการปฏิบัติที่นำไปสู่ความสำเร็จระหว่างกันและกัน จนทำให้เกิดพัฒนาการขึ้นในเวลารวดเร็วและได้ประสิทธิผลสูงสุด

สุทธิพันธุ์ สุภานันท์ (2565, หน้า 30) ได้กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง ความสามารถในการนำกลุ่มบุคคลมาร่วมปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีการสนับสนุนและการไว้วางใจต่อกัน การวางแผนงานร่วมกัน การติดต่อสื่อสารและการประสานงานที่ดีเป็นสิ่งสำคัญในการทำงานเป็นทีมและการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากช่วยให้ทุกคน มีความเข้าใจตรงกัน การตัดสินใจและแก้ไขปัญหาาร่วมกันเพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายและมีลักษณะการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

Woodcock (1989, p. 8) ได้กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง พฤติกรรมแต่ละบุคคลมาดำเนินการทำงาน ซึ่งนำไปสู่ผลสำเร็จของภารกิจ มากกว่าพวกเขาจะทำภารกิจเพียงลำพัง ซึ่งยังส่งผลให้เกิดความกระตือรือร้น และพึงพอใจและสนุกสนานกับการดำเนินงาน

Robinson (2007, p. 124) ได้กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลซึ่งมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน ซึ่งต้องการที่จะทำงานด้วยกันจนสำเร็จ รวมทั้งแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการที่ผู้บริหารสถานศึกษา บริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา มีความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นทีมโดยใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทำงานร่วมกับบุคลากรได้อย่างเต็มความสามารถ มีการติดต่อสื่อสารในการดำเนินกิจกรรมและสนับสนุนช่วยเหลือระหว่างสมาชิก เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกันให้เกิดความพอใจในการทำงานสูงสุด

ตารางที่ 2.2. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ผู้บริหารสถานศึกษา

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม
1. จินตนาการ	พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกถึงความสามารถในการสร้างภาพในสมองที่มีความเป็นไปได้ในอนาคต มาใช้ในการทำงานที่หลากหลาย มีความคิดสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ ๆ โดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบแนวทางของสถานศึกษา และตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีเหตุ มีผล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ มีการบริหารจัดการคน โดยการนำนวัตกรรม ใหม่ ๆ มากระตุ้นและ	1. การสร้างภาพในสมองที่มีความเป็นไปได้ในอนาคตมาใช้ในการทำงานที่หลากหลาย 2. มีความคิดสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ ๆ ไม่ยึดติดอยู่ในกรอบแนวทางของสถานศึกษา 3. การตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีเหตุ มีผล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ในการทำงานของสถานศึกษา 4. การบริหารจัดการคนได้อย่างสร้างสรรค์

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม
	แก้ปัญหาในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ	5. นำนวัตกรรมใหม่ ๆ มากระตุ้นและแก้ปัญหาในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
2. วิสัยทัศน์	พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการมองภาพอนาคตของสถานศึกษาที่จะดำเนินไปในทิศทางใดแล้วนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษาซึ่งเป้าหมายปลายทางถูกต้อง ชัดเจน ทำทาย และ มีความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยอาศัยกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลสอดคล้องกับสถานการณ์ มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา	1. การมองภาพในอนาคตของโรงเรียนที่จะดำเนินไปในทิศทางใดแล้วนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษา
	อนาคตของสถานศึกษา ที่จะดำเนินไปในทิศทางใดแล้วนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษาซึ่งเป้าหมายปลายทางถูกต้อง ชัดเจน ทำทาย และ มีความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยอาศัยกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลสอดคล้องกับสถานการณ์ มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา	2. มีเป้าหมายปลายทางถูกต้อง ชัดเจน ทำทาย และมีความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา
	โดยอาศัยกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลสอดคล้องกับสถานการณ์ มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน เพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันสนับสนุน กระตุ้นให้บุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางเป้าหมายในการจัดการศึกษา และสื่อสารวิสัยทัศน์ให้มีความเข้าใจ นำไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ	3. การคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับสถานการณ์ โดยมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา
		4. สนับสนุนให้บุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง และเป้าหมาย ในการจัดการศึกษาร่วมกัน
		5. กระตุ้นและสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ครูและบุคลากรให้มีความเข้าใจ นำไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ
3. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว	พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความเข้าใจพฤติกรรม ของตนเองและผู้อื่น มีการปรับเปลี่ยนความคิดปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยวิธีการใหม่ ๆ ที่นำมาใช้ในการ	1. เข้าใจพฤติกรรมของตนเอง และผู้อื่น
		2. ปรับเปลี่ยนความคิด ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ
		3. มีวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน และปรับปรุงการทำงาน

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อความถาม
	<p>ปฏิบัติงานและปรับปรุงการทำงานได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงจุดยืนที่ชัดเจนต่อปัญหา และความขัดแย้งที่เกิดขึ้น พร้อมเปิดรับความคิดเห็นของผู้อื่นและเปิดรับข้อมูลใหม่ ๆ และให้อิสระในการตัดสินใจของบุคลากรที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของทางราชการ</p>	<p>4. แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในการแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้น</p> <p>5. เปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและเปิดรับข้อมูลใหม่ ๆ</p> <p>6. ให้อิสระในการตัดสินใจของบุคลากรที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของทางราชการ</p>
<p>4. การทำงานเป็นทีม</p>	<p>พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการที่ผู้บริหารสถานศึกษา บริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษามีความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นทีมโดยใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทำงานร่วมกับบุคลากร ได้อย่างเต็มความสามารถ มีการติดต่อสื่อสารในการดำเนินกิจกรรม และสนับสนุนช่วยเหลือระหว่างสมาชิก เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กร ให้บรรลุเป้าหมายในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกันให้เกิดความพอใจ ในการทำงานสูงสุด</p>	<p>1. การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา</p> <p>2. สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมโดยใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทำงานร่วมกับบุคลากร ได้อย่างเต็มความสามารถ</p> <p>3. การติดต่อสื่อสารในการดำเนินกิจกรรมและสนับสนุนช่วยเหลือระหว่างสมาชิก</p> <p>4. แก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>5. สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน</p>

2.2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.2.1. วิวัฒนาการของการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงวิวัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 4) ได้กล่าวว่า วิวัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

พุทธศักราช 2544 เนื่องจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มีการกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษา ต้องมีระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพราะฉะนั้น ในช่วงระยะเวลาที่ยังไม่มีกฎกระทรวง ได้มีการออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปฐมวัย ในสถานศึกษาได้นำไปปฏิบัติไปก่อน

พุทธศักราช 2546 กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2546 มีการกำหนดวิธีการปฏิบัติงานของสถานศึกษาผ่านกระบวนการทำงานร่วมกันทั้งภายในและภายนอก การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้มีวิธีพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการจัดการประเมินตนเอง พัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง พร้อมจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี นำไปใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก แนวคิดการประกันคุณภาพภายใน ตั้งอยู่บนพื้นฐานการป้องกัน เพื่อให้การจัดการศึกษาได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

พุทธศักราช 2553 มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติ ของการศึกษาแห่งชาติ ได้มีกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2553 การปรับปรุงกฎกระทรวงฉบับนี้จึงเป็นการสร้างกรอบการทำงานที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกมิติของการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับนอกจากนี้ยังกำหนดให้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ที่มีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ เชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษา การบริหารในส่วนของสถานศึกษา และการประเมินการจัดการศึกษา มีจำนวนไม่เกินเก้าคน ซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐมนตรี เพื่อนำมาช่วยในการพัฒนา ขับเคลื่อนสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพตาม

มาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนด รวมถึง สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ ทำให้ผู้เรียน มีคุณภาพ อยู่ในระดับต้น ๆ เมื่อเข้าร่วมแข่งขันในเวทีระดับโลก

หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานมี 8 ประการ ดังนี้

1) กำหนดมาตรฐานของการศึกษาในโรงเรียน
2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยมุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของโรงเรียน

3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศของโรงเรียน

4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

5) จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

7) จัดทำรายงานประจำปี ที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน

8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่า ระบบนี้จึงมุ่งสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งให้ความสำคัญกับ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นหลัก โดยใช้การบริหารจัดการที่มีความร่วมมือจากทุกฝ่ายและการพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 6) ได้กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงในระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา ดังนี้

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ผ่านมา มีความคาดหวังไปจากการประกัน คุณภาพ ทั้งระบบการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ ระบบประเมินคุณภาพการศึกษา ในรายละเอียดหลายประเด็นที่ส่งผลให้เกิดการทบทวนประสิทธิภาพ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น มาตรฐานการศึกษาที่มีจำนวนมากเกินจำเป็น ไม่สอดคล้องกับงาน ปกติเป็นภาระในการปฏิบัติ การประเมินและรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่แยก ส่วนไปจากภาระงานปกติของสถานศึกษา เป็นการสร้างภาระเพิ่ม รวมทั้งระบบการประเมินภายใน และภายนอกที่ไม่สัมพันธ์กัน เป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อนสร้างภาระและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษาไม่เพียงพอ จึงนำมาสู่การยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการ ประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2553 และ ประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพ

การศึกษา พุทธศักราช 2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงวิธีการ หลักเกณฑ์ และแนวดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามประเด็น ต่อไปนี้

1) ข้อกำหนดที่เกี่ยวกับระบบคุณภาพการศึกษา โดยมีการแก้ไข ปรับปรุงข้อกำหนด หรือมาตรฐานการศึกษา ที่ใช้เป็นวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย และแนวทางในการจัดการศึกษา ให้มีความสอดคล้อง และครอบคลุมกับภาระหน้าที่ในการดำเนินการจัดการศึกษาตามปกติของ สถานศึกษา 3 มาตรฐาน ได้แก่ 1) คุณภาพของผู้เรียน 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) การจัดการเรียนการสอน ดังนั้น เพื่อลดความซ้ำซ้อนและลดการสร้างภาระส่วนใหญ่ในการปฏิบัติ

2) การดำเนินปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้สถานศึกษา แต่ละแห่ง ดำเนินการบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ตามวิธีการหรือหลักการประกันคุณภาพ การศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นกลไกส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และมีความยั่งยืน โดยต้อง เน้นให้มีกระบวนการดำเนินงาน ที่มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับบริบทเฉพาะของสถานศึกษาเป็น สำคัญทุกกระบวนการหรือทุกขั้นตอน โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การวางแผน และสามารถ ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินการตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และใช้ผล การประเมินในการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น จึงเป็นกลไกที่สำคัญในการส่งเสริมคุณภาพของการ เรียนรู้ในระยะยาว

3) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

3.1. ปรับเปลี่ยนแนวคิดการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาและการประเมินภายนอก กล่าวคือในระบบการประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษา มีการนำแนวคิดและกระบวนการประเมินแนวใหม่ ที่สามารถสะท้อนคุณภาพสถานศึกษา ได้ตรงตามความเป็นจริง สอดคล้องกับภาระหน้าที่และแนวคิดของการจัดการเรียนการสอนของ สถานศึกษา โดยต้องไม่สร้างภาระให้แก่สถานศึกษา และนำผลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้ตรงประเด็น คือ แนวคิดการประเมินแบบองค์ ซึ่งในขณะที่ระบบการประเมินคุณภาพภายนอก เน้นอ้างอิงเกี่ยวกับแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา ซึ่งเป็นกระบวนการประเมินทั้งสองแนวคิด โดยต้องอาศัยร่องรอยหรือหลักฐานเชิงประจักษ์ และมีการตัดสินผลการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยต้องอาศัยความเชี่ยวชาญ รวมถึงกระบวนการทบทวนผลของการประเมิน โดยบุคคลในระดับ เดียวกัน เพื่อให้การประเมินมีความตรงและสามารถนำสู่การใช้ผลการประเมิน สู่การพัฒนาต่อเนื่อง อย่างตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพต่อไป

3.2 ปรับเปลี่ยนบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษา มีการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ในการประเมินภายในและการประเมินภายนอก ประเด็นสำคัญ คือ เน้นให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกตาม มาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันผลการประเมินภายใน และการให้ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาอย่างตรงประเด็น เพื่อขจัดการะงับง่อนและเพิ่มโอกาสในการใช้ ประโยชน์จากการประเมิน เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

3.3 ปรับปรุงมาตรฐานผู้ประเมิน จัดให้มีการพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งภายในสถานศึกษาและผู้ประเมินภายนอก ในด้านทักษะ ความสามารถ และทัศนคติที่เหมาะสมต่อ การประเมินเพื่อพัฒนา กล่าวคือ ความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ และมีความเชี่ยวชาญการเก็บรวบรวม ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และตัดสินผลการประเมินตามแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา เพื่อให้ผู้ประเมิน ภายในมีมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ และส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

จากการศึกษาข้อมูลที่กำลังมาข้างหน้า สรุปได้ว่า วิวัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา หมายถึง ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดให้มีนโยบายเพื่อการปฏิรูประบบ ของการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา มีการปรับเปลี่ยนระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา ซึ่งให้มีการประกันคุณภาพภายในและภายนอก ตามแนวคิดหลักการที่ว่า สถานศึกษา สามารถออกแบบของระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ด้วยตนเอง ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการรองรับ และยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยมีการพัฒนาการประกันคุณภาพ การศึกษามาอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ.2544 จนถึงปัจจุบัน เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับ หลักการประกันคุณภาพการศึกษาที่แท้จริง

2.2.2. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึง ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541, หน้า 4) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพ การศึกษา เป็นกระบวนการที่สร้างความมั่นใจให้กับทุกฝ่ายว่า สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการ และการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถปฏิบัติได้จริงและส่งผลต่อพัฒนาการของผู้เรียน ในทิศทางที่ดี

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2542, หน้า 2) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกที่ช่วยให้มั่นใจว่าสถานศึกษาได้จัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน และสร้างผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในทุกมิติ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547, หน้า 6) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินในส่วนกิจกรรมและภารกิจต่าง ๆ ทั้งในด้านงานวิชาการและงานบริหาร เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา โดยมีผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้เรียนหรือผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม คือ สถานประกอบการ ประชาชนและสังคม การดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา (2561, หน้า 3) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้สถานศึกษา สามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

ชนิตา พลายแก้ว (2562, หน้า 53) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพ หมายถึง การที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันควบคุม ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล โดยมีการวางแผน และจัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ทั้งทางด้านความรู้ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร เพื่อสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยยึดมาตรฐานที่เป็นมิติเดียวกัน ทำให้เกิดการยอมรับ และสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ว่าการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษามีคุณภาพในการดำเนินการทั้งหมด จะต้องเป็นเรื่องที่ทำเป็นปกติ มีการบันทึกข้อมูล เพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป สำหรับการประกันคุณภาพภายในนั้น หมายถึงการดำเนินการต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ข้างต้น โดยผู้ที่ดำเนินการในการวางแผน ดำเนินการ ตรวจสอบ ประเมินผล ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาได้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษานั้น ๆ

กานต์พิชชา ต๊ะปิง (2564, หน้า 12) ได้กล่าวว่า กระบวนการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้มาตรฐานการศึกษา ที่กำหนดเป็นกรอบในการประเมิน ซึ่งกระบวนการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายและความคาดหวังในแต่ละระดับการศึกษา

ตัสนิม สะอะ (2564, หน้า 17) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กลไกและกระบวนการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับมาตรฐานของสถานศึกษา มีการ

ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสร้างความมั่นใจให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

สุพัตรา แซ่ซิ่น (2566, หน้า 28) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การรับประกันว่าการศึกษาของสถานศึกษาแห่งนั้น ให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่กำหนดไว้โดยมีการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาการติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้เกิดการยอมรับและเชื่อมั่นในสถานศึกษาแห่งนั้น

Navaratanam and O'Conor (1993, p. 112) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การป้องกันปัญหาคุณภาพ ช่วยวางแผนจัดกิจกรรมเป็นระบบ มีคุณภาพการจัดการเชิงระบบที่ดี มีการประเมินความเหมาะสม การตรวจสอบระบบปฏิบัติการ และทบทวนการปฏิบัติโดยระบบเอง

Murgatroyd and Morgan (1994, p. 45) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการและการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่ตั้งไว้

จากการศึกษาข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สร้างความเชื่อมั่นให้แก่บุคคลภายนอกกว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาได้รับการตรวจสอบและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและยกระดับคุณภาพการศึกษาในระยะยาว

2.2.3. ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

เฉลิมพร เทียนศรี (2563, หน้า 30) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพนั้นเป็นกลไกสำคัญที่สามารถช่วยขับเคลื่อน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในทุกด้าน

ข้าวทิพย์ ทีสุกะ (2565, หน้า 63) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง ผู้เรียนที่เข้ามาใช้บริการในสถานศึกษานั้นว่ามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

เจตนา เมืองมูล (2565, หน้า 1) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพ เป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับและควบคุมคุณภาพการศึกษา ทำให้ระบบการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมอย่างต่อเนื่อง

อรวดี ศรีชาย (2565, หน้า 21) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้สถานศึกษา ได้ร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานของผู้เรียน มาตรฐานตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษาวางแผน การพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมาย ชัดเจน เปิดโอกาสให้ชุมชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา

ภทรานิชรุ่ บุญฤทธิ์ (2566, หน้า 28) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาไม่ใช่เรื่อง แค่ภายในสถานศึกษาเท่านั้น แต่เป็นเรื่องที่ประเทศชาติให้ความสำคัญ เพื่อให้การจัดการศึกษา มีคุณภาพและมาตรฐาน ทำให้ผลที่จะได้จากการประกันคุณภาพการศึกษา มีดังนี้ 1) ทำให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้เกิดความเชื่อมั่นและสามารถตัดสินใจ เลือกใช้ บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน 2) ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ซึ่งการรับประกัน คุณภาพจะเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพและเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค ทำให้เกิด ความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ 3) ทำให้ผู้รับผิดชอบ ในการจัด การศึกษามุ่งจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานที่กำหนดไว้อย่างจริงจัง มีผลให้การศึกษา มีพลังที่จะ พัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาจึงมี ความสำคัญต่อสถานศึกษาและเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนา คุณภาพสถานศึกษาสู่คุณภาพตามมาตรฐาน

สมาน ดิสรณะกุล (2566, หน้า 21) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพ เกิดขึ้น ได้จากความต้องการพัฒนาคุณภาพของการศึกษา จะต้องตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการ ตลอดถึงการจัดสรร งบประมาณที่เกี่ยวข้องมาส่งเสริมและสนับสนุนในการดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา

สุพัตรา แซ่ซิ่น (2566, หน้า 27) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญ เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐาน ซึ่งผลที่จะได้จากการประกันคุณภาพการศึกษา มีดังนี้ 1) ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษา ที่เชื่อถือได้ ทำให้เกิดความเชื่อมั่น และสามารถตัดสินใจ ในการเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน 2) ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มี คุณภาพอย่างทั่วถึง ซึ่งการรับประกันคุณภาพจะเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ และ

เป็นการคุ้มครองผู้บริโภคทำให้เกิดความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ 3) ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งจัดการศึกษาสู่คุณภาพ และมาตรฐานที่กำหนดไว้ อย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้การศึกษาคณะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่าง เป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีความสำคัญต่อสถานศึกษา และเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้อง ร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่คุณภาพตามมาตรฐาน

จากการศึกษาข้อมูลทีกล่าวก่อนข้างต้น สรุปได้ว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพ การศึกษา หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาไม่เพียงแต่ช่วยให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและ มาตรฐาน แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการพัฒนา คุณภาพของประชากรในระยะยาว

2.2.4. ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึง ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึงความหมายว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่ กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 3) ได้กล่าวว่า การประกัน คุณภาพภายใน หมายถึงความหมายว่า การประเมินผล และการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดย หน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา (2553, หน้า 22) ได้กล่าวว่า การประเมินคุณภาพภายใน หมายถึงความหมายว่า การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ กระทรวง ศึกษาธิการ ประกาศกำหนดสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษา นั้น หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

จรรยาภรณ์ มาตาชาติ (2562, หน้า 44) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นรูปแบบในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ สอดคล้องกับมาตรฐานของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาดำเนินการเพื่อรับประกันคุณภาพของสถานศึกษาและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ

ตามมาตรฐานการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

สุพรรณรดี ศรีปัทม (2563, หน้า 37) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือการดำเนินภารกิจและการทำงานอย่างเป็นระบบ ตามแบบแผนที่ได้กำหนดไว้แล้ว ซึ่งมีการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพ พัฒนาประเมินคุณภาพ รวมถึงการรับรองคุณภาพ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในมาตรฐานและคุณภาพของระบบส่งผลให้เกิดประสิทธิผล ทั้งนี้ การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกิจกรรมตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผลผลิตอย่างต่อเนื่อง โดยอยู่บนพื้นฐานการป้องกันไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ และผลผลิตไม่มีคุณภาพ มีการส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งผลต่อผลผลิตที่มีคุณภาพ

กานต์พิชชา ต๊ะปิง (2564, หน้า 18) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยบุคลากร และหน่วยงานต้นสังกัดคอยสนับสนุนทำให้เกิดการประเมินตนเองของสถานศึกษาและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยให้ครูและบุคลากร คณะกรรมการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษา ได้เข้ามีส่วนร่วมมากขึ้น

สุภาภรณ์ สังข์มณี (2564, หน้า 13) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและดำเนินการอย่างมีคุณภาพ สามารถตรวจสอบได้ มีการสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้เรียนผู้ปกครอง และชุมชนว่าจะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

อารยา อ่อนงาม (2564, หน้า 61) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการบริหาร มีการจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยมีการประเมินและตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยที่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ต้องมีความรู้ความเข้าใจในงานประกันคุณภาพภายใน เพื่อที่จะส่งผลให้สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาอย่างมีคุณภาพและเหมาะสมกับผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

พนาศักดิ์ ซาคำหลอย (2565, หน้า 17) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรในสถานศึกษานั้นเอง โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพ การศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

และสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

สมาน ตีสรณะกุล (2566, หน้า 31) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผล การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการดำเนินการจากบุคลากรภายในของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับ ดูแลสถานศึกษานั้น เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการทางการศึกษา ว่าการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

จากการศึกษาข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความหมายของการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา หมายถึง การประเมินผล การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการทางการศึกษาว่าการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

2.2.5. หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึง หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554, หน้า 10) ได้กล่าวว่า หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ต้องยึดหลักการ 3 ประการ คือ

- 1) การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระ มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการและการตัดสินใจในการดำเนินงานทั้งงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม การมีอิสระของครูผู้สอนในบทบาทหน้าที่การสอน การจัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อการสอนสำหรับการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามหลักสูตร ได้อย่างเต็มที่ และจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ความคาดหวังของชุมชนและสังคมให้ได้มากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารที่มีคุณภาพคงไม่สามารถเป็นคนเก่งคนเดียวและทำงานคนเดียวให้ประสบผลสำเร็จ ดังกล่าวข้างต้นได้ เพราะฉะนั้นผู้บริหารจะต้องรู้จักการทำงานเป็นทีม ซึ่งถือเป็นจุดแข็งของคนไทย เพราะได้รับการสั่งสมมาจากวัฒนธรรมประเพณีแต่ดั้งเดิม สังเกตได้จากการทำงานซึ่งจะเกิดความช่วยเหลือ

อุปถัมภ์ค้ำจุนกัน เน้นความสามัคคีและทำงานเป็นกลุ่มผู้นำจึงควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ในสถานศึกษาเพิ่มขึ้น

2) การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) โดยให้หน่วยงานทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาหรือ คณะทำงานในส่วนอื่น ๆ ของสถานศึกษา โดยมีการร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม ติดตามตรวจสอบ การดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา โดยการเปิด โอกาส การมีส่วนร่วมในการท างานนี้ซึ่งนับว่าเป็นการผูกมัดใจให้ทุกคนทำงานอย่างทุ่มเท ดังนั้น ผู้บริหาร ต้องให้ความสำคัญทั้งในด้านการฟังเสียงการฟังความคิดเห็น โดยเฉพาะผู้เรียนและ ผู้ปกครองเป็นสำคัญ

3) การแสดงการรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ โดยมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็น เป้าหมายที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนต้องรับรู้เพื่อการพัฒนาาร่วมกันและ เพื่อการติดตามตรวจสอบ สามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่ได้กำหนดร่วมกันไว้ได้ และจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว สถานศึกษาจะต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยเลือกกลวิธี การพัฒนาที่เหมาะสม เพื่อที่จะสามารถ เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งมีการประชาสัมพันธ์เป้าหมายและ จุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ เพื่อเป็นสัญญาประชาคมและเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมาย เดียวกัน รวมทั้งควรมีการกำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้คุณภาพ การศึกษาที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในระดับการร่วมรับผิดชอบ การให้การสนับสนุน การทำงานของระบบเครือข่ายผู้ปกครอง ในระดับต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ปกครองได้แสดงการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายได้อย่างเต็มที่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, หน้า 10) ได้กล่าวว่า หลักการสำคัญ ของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มี 3 ประการ ดังนี้

1) การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีความอิสระและมีความ คล่องตัว ในการบริหาร โดยตัดสินใจดำเนินงานทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณบุคลากร และ ทรัพยากร ซึ่งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรม และ พัฒนาสื่อต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตร อย่างเต็มที่ โดยสามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องตามสภาพพื้นที่ความต้องการของชุมชนและสังคม ได้มากที่สุด

2) การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้านเข้ามามี ส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะทำงาน ในส่วนอื่น ๆ ของสถานศึกษา โดยมีการร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริมและติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

3) การแสดงการรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป้าหมายที่ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนต้องได้รับรู้เพื่อที่จะพัฒนาร่วมกัน และเพื่อติดตามตรวจสอบ การดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยที่ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เพื่อเป็นสัญญา ประชาคมและให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563, หน้า 3) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา มีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกันมีองค์ประกอบ 3 ส่วน ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2. องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

จากภาพที่ 2.2. สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. การประเมินคุณภาพภายในเป็นการติดตามการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการจัดการศึกษากระทำโดยบุคลากร หรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้วางแผนพัฒนากิจกรรมโครงการที่จัดทำขึ้น จึงตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริง มีความเป็นไปได้และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา คือ ขั้นตอนการตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อจะตรวจสอบความก้าวหน้าสถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่แสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการบริหารจัดการของสถานศึกษา ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล และ สารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนและการปฏิบัติงานประจำปี มีวิธีการเก็บข้อมูลที่ไม่ยุ่งยาก และเกิดจากการปฏิบัติจริงข้อมูลสารสนเทศที่จะแสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการบริหาร การประเมินคุณภาพภายใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพภายในจัดการได้ไม่ควรจะน้อยกว่า 3 ปีการศึกษา ดังนั้น ครูทุกคนต้องสามารถแสดงข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล รายห้องเรียน รายชั้น รายกลุ่มสาระการเรียนรู้

3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบและโครงสร้างการวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันทุกคนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นคำที่มีความหมายกว้างมาก แต่ในระดับสถานศึกษานั้นแท้จริงแล้ว หน้าที่หลักของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโดยมีคุณภาพ ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เป็นเป้าหมาย ซึ่งในปัจจุบันกำหนดในรูปของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ฉะนั้น ในการคิดกิจกรรมโครงการหรือพัฒนานวัตกรรมใด ต้องสะท้อนผลที่เกิดกับผู้เรียนได้อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จได้ ต้องเกิดจากผู้ปฏิบัติงานทุกคนทำงานกันอย่างเป็นระบบทำงานร่วมกันได้ดี รับฟังและยอมรับความคิดเห็นของกันและกันเลือกแนวทางที่ดีที่สุดยอมรับผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน และพร้อมที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น

สุชาวดี กาญจนนา (2564, หน้า 52) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีความสำคัญในการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและสร้างสรรค์การศึกษา อาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงขึ้น

กฤษณะ อรัญสาร (2565, หน้า 15) ได้กล่าวว่า หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน เป็นกระบวนการให้ทุกฝ่ายร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานในสถานศึกษาโดยมีการวางแผนเป้าหมายโดยชัดเจน เพื่อส่งเสริมมาตรฐานงานด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียนด้านคุณภาพ สร้างความมั่นใจให้กับชุมชน โดยที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้กับชุมชน หรือหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาร่วมในการบริหารงานได้อย่างโปร่งใส

พนาศักดิ์ ซาคำหลอย (2565, หน้า 19) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสำคัญ เนื่องจากมีการประกาศในกฎกระทรวง โดยสถานศึกษาจะต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภท พร้อมทั้ง จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

ภัทรานิชย์ บุญฤทธิ์ (2566, หน้า 30) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนที่จะพัฒนางานตามความรับผิดชอบของตนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น โดยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกัน ประเมิน ติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษานำผลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

สมาน ตีสระณะกุล (2566, หน้า 32) ได้กล่าวว่า หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นจุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน การวางแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมาย ชัดเจน และการกำหนดให้การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยการประเมินคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การดำเนินการต้องมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

จากการศึกษาข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ต้องยึดหลักการการกระจาย การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน และการแสดงการรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ โดยการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งต้องดำเนินการเป็นวงจรอย่างต่อเนื่อง

2.2.6. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 17) ได้กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มีการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกตามแนวคิดหลักการว่า สถานศึกษาสามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสม เป็นไปได้และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ด้วยตนเอง การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผลที่ได้จากการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น จะต้องสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ด้วย รายละเอียดการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย

1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง ด้วยการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติมได้พิจารณา กำหนดเป้าหมาย

ความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพในปีการศึกษาปัจจุบัน โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่างเหมาะสมและเป็นไปได้

2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและมีการจัดทำอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาต้องจัดทำแผน 2 ประเภท ดังนี้

2.1) แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะกลาง 3 - 5 ปี โดยสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายในสถานศึกษา วิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของ ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ประเมินสถานภาพของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดกรอบกลยุทธ์ กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมรองรับ พร้อมประมาณ การงบประมาณ ทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

2.2) แผนปฏิบัติการประจำปี เป็นการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์ทิศทางจัดการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์ประมาณการงบประมาณ รายรับ รายจ่าย จัดลำดับความสำคัญของโครงการ พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของโครงการกิจกรรม ที่ครอบคลุมมาตรฐานของสถานศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียนกระบวนการบริหาร และจัดการ กระบวนการจัดประสบการณ์ จัดการเรียนการสอน นโยบายและจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ ตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา และเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงจุดอ่อนของสถานศึกษาทั้งนี้ สถานศึกษาต้องนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำ ของสถานศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง

3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดนั้น สถานศึกษาต้องมีระบบกลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ไม่เป็นภาระกับครู หรือผู้เกี่ยวข้องมากเกินไป สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด บรรลุเป้าหมายระดับใด โดยสามารถใช้แนวคิด ทฤษฎี หรือผลงานวิจัยที่เน้นความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่นการบริหารเชิงระบบ (System

Approach) การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) การบริหารแบบมุ่งสัมฤทธิ์ (Total Quality Management) การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) การใช้ห่วงโซ่คุณภาพ (Chain of quality) เป็นต้น หรือสถานศึกษาสามารถสร้างและพัฒนารูปแบบ การบริหารและจัดการ ของตนเอง ก็ได้ นอกจากนี้ สถานศึกษาควรจัดระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบพัฒนาวิชาการ ระบบพัฒนาครู และบุคลากร ระบบการจัดการสภาพแวดล้อม ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ ระบบการนิเทศ ภายใน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น ซึ่งเป้าหมายสำคัญในการพัฒนา คุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา คือวัฒนธรรมคุณภาพที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นระบบและกลไก ในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการกระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพ ที่สะท้อนจุดเด่น และจุดควรพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป สถานศึกษาต้องกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาตามบทบาท และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน วิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้ง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป

5) ติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

เป็นการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่สถานศึกษาติดตามผล ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร กระบวนการ

บริหารและจัดการ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้เป็นต้น และการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไรก็ตามสถานศึกษาสามารถติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานก็ได้ สถานศึกษาควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานติดตามผล วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อมทั้งสร้างเครื่องมือติดตามผลจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้ง

6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

รายงานผลการประเมินตนเอง (Self - Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดี ต้องสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพภายใน มาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวบรวมข้อมูลสารสนเทศข้อมูลทั่วไปและผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แต่ละมาตรฐานไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด อาจเสนอเป็นความเรียง การบรรยายประกอบแผนภูมิ รูปภาพหรือกราฟ ฯลฯ ตามบริบทของสถานศึกษา โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน นำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สารสำคัญของรายงานผลการประเมินตนเอง แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร ส่วนที่ 2 ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยแต่ละมาตรฐานนำเสนอใน 3 ประเด็น คือ 1) คุณภาพในแต่ละมาตรฐานอยู่ในระดับใด 2) มีหลักฐานในการอ้างอิง ผลการประเมินตามประเด็น พิจารณาของแต่ละมาตรฐานอย่างไร 3) สถานศึกษาจะมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร สถานศึกษาอาจแนบภาคผนวกที่นำเสนอหลักฐาน ข้อมูลสำคัญหรือเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเอง ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อหน่วยงาน ต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

ทั้งนี้ สถานศึกษาแต่ละแห่งและหน่วยงานต้นสังกัด ต้องนำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและต่อเนื่องยั่งยืนต่อไป

อรวิ ศรีชาย (2565, หน้า 20) ได้กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา ซึ่งผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษา ต้องมีการทำงานมุ่งประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้สถานศึกษาจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบ และมีการกำหนดเป้าหมาย ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีการพัฒนา และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการบริหารจัดการ

ณัชชา อุตสาหะ (2566, หน้า 59) ได้กล่าวว่า หลักการและแนวคิดของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง เป็นข้อกำหนดคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับส่งเสริมกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมิน และการประกันคุณภาพการศึกษามาตรฐานการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลายระดับ ซึ่งนำมาสังเคราะห์หลอมรวมกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาการจัดทำเอกสารที่แสดงโครงการ กิจกรรม วิธีการที่ได้ผ่านการติดตามมาแล้วล่วงหน้า โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิดและพิจารณาอย่างละเอียด รอบคอบ สำหรับใช้เป็นเครื่องชี้นำการดำเนินการใด ๆ ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และกรอบเวลาของการดำเนินงานการตามแผนอย่างชัดเจน ในสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการจัดทำแผน 2 ประเภท คือ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี

3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การทำงานหรือการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมของแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการดูแล กำกับ ติดตาม และ นิเทศการปฏิบัติงาน ของ

บุคลากรทุกคน ทุกฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้การปฏิบัติงานตามแผนมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา ที่กระทำ โดยบุคลากรภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง การประเมิน คุณภาพภายในถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ เพื่อที่จะได้ทราบขีดความสามารถในการจัด การศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ นำผลการประเมินไปแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันที เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะให้ทราบขีด ความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ และ นำผลการประเมินไปแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันที เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การประเมินภายในถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของสถานศึกษาหรือการประเมินตนเอง การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาสะท้อนความสำเร็จ 2 ด้าน ได้แก่ คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ และคุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา

5) ติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งจัดทำรายงานการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาพร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดใน การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาซึ่งการตรวจสอบต้องสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการเปิดเผยผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อ สาธารณชน รวมทั้งนำผลการตรวจสอบคุณภาพไปปรับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา หรือแผนปฏิบัติการประจำปีและใช้เป็นข้อมูล เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย

6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง จัดการทำ รายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาประจำปีของสถานศึกษา และนำเสนอผลต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วสถานศึกษาต้องเปิดเผย รายงานนั้นต่อสาธารณชนด้วย รายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินของ สถานศึกษานี้จะนำไปเป็น ฐานข้อมูลและหลักฐานยืนยันการพัฒนาสถานศึกษาสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

จากการศึกษาข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การนำผลที่ได้จากการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก นำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ปรับปรุงหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและต่อเนื่องยั่งยืนต่อไป 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

2.2.7. ความหมายของมาตรฐานการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงความหมายของมาตรฐานการศึกษา ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐาน ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 6) ได้กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้เกิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับปัจจัยกระบวนการและผลผลิตของการจัดการศึกษา เพื่อการกำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบและประกันคุณภาพของสถานศึกษา รวมถึงระดับคุณภาพผลผลิตทางการศึกษาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้บริหารสถานศึกษา หรือกระบวนการบริหารจัดการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 9) ได้กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับ การส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบการประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยให้แนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้

ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ในแต่ละระดับการศึกษา ดังนั้น มาตรฐานการศึกษาสำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา จึงเกี่ยวข้องกับปัจจัย กระบวนการและ ผลผลิตจากการจัดการศึกษา เพื่อการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบและประกันคุณภาพของ สถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาจึงไม่ได้หมายถึงคุณภาพด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น แต่หมายความ รวมถึงผลผลิตทางการศึกษา ที่เกิดกับตัวผู้เรียนรอบด้าน กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู และกระบวนการบริหารจัดการศึกษา

ปิยพร บุญใบ (2563, หน้า 65) ได้กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ปัจจัยของ กระบวนการ โดยคุณลักษณะที่กำหนดขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาได้กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลและประกันคุณภาพการศึกษา

สุชาติ กาญจน (2564, หน้า 55) ได้กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง กระบวนการ ของสถานศึกษาที่กำหนด ส่งเสริม และกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการประกันคุณภาพ การศึกษา ยกระดับคุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอนของ ครู

อารยา อ่อนงาม (2564, หน้า 56) ได้กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนด เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักใน การเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลตรวจสอบ โดยมาตรฐานการศึกษาต้องครอบคลุม สารการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงค่านิยมศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

จากการศึกษาข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนด เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นหลัก ในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกัน คุณภาพทางการศึกษา ซึ่งผลผลิตทางการศึกษาที่เกิดกับตัวผู้เรียนรอบด้าน กระบวนการจัดการเรียน การสอนของครู และกระบวนการบริหารจัดการศึกษา

2.2.8. ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึง ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 2) ได้กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุก แห่ง มาตรฐานที่ถูกกำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล

การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษา จึงเป็นการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา 2 ประการ คือ 1) สถานศึกษาทุกแห่งมีเกณฑ์เปรียบเทียบกับมาตรฐานเดียวกัน 2) มาตรฐานทำให้สถานศึกษาเข้าใจชัดเจนว่าจัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางใด

กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 10) ได้กล่าวว่า ผลจากการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา ทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ทั้งทางตรงในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และทางอ้อมในรูปแบบของสมาคม ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าหน่วยงานองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งสถานประกอบการต่างๆ สิ่งที่ได้เห็นได้ชัด คือสถานศึกษาเป็นผู้จัดทำหลักสูตรเพื่อจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายวิสัยทัศน์ ความต้องการ และบริบทของท้องถิ่น โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบ การที่สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการการศึกษาด้วยตนเอง ย่อมทำให้คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารจัดการ การศึกษาแตกต่างกันไป ดังนั้น การพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ต้องอาศัยการทำงานเชิงระบบ(System Approach) การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายความสำเร็จ จึงมีความสำคัญในการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

นอกจากนี้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษายังมีความสำคัญต่อการวางรากฐาน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางแผนนโยบาย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจในการพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังมีความสำคัญในการใช้เป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการกำหนดคุณภาพที่ต้องการเพื่อเป็นการวางแผน ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวได้ ดังนั้นมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดขึ้นต้องครอบคลุม ทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่สะท้อนคุณภาพของการจัดการศึกษาที่แท้จริง

สุชาวดี กาญจนนา (2564, หน้า 57) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา หมายถึง มาตรฐานการศึกษาเป็นแนวทางให้เกิดคุณภาพของผู้เรียน มีความสำคัญต่อการวางแผน การพัฒนาการจัดการศึกษา นำมาสู่การสร้างอุดมการณ์ของการจัดการศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญ คือ การบูรณาการความสอดคล้อง การรับผิดชอบร่วมกัน รวมถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากการศึกษาข้อมูลทีกล่าวนำข้างต้น สรุปได้ว่า ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาทุกแห่งมีเกณฑ์เปรียบเทียบกับมาตรฐานเดียวกัน และมาตรฐานทำให้สถานศึกษาเข้าใจชัดเจนว่า จัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางใด การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายความสำเร็จ จึงมีความสำคัญในการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแนวทางให้เกิดคุณภาพของผู้เรียน มีความสำคัญต่อการวางนโยบายการพัฒนาการจัดการศึกษา นำมาสู่การสร้างอุดมการณ์ของการจัดการศึกษา

2.2.9. ประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 3) ได้กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษา มีประโยชน์ต่อบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) ผู้เรียน ทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาตนเองตามความคาดหวังของสังคม และประเทศชาติว่าต้องการคนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร จะทำอย่างไรจึงจะเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่มาตรฐานศึกษากำหนด

2) ครู ใช้มาตรฐานเป็นกรอบแนวทางในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองตามคุณลักษณะและคุณสมบัติตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนดไว้

3) ท้องถิ่นและสถานศึกษา ใช้มาตรฐานเป็นแนวทางร่วมมือกันจัดการศึกษา ให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

4) พ่อแม่ ผู้ปกครอง ประชาชน และผู้นำชุมชน ใช้มาตรฐานเป็นเครื่องมือสื่อสารให้ประชาชนได้รับทราบกระบวนการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้คนไทยในท้องถิ่นเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้การจัดการศึกษาช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

5) ประเทศชาติ ใช้มาตรฐานเป็นเครื่องมือที่ทำให้ทุกองค์ประกอบของระบบการศึกษาขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน สู่เป้าหมายเดียวกัน และทำให้เกิดภาพการจัดการศึกษาที่มีความหมาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 10) ได้กล่าวว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีประโยชน์ดังนี้

1) ช่วยให้สามารถกำหนดเป้าหมาย นโยบายและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ชัดเจน

2) สามารถกำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของต้องการของสถานศึกษา

3) ใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ การตรวจสอบ การนิเทศ การติดตามและประเมินผล เพื่อให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเข้มแข็ง

4) มีข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพและความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาจากการศึกษาข้อมูลที่กำลังมาข้างต้น สรุปได้ว่า ประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา หมายถึง มาตรฐานการศึกษาส่งผลโดยตรงกับผู้เรียน ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ประชาชน ผู้นำชุมชน และประเทศชาติ ช่วยให้สามารถกำหนดเป้าหมาย นโยบายและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ชัดเจน สามารถกำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ได้ตรงตามความต้องการของต้องการของสถานศึกษา ใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ การตรวจสอบ การนิเทศ การติดตามและประเมินผล เพื่อให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเข้มแข็ง และมีข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพและความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา

2.2.10. การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ.2561 ได้กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐานได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
- 2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็น และแก้ปัญหา

- 3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
- 4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- 3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- 4) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

- 2.1. มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- 2.2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- 2.3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา
และทุกกลุ่มเป้าหมาย

- 2.4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- 2.5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- 2.6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการ
เรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- 3.1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้
ในชีวิตได้
- 3.2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3.3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- 3.4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

3.5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 13) ได้กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน

คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วยความสามารถใน การอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

1.1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้น

2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนกแยกแยะ ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง พิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหามีเหตุผล

3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการรวบรวมความรู้ได้ทั้งด้วยตัวเองและการทำงานเป็นทีม เชื่อมโยงองค์ความรู้ และประสบการณ์มาใช้ ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อาจเป็นแนวความคิดโครงการ โครงงาน ชิ้นงาน ผลผลิต

4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ผู้เรียนบรรลุและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาจากพื้นฐานเดิม ในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งมีความก้าวหน้าในผลการทดสอบระดับชาติหรือผลการทดสอบอื่น ๆ

6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการจัดการเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น การทำงานหรือ งานอาชีพ

1.2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1) มีการมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด หมายถึง ผู้เรียน มีพฤติกรรมเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในกฎกติกา มีค่านิยมและจิตสำนึก ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม

2) มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย หมายถึง ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทยรวมทั้ง ภูมิปัญญาไทย

3) ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย หมายถึง ผู้เรียนยอมรับ และอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างบุคคล ในด้านเพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประเพณี

4) มีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม หมายถึง ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์ และสังคม และแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่น ไม่มีความขัดแย้งกับผู้อื่น

การให้ระดับคุณภาพ

มาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับ กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐาน มี 5 ระดับ คือระดับกำลังพัฒนา ระดับปานกลาง ระดับดี ระดับดีเลิศ และระดับยอดเยี่ยม รายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับประเด็นการพิจารณาระดับคุณภาพ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ระดับ 5 ยอดเยี่ยม

1.1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้

4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้

5) ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่

6) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

7) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นและการทำงานหรืองานอาชีพ

1.2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1) ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดเป็นแบบอย่างได้

2) ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย

3) ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

4) ผู้เรียนมีสุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ระดับ 4 ดีเลิศ

1.1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้

4) ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

5) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน

6) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นและการทำงานหรืองานอาชีพ

1.2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1) ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดระดับ 3 ดี

1.1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมาย ที่สถานศึกษากำหนด

3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาได้

4) ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม

5) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมปลอดภัย

6) ผู้เรียนมีความรู้ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1) ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดระดับ 2 ปานกลาง

1.1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมาย ที่สถานศึกษากำหนด

1.2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1) ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2) ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ระดับ 1 กำลังพัฒนา

1.1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษากว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1) ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2) ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

กระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง เป็นการจักระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการ ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาคูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและ สังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

2.1. มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน หมายถึง สถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและของต้นสังกัด รวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2.2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการติดตามตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบการนิเทศภายใน การนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมใน การวางแผนปรับปรุงและพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

2.3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง สถานศึกษามีการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย หมายถึงรวมถึง การจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควรรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย

2.4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ หมายถึง สถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ หมายถึง สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และมีความปลอดภัย

2.6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีการจัดระบบการจัดการ การพัฒนาและการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

การให้ระดับคุณภาพ

มาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับ กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐาน มี 5 ระดับ คือระดับกำลังพัฒนา ระดับปานกลาง ระดับดี ระดับดีเลิศ และระดับยอดเยี่ยม รายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับประเด็นการพิจารณาระดับคุณภาพ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระดับ 5 ยอดเยี่ยม

1) มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติเป็นไปได้ ในการปฏิบัติทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้

3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้

4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน

5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย

6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

ระดับ 4 ดีเลิศ

1) มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติเป็นไปได้อันเป็นการปฏิบัติ

2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมายเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา

5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย

6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

ระดับ 3 ดี

1) เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้อันเป็นการปฏิบัติ

2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย

4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

ระดับ 2 ปานกลาง

1) เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน เป็นไปได้ในการปฏิบัติ

2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ระดับ 1 กำลังพัฒนา

1) เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไม่ชัดเจน

2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาแต่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

3.1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ หมายถึง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็นและต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะ แสดงออกแสดงความคิดเห็นสรุปองค์ความรู้ นำเสนอผลงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

3.2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย

3.3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก หมายถึง ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้เด็กรักครู ครูรักเด็ก และเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

3.4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน หมายถึง มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้

3.5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์รวมทั้ง ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

การให้ระดับคุณภาพ

มาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับ กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐาน มี 5 ระดับ คือระดับกำลังพัฒนา ระดับปานกลาง ระดับดี ระดับดีเลิศ และระดับยอดเยี่ยม รายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับประเด็นการพิจารณาระดับคุณภาพ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระดับ 5 ยอดเยี่ยม

1) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และมีการเผยแพร่

2) ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

3) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

4) มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

5) มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและ ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ครู และผู้เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ระดับ 4 ดีเลิศ

1) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

2) ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

4) มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

5) มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ระดับ 3 ดี

1) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

2) ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

4) มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

5) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ระดับ 2 ปานกลาง

1) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

2) ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

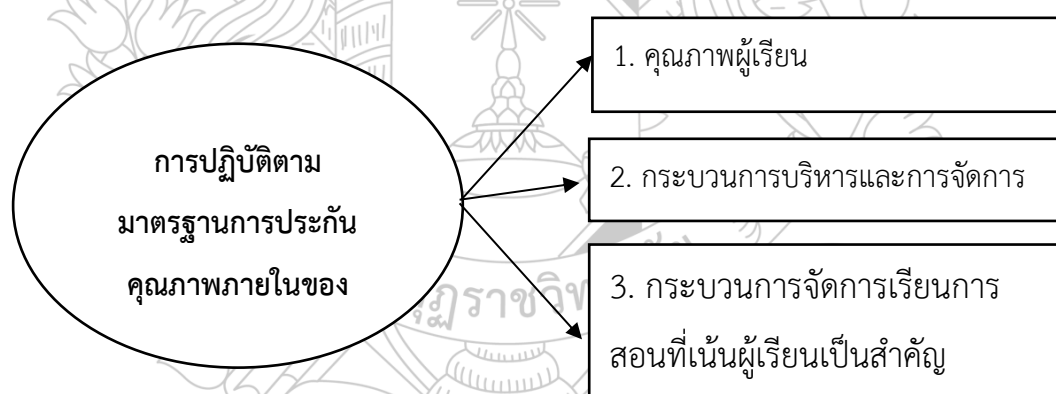
3) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ระดับ 1 กำลังพัฒนา

1) จัดการเรียนรู้ที่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดและปฏิบัติจริง

2) ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้

3) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างไม่เป็นระบบ

จากการศึกษาข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานของสถานศึกษา เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ระดับศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 คุณภาพผู้เรียน ด้านที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งแสดงเป็นโมเดลองค์ประกอบการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ได้ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3. องค์ประกอบการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.2.11. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวชี้วัดขององค์ประกอบการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.2.11.1. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวชี้วัดด้านคุณภาพผู้เรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึง คุณภาพผู้เรียน ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 13) ได้กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วยความสามารถใน การอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

วิเชียร กันหาจันทร์ (2561, หน้า 40) ได้กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึงคุณลักษณะทั้งในด้านความรู้ ทักษะและความสามารถของผู้เรียน เป็นผลที่เกิดจากคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู

อนุสรณ์ สุทธิหลวง (2561, หน้า 28) ได้กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านการเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าที่สถานศึกษากำหนด มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมนำไปใช้และเผยแพร่ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน มีความภูมิใจในท้องถิ่น มองเห็นคุณค่าของความเป็นไทย การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาไทย มีสุขภาวะทางร่างกายและจิตใจ สังคม สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

พนาศักดิ์ ชาคำหลอย (2565, หน้า 13) ได้กล่าวว่า คุณภาพของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีสมรรถนะที่สามารถสังเกตได้ ได้แก่ ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

และการสื่อสาร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งมีสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม

สมาน ตีสรรระกุล (2566, หน้า 7) ได้กล่าวว่า คุณภาพของผู้เรียน หมายถึง สถานศึกษา มีการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สุพัตรา แซ่ซิ่น (2566, หน้า 38) ได้กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน เป็นลักษณะที่สังคมต้องการ ทำให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขตามมาตรฐานทางการศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึงความสามารถในการดำเนินงานของสถานศึกษา ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณอภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา มีการสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ใช้ทักษะความรู้ ทักษะพื้นฐานและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพของผู้เรียน ในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม

2.2.11.2. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวชี้วัดด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารและการจัดการ ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

สมาน ตีสรรระกุล (2566, หน้า 7) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง สถานศึกษาดำเนินการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้

ธานี ทาขาว (2561, หน้า 17) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารงาน หรือกิจกรรมภายในองค์การโดยผู้บริหารเป็นแกนหลักในการบริหารจัดการ ใช้กระบวนการบริหาร ในการจัดการ มีการทำงานร่วมกันระหว่างบุคคลภายในองค์การอย่างมีระบบ มีแบบแผน มีเป้าหมาย ร่วมกัน โดยใช้ทรัพยากรและปัจจัยในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อ องค์การมากที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 17) ได้กล่าวว่ากระบวนการ บริหารและการจัดการ หมายถึง เป็นการจักระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการ กำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการ ที่เน้นคุณภาพ ผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการ จัด การศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจักระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและ สังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

อนุสรณ์ สุทธิหลวง (2561, หน้า 31) ได้กล่าวว่า ด้านกระบวนการบริหารและจัดการ หมายถึง สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจชัดเจนสอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีระบบบริหาร จัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้ ดำเนินงานพัฒนา งานวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน ตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย พัฒนา งานวิชาการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ ทางวิชาชีพ ตรงตามความต้องการของครู และสถานศึกษา จัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพและ ความปลอดภัย จักระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

พนาศักดิ์ ชาคำหลอย (2565, หน้า 13) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน มีระบบบริหารจัดการ คุณภาพของสถานศึกษา ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

สุพัตรา แซ่ซิ่น (2566, หน้า 39) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง กระบวนการในการทำงานที่ต่อเนื่องและประสานงานกัน ภายใต้การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และมีการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา โดยกำหนดนโยบายพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

2.2.11.3. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวชี้วัดด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

ธัญลักษณ์ ประทุมสินธุ์ (2561, หน้า 15) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ ผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เกิดความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปบูรณาการ ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งมีคุณสมบัติตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 19) ได้กล่าวว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผล มาพัฒนา

ผู้เรียน รวมทั้ง ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อพัฒนา และปรับปรุง การจัดการเรียนรู้

อนุสรณ์ สุทธหลวง (2561, หน้า 34) ได้กล่าวว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการ เรียนรู้ ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดของหลักสูตรของ สถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ มีการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และมีการ เผยแพร่ ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้รวมทั้งภูมิปัญญาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบมีขั้นตอน นำเครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ให้ข้อมูล ย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ครูและผู้เกี่ยวข้อง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูล สะท้อนกลับเพื่อพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

พนาศักดิ์ ซาค่าหลอย (2565, หน้า 13) ได้กล่าวว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการบริหาร จัดการชั้นเรียนเชิงบวก ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

สมาน ดิสรระกุล (2566, หน้า 7) ได้กล่าวว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง สถานศึกษามีกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัด ของหลักสูตรสถานศึกษา และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และ ปฏิบัติจริง

สุพัทธรา แซ่ซิ่น (2566, หน้า 40) ได้กล่าวว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของ หลักสูตรสถานศึกษา โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่าน กระบวนการคิดและปฏิบัติจริง รวมถึงการบริหารชั้นเรียนเชิงบวก มีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงการเรียนการสอน

จากการศึกษาข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 2.3. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม
1. คุณภาพผู้เรียน	ความสามารถในการดำเนินงานของสถานศึกษา ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา มีการสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ใช้ทักษะความรู้ ทักษะพื้นฐาน และมีเจตคติที่ดีต่อ วิชาชีพของผู้เรียน ในด้านคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม	1. ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ 2. มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา 3. มีการสร้างนวัตกรรม 4. มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 6. ใช้ทักษะความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพของผู้เรียน 7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด 8. มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม
		9. ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและความหลากหลาย 10. มีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม
2. กระบวนการบริหารและการจัดการ	ความสามารถในการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และ พันธกิจอย่างชัดเจน ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา และมีการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา โดยกำหนดนโยบายพัฒนาวิชาการ ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตาม หลักสูตรสถานศึกษา ในทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้ มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพและจัด สภาพแวดล้อมทางกายภาพและ สังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งจัดระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุน การบริหารจัดการและการจัดการ เรียนรู้	1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนด เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจได้ อย่างชัดเจน 2. มีการจัดระบบบริหารจัดการ คุณภาพของสถานศึกษา 3. มีการกำหนดนโยบายพัฒนา วิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบ ด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุก กลุ่มเป้าหมาย 4. การพัฒนาครูและบุคลากรให้มี ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ 6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและ การจัดการเรียนรู้
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความสามารถในการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูผู้สอน จัดการเรียนรู้อผ่านกระบวนการคิด และปฏิบัติจริง และสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีการ	1. ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ผ่าน กระบวนการคิดและปฏิบัติจริงและ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ประจำวันได้

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อคำถาม
	ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	2. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3. การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก 4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน 5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

2.3. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

2.3.1. สภาพบริบทของสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

2.3.1.1. สภาพข้อมูลทั่วไป ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

1) ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ตั้งอยู่เลขที่ 334 หมู่ 4 บ้านพากนา ตำบลนาอาน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย 42000 โทรศัพท์ 0-4287-0409 โทรสาร 042870410 เว็บไซต์ <http://www.sesao19.go.th> อีเมล work@sesao19.go.th จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีโรงเรียนใน สังกัด จำนวน 52 โรงเรียน อยู่ในพื้นที่จังหวัดเลย จำนวน 31 โรงเรียน และจังหวัดหนองบัวลำภูจำนวน 21 โรงเรียน

1.2. ประวัติ

เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2564 ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนด และแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษา ต่อมาได้มีประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องการกำหนดชื่อย่อ รหัสสัญลักษณ์ และเลขประจำของเจ้าของเรื่องของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 62 เขต ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 19 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ชื่อย่อ สพม.ลย.นภ. รหัสพยุญชนะ ศธ เลขประจำส่วนราชการ 04335 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้ประกาศจัดตั้งส่วนราชการภายในไว้ 4 ศูนย์ ดังนี้

- 1) ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (ฉก.ช หน้าสพม.19)
- 2) ศูนย์เฉพาะกิจการจัดการศึกษาทางไกลในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โทรศัพท์ 042870409 ต่อ 21
- 3) ศูนย์ประสานงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จังหวัดหนองบัวลำภู อยู่ที่โรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู โทรศัพท์ 099-1547945
- 4) ศูนย์แนะแนวประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โรงเรียนศรีสงครามวิทยา จังหวัดเลย ที่ตั้ง ณ โรงเรียนศรีสงครามวิทยา ตำบลศรีสงคราม อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

1.3. ความเป็นมา

ตามมาตรา 37 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องยึดเขตพื้นที่การศึกษา และมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้มีการประกาศจัดตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขึ้น โดยรวมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน

เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2552 สภาการศึกษาได้มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ 1/2552 เห็นชอบในหลักการให้มีเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) ในวันที่ 31 มีนาคม 2552 กระทรวง ศึกษาธิการได้ประกาศกำหนดให้มีศูนย์ประสานการจัดการศึกษามัธยมศึกษา รวม 41 ศูนย์ รับผิดชอบ ดูแล และประสานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ทั้งนี้ศูนย์ที่ 18 มีพื้นที่รับผิดชอบ จังหวัดเลยและจังหวัดหนองบัวลำภู

ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2553) และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2553) ให้การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเป็นเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกประกาศ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2553 โดยให้มีเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทั้งหมด จำนวน 42 เขต (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนพิเศษ 98 ง หน้า 62 วันที่ 18 สิงหาคม 2553) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามประกาศดังกล่าว มีพื้นที่รับผิดชอบ ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดเลยและจังหวัดหนองบัวลำภู โดยมีที่ตั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดเลย

2) โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ตามราชกิจจานุเบกษา เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 (ข้อ 5) และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 โดยแบ่งออกเป็น 9 กลุ่ม 1 หน่วย ดังนี้

- 1) กลุ่มอำนวยการ
- 2) กลุ่มนโยบายและแผน
- 3) กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 4) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
- 5) กลุ่มบริหารงานบุคคล
- 6) กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 7) กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
- 8) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
- 9) กลุ่มกฎหมายและคดี
- 10) หน่วยตรวจสอบภายใน

3) บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 37 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2553 อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ (พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ) และกฎหมายอื่น มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
- 2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาหน่วยงาน ในเขตพื้นที่การศึกษา แจกจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบและกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
- 3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขต พื้นที่การศึกษา กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา
- 4) กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ การศึกษา
- 5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
- 6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคลเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 7) จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
- 8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
- 9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา
- 10) ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการและคณะทำงาน ด้านวิชาการ
- 11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงาน ภาครัฐ เอกชนและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานตัวแทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

2.3.2. คุณภาพการศึกษาและทิศทางการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

2.3.2.1. วิสัยทัศน์

ภายในปี 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นองค์กรขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยนวัตกรรมที่หลากหลายสู่คุณภาพและมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานความเป็นไทยที่ยั่งยืน

2.3.2.2. พันธกิจ

- 1) จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2) พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
- 3) สร้างโอกาสความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
- 4) พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ
- 5) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)
- 6) ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนาสู่ Thailand 4.0

2.3.2.3. เป้าประสงค์

- 1) ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น ซื่อสัตย์ สุจริต มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม
- 2) ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ดนตรีกีฬา ภาษา และอื่น ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ
- 3) ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรมมีความรู้ มีทักษะ มีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพ ที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเป็น

พลเมือง พลโลกที่ดี (Global Citizen) พร้อมก้าวสู่สากล นำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

4) ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (ผู้พิการ) กลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ

5) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้ และจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ

6) สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา มีสมรรถนะในการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล มีระบบข้อมูลสารสนเทศ ที่มีประสิทธิภาพ และการรายงานผลอย่างเป็นระบบ ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

2.3.2.4. ค่านิยมองค์กร : รู้คน รู้งาน บริการเป็นหน้าที่ มีจิตอาสา

2.3.2.5. กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรักชาติ รักสิ่งแวดล้อม ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล

กลยุทธ์ที่ 3 เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้เสมอภาคอย่างทั่วถึง และมีความสามารถในการแข่งขัน

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานวิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ 5 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู (ออนไลน์) แหล่งที่มา: <http://www.sesao19.go.th>)

จากการศึกษาบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู สรุปได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 52 โรงเรียน อยู่ในพื้นที่จังหวัดเลย จำนวน 31 โรงเรียน และจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 21 โรงเรียน มีหน้าที่

ดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1. งานวิจัยในประเทศ

2.4.1.1. งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

บุศรา ปุณริบูรณ์ (2563) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการศึกษาพบว่า 1) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารด้านที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านทักษะคิดวิเคราะห์

แก้วมณี ปัทมะ (2564) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีจินตนาการ การมีความคิดสร้างสรรค์ การมีความยืดหยุ่น และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีความคิดสร้างสรรค์ การมีจินตนาการ และการมีความยืดหยุ่น ส่วนความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีความยืดหยุ่นการมีความคิดสร้างสรรค์ และการมีจินตนาการ 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีความยืดหยุ่น ด้านการมี

ความคิดสร้างสรรค์ และด้านการมีจินตนาการ ทั้ง 4 ด้านมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์รวมทั้งสิ้น 17 แนวทาง โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

วรุฒ สุขสอน (2564) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ของสถานศึกษาที่ทันสมัย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการบริหารสถานศึกษา 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้ครูวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการดำเนินการวิจัยตามสภาพจริง และเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง

มาตุสรณ์ ใจแน่น (2565, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ : พหุกรณีศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า 1) คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ ประกอบด้วย ด้านจินตนาการ ด้านความยืดหยุ่น ด้านวิสัยทัศน์ และด้านการมุ่งความสำเร็จของงาน 2) กระบวนการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในสถานศึกษา ที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ พหุกรณีศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการบริหารจัดการ ด้านการนำทีมสู่การปฏิบัติ และด้านการควบคุมติดตามตรวจสอบ 3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารการศึกษา ที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศพหุกรณีศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย การพัฒนาโดยการตระหนักรู้ด้วยตนเอง และการพัฒนาตนเองจากประสบการณ์

จินตนา ตีดวงพันธ์ (2565) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์กรประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามี 6 องค์กรประกอบ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว การมีความคิดสร้างสรรค์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การทำงานเป็นทีม และการมีจินตนาการ 2) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร อยู่ในระดับมาก 3) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร อยู่ในระดับมาก 4) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.76 5) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 6) แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการทำงานเป็นทีม

ศิขริน เทพบุรีและกฤษฎี กิตติฐานัส (2567) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน รองลงมา ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ส่วนด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) คุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาของ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน รองลงมา ได้แก่ ด้านดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย ส่วนด้านจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียน สังกัด สำนักงานผลการวิจัย

พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน รองลงมา ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ส่วนด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) คุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาของ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน รองลงมา ได้แก่ ด้านดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และ ทุกกลุ่มเป้าหมาย ส่วนด้านจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับ คุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

2.4.1.2. งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในฯ

ตัวนชอวาริยะห์ ลาเตะ (2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารใน สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานีจำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำ ด้านการสอน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 4) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดปัตตานีจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านประสบการณ์ในการทำงานภาพรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านปลูกฝัง จิตสำนึกและส่งเสริมความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 5) ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดปัตตานี พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง 6) ข้อเสนอแนะ ได้แก่

ผู้บริหารควรกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างเต็มความสามารถ และควรส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ปฏิพล จำลอง (2562) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า 1) การมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก ($r_{xy} = .826$)

ภาณุวัฒน์ เหมนวล (2563) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ เชิงวิสัยทัศน์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก ($r_{xy} = 0.885$)

ดวงแข สุขประเสริฐ และ ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (2563) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการ ได้แก่ ด้านหลักในการทำงาน ด้านการมองการณ์ไกล และด้านความยืดหยุ่น โดยมีประสิทธิภาพในการทำนาย ร้อยละ 83.00

สุชาวดี กาญจนนา (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ

ของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) มีตัวแปรสองด้าน คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ มีอำนาจในการพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 79.60 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ 0.216

จรรยาศักดิ์ โกยรัมย์ (2566) ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สามารถทำนายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 โดยมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 48 สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบคือ $\hat{Y} = .69* + .48**X$ และสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานคือ $\hat{Z}_y = .84**Z_x$

สมาน ดิสรณะกุล (2566, บทความ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานการศึกษา เอกชนจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหารและนโยบาย ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ปัจจัยด้านบุคลากร และปัจจัยด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) ปัจจัยที่สามารถร่วมกันทำนายผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา พบว่า มี 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรด้านการบริหารงานวิชาการ และตัวแปรด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนสามารถเขียนในรูปคะแนนดิบได้ คือ $Y = 4.783 + 0.93(X_3) + 0.134(X_5)$ และเขียนในรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

2.4.1. งานวิจัยต่างประเทศ

2.4.2.1. งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

Olsson (2012) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำความคิดสร้างสรรค์และทฤษฎีการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้นำ และสมาชิก ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำสามารถกระตุ้นให้ผู้ตามมีความคิดสร้างสรรค์ได้โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ตามปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถรวมถึงการพัฒนาและสนับสนุนด้านแหล่งทรัพยากรความรู้ ทั้งนี้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำ และผู้ตามที่ดีจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานที่สูงขึ้นอีกด้วย

Mathisen and other (2012) ได้ศึกษาบทบาทของผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีอิทธิพลโดยตรงต่อผู้ร่วมงานด้วยการเป็นแบบอย่างและการสร้างแรงบันดาลใจ และมีอิทธิพลทางอ้อมด้วยการส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการทำงานที่สร้างสรรค์ และพบความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ของผู้นำ บรรยากาศเชิงสร้างสรรค์ขององค์กร และความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร

Keamy (2016, p. 103) ได้ศึกษาเรื่องบรรทัดฐานของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ความคิดสร้างสรรค์ในการสอนและภาวะผู้นำที่ต่อเนื่อง เป็นหลักสำคัญของการศึกษา การศึกษาครั้งนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นจากทีมภาวะผู้นำของโรงเรียน ด้วยการใช้วิจัยลักษณะกรณีศึกษาแบบผสมผสาน โดยทีมภาวะผู้นำของโรงเรียน และผู้ที่สอนในวิชาศิลปะที่เป็นครูเชี่ยวชาญ หรือครูที่ปฏิบัติงานงานวิจัยนี้ เกิดขึ้นในปีที่ 6 เตรียมอุดมศึกษาปีที่ 9 โรงเรียนในนครเมลเบิร์น กลุ่มตัวอย่างที่ได้ตอบแบบสอบถาม ได้มีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่ม และในระหว่างการศึกษาวิจัย ได้มีการบันทึกประจำวัน โดยความคิดเห็นจากทีมภาวะผู้นำของโรงเรียนจะถูกวิเคราะห์โดยใช้มุมมองของภาวะผู้นำด้านการสอน การมีอิทธิพลเชิงสัมพันธ์ จากการวิจัย พบว่า รูปแบบทีมภาวะผู้นำของโรงเรียนและการส่งเสริมการ ทดลองด้วยแนวคิดใหม่แบบข้ามโรงเรียน เป็นทีมที่ส่งเสริมการพัฒนาวิธีการเรียนรู้มืออาชีพแบบร่วมมือกัน ในโรงเรียนที่สัมพันธ์กัน ซึ่งสรุปได้ว่า การสร้างชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพ (Professional Learning Communities; PLCs) ภายในโรงเรียนเป็นสิ่งที่ติมาก่อให้เกิดรูปแบบวิธีแบบร่วมมือกัน โดยทีมภาวะผู้นำของโรงเรียนช่วยสร้างความมั่นใจให้กับโรงเรียนเครือข่ายทำให้เกิดความต่อเนื่องทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.4.2.2. งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน

Abdallah and Refa (2016) ได้ศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพในโครงการศึกษาครูของปาเลสไตน์ บทเรียนสำหรับความเป็นผู้นำของคณะและหลักสูตร การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินมิติของคุณภาพในโครงการศึกษาครูในปาเลสไตน์ ก่อนการศึกษาจากมุมมองของกลุ่มครูและครูนักเรียน ที่มีจุดมุ่งหมายใน 3 มหาวิทยาลัย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้การสัมภาษณ์เชิงลึก และกลุ่มโฟกัสได้ดำเนินการ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ผลการเรียนรู้ที่ตั้งใจไว้ของหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนและการปฏิบัติ และกลไกในการสนับสนุนและประเมินความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ยังไม่ถึงระดับคุณภาพที่มุ่งเป้าไปในภารกิจของโครงการการศึกษา ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงใน 3 ด้านของโปรแกรมการศึกษาครูของปาเลสไตน์ ได้แก่ คุณภาพของการเรียนการสอน คุณภาพของโอกาสในการเรียนรู้สำหรับทั้งครูนักเรียนและครูผู้สอน ที่สอนพวกเขา และคุณภาพของความเป็นผู้นำทางในการบริหารฝ่ายงานวิชาการ

Wilian, et al (2019) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การดำเนินงานคุณภาพภายในระบบการประกันในโรงเรียนมัธยมเอกชนอิสลามในมาตาราม-ลอมบอก (Mataram-Lombok) ประเทศอินโดนีเซีย มีวัตถุประสงค์ เพื่อค้นหาว่าอาจารย์ผู้สอน ผู้อำนวยการโรงเรียนและสมาชิกคนอื่น ๆ มีความเข้าใจ และประยุกต์ใช้ระบบประกันคุณภาพภายใน (Internal Quality Assurance System: IQAS) ในโรงเรียน เพื่อให้เกิดคุณภาพของกระบวนการต่าง ๆ ของโรงเรียน ผลการเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้น เทียบเท่ากับสิ่งที่โรงเรียนของรัฐได้จัดตั้งขึ้น ผลการศึกษา พบว่า คณาจารย์ และหน่วยการศึกษาโดยรวมไม่เข้าใจ และไม่สามารถประยุกต์ใช้ระบบประกันคุณภาพภายใน (IQAS) โปรแกรมหรือระบบที่จัดมาไม่เหมาะสม และไม่ตีพอดต่อการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษาของชาติ สมาชิกโรงเรียน ทุกคนไม่มีความเข้าใจในระบบประกันคุณภาพภายใน (IQAS) หรือไม่มีทีมประกันคุณภาพที่ดี โปรแกรมของโรงเรียนจึงไม่ค่อยมีคุณภาพจึงควรมีการปรับปรุงเพื่อให้บรรลุหรือเกินกว่ามาตรฐานการศึกษาของชาติ

Bemabe and Rioccaboini (2007; อ้างถึงใน สุทธิศักดิ์ โคกคาน, 2566, หน้า 88) ได้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในประเทศอิตาลี กรณีศึกษากลุ่มอาสาสมัครที่ทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในระบบการศึกษาระดับสูง เก็บรวบรวมข้อมูลจากผลการประเมินการสอน และการทาวิจัยด้านคุณภาพจากมหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศอิตาลี

ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์และความเป็นไปได้ขององค์กรและพฤติกรรมขององค์กร ส่งผลกระทบต่อการประกันคุณภาพการศึกษาและระบบการวัดประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออก ถึงความสามารถในการสร้างภาพในสมองที่มีความเป็นไปได้ในอนาคตมาใช้ในการทำงาน ที่หลากหลาย กล้าคิด กล้าตัดสินใจ ลงมือทำสิ่งใหม่ ๆ และมองภาพอนาคตของสถานศึกษา จะดำเนินไปในทิศทางสู่ความสำเร็จ โดยเน้นกระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมและการทำงาน เป็นทีม มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ปรับเปลี่ยนความคิด พร้อมรับฟังและมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นในการพัฒนาองค์กร จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถสรุปได้เป็น 4 องค์ประกอบ คือ 1) จินตนาการ 2) วิสัยทัศน์ 3) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว 4) การทำงานเป็นทีม และผู้วิจัยได้ศึกษาจากผลการดำเนินงานตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 เกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 ด้าน คือ 1) คุณภาพผู้เรียน 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ 3) กระบวนการจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้หากวิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาจึงกล่าวได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานมีความสำคัญต่อ การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูรวมถึงการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับงาน วิชาการต่าง ๆ ของสถานศึกษา ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตลอดจน การบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลต่อการพัฒนาการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มุ่งศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
- 3.3. การสร้างเครื่องมือ
- 3.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5. การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

3.1.1. ประชากร

ประชากรที่ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2566 จำนวน 52 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 128 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,916 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 2,044 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

3.1.2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2566 ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 21 คน และครูผู้สอน จำนวน 303 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 324 คน

ผู้วิจัยดำเนินการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) จากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) สุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional

stratified random sampling) ตามตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู แล้วคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนจำนวนประชากร

สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample random sampling) โดยการจับฉลากรายชื่อให้ได้ครบ ตามจำนวนสัดส่วนของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู และกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณไว้ ดังรายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาด โรงเรียนและตำแหน่งหน้าที่ ตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2566 จำแนกตามขนาด โรงเรียนและตำแหน่งหน้าที่

ขนาด โรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
เล็ก	6	6	60	66	1	9	10
กลาง	28	55	509	564	9	81	90
ใหญ่	12	38	582	620	6	92	98
ใหญ่พิเศษ	6	29	765	794	5	121	126
รวมทั้งสิ้น	52	128	1,916	2,044	21	303	324

3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้น เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามเกี่ยวกับเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) จินตนาการ 2) วิสัยทัศน์ 3) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว 4) การทำงานเป็นทีม

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ตามมาตราการวัดของ Likert โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) คุณภาพผู้เรียน 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ตามมาตราการวัดของ Likert โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.3.1. ศึกษาเอกสาร วารสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3.2. กำหนดขอบข่ายการสร้างแบบสอบถามตามกรอบนิยามศัพท์ของตัวแปร

3.3.3. สร้างข้อคำถามตามขอบข่ายที่กำหนดภายใต้การให้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

3.3.4. ตรวจสอบค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบและประเมินความตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม
ศัพท์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าIOC ตั้งแต่ 0.5
ขึ้นไป (Rovinelli and Hambleton, 1977 อ้างถึงใน ภัทรพร เกษสังข์, 2559, หน้า 138) ได้ค่าดัชนี
ความสอดคล้อง ดังนี้ แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 ข้อ
มีค่าความเที่ยงตรงเชิงจุดประสงค์ (IOC) อยู่ที่ 1.00 ทุกข้อ และแบบสอบถามการปฏิบัติตาม
มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำนวน 21ข้อ มีค่าความเที่ยงตรง
เชิงจุดประสงค์ (IOC) ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

3.3.5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2566 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.3.6. นำข้อมูลที่ได้จากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ มาหาคุณภาพรายข้อ โดยการหา
ค่าอำนาจจำแนก ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation
Coefficient) ได้ค่าอำนาจจำแนกดังนี้ แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
จำนวน 21 ข้อมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.461 ถึง 0.909 และแบบสอบถามการปฏิบัติตาม
มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำนวน 21ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่
0.534 ถึง 0.863

3.3.7. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์
แอลฟา (Coefficient Alpha) ด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งเกณฑ์กำหนดว่าต้องมีค่า
ตั้งแต่ .70 ขึ้นไป (Cronbach, 1990, p. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้แบบสอบถามภาวะผู้นำ
เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.942และแบบสอบถามประสิทธิผล
ในการบริหารสถานศึกษา ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.947

3.3.8. พิจารณาปรับปรุงและคัดเลือกข้อคำถามรายข้อ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนและกระบวนการการสร้างและพัฒนาคุณภาพของแบบสอบถามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถนำมาเขียนแสดงเป็นแผนภูมิที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2. ขั้นตอนกระบวนการสร้างแบบสอบถาม

<p>ขั้นตอนที่ 1</p> <p>การสร้างแบบสอบถาม</p>	<p>1.1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1.2. กำหนดกรอบประเด็นคำถาม</p> <p>1.3. สร้างข้อคำถาม</p> <p>1.4. ตรวจสอบความถูกต้อง นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ</p>
<p>ขั้นตอนที่ 2</p> <p>การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)</p>	<p>2.1. เสนอแบบสอบถามต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)</p> <p>2.2. คำนวณหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Item objective congruence: IOC)</p> <p>2.3. คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป</p> <p>2.4. ตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข</p>
<p>ขั้นตอนที่ 3</p> <p>การตรวจสอบค่าความเที่ยง (Reliability)</p>	<p>3.1. ทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน</p> <p>3.2. หาค่าอำนาจจำแนก ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation Coefficient)</p> <p>3.3. หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีการของ Cronbach</p> <p>3.4. ตรวจสอบค่าความเที่ยงกับเกณฑ์ และปรับปรุงแก้ไข (กรณีมีค่าอยู่ในระดับต่ำ)</p> <p>3.5. ตรวจสอบความถูกต้องและจัดพิมพ์เอกสารฉบับสมบูรณ์</p>

3.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

3.4.2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 324 คน โดยเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ google form ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวน 324 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4.3. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในการตอบแล้ว ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

3.5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

3.5.1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2564, หน้า 54)

4.51-5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
 1.51-2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
 1.00-1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด
 3.5.3. วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยหาค่าเฉลี่ย(Mean) และค่า
 เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ แล้วนำไปเทียบกับ
 เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2564, หน้า 54)

4.51-5.00 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ
 สถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ
 สถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ
 สถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ
 สถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ
 สถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5.4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภายในแต่ละตัวแปรและระหว่างตัวแปร
 พหุคูณกับตัวแปรเกณฑ์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product
 Moment Correlation Coefficient) แล้วนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (ภัทราพร เกษสังข์,
 2559, หน้า 169 – 171) แล้วแปลความหมายดังนี้

มีค่า r 0.81 - 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

มีค่า r 0.61 - 0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง

มีค่า r 0.41 - 0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

มีค่า r 0.21 - 0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำ

มีค่า r 0.01 - 0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

มีค่า r 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

สำหรับทิศทางความสัมพันธ์พิจารณา ดังนี้ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นบวก แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือทิศทางเดียวกัน ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นลบ แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในทางลบหรือทิศทางตรงกันข้าม ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็น 0 แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือใกล้เคียง 0 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันต่ำ

3.5.5. วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จากแบบสอบถามการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) เพื่อดูว่าตัวแปรพยากรณ์ตัวใดที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู อย่างมีนัยสำคัญ แล้วจึงนำตัวแปรสำคัญไปสร้างสมการพยากรณ์

3.6. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนี้

3.6.1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1) ค่าความถี่ (Frequency)
- 2) ค่าร้อยละ (Percentage)
- 3) ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 4) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3.6.2. สถิติทดสอบสมมติฐาน

- 1) ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
- 2) วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้แบบขั้นตอน (Stepwise) เพื่อดูตัวแปรที่มีนัยสำคัญ และนำค่าสถิติที่มีนัยสำคัญไปสร้างสมการพยากรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

4.1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

4.3. ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

4.4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

4.5. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติ ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมาย ข้อมูล ดังนี้

X	หมายถึง	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
X ₁	หมายถึง	จินตนาการ
X ₂	หมายถึง	วิสัยทัศน์
X ₃	หมายถึง	ความยืดหยุ่นและการปรับตัว
X ₄	หมายถึง	การทำงานเป็นทีม
Y	หมายถึง	การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษา
Y ₁	หมายถึง	คุณภาพของผู้เรียน
Y ₂	หมายถึง	กระบวนการบริหารและการจัดการ

y_3	หมายถึง	กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
\bar{X}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
*	หมายถึง	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	หมายถึง	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
r	หมายถึง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
R	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	หมายถึง	ประสิทธิภาพในการทำนาย
β	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน
B	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ
S.E. _B	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ
F	หมายถึง	ค่าอัตราส่วนเอฟ
\bar{Y}	หมายถึง	การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในรูปคะแนนดิบ
\bar{Z}	หมายถึง	การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในรูปคะแนนมาตรฐาน

4.1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2566 จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ และร้อยละ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.1.

ตารางที่ 4.1. จำนวน และร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	1.1. ชาย	105	32.41
	1.2. หญิง	219	67.59
	รวม	324	100.00

ตารางที่ 4.1. (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2. วุฒิการศึกษา		
2.1. ปริญญาตรี	250	77.16
2.2. สูงกว่าปริญญาตรี	74	22.84
รวม	324	100.00
3. ตำแหน่ง		
3.1. ผู้บริหาร	21	6.48
3.2. ครูผู้สอน	303	93.52
รวม	324	100.00
4. ประสบการณ์ทำงาน		
4.1. ต่ำกว่า 5 ปี	57	17.59
4.2. 5 - 10 ปี	129	39.81
4.3. 11 - 15 ปี	42	12.96
4.4. 15 - 20 ปี	30	9.26
4.5. มากกว่า 20 ปี	66	20.37
รวม	324	100.00
5. ขนาดของโรงเรียน		
5.1. ขนาดเล็ก	10	3.09
5.2. ขนาดกลาง	90	27.78
5.3. ขนาดใหญ่	98	30.25
5.4. ขนาดใหญ่พิเศษ	126	38.89
รวม	324	100.00

จากตารางที่ 4.1. พบว่า ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 324 คน ส่วนใหญ่เป็นจำแนกเป็น เพศหญิง จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 67.59 และเพศชาย จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 32.41 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 77.16 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 22.84 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน จำนวน 303 คน คิดเป็นร้อยละ 93.52 และเป็นผู้บริหาร จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.48 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5 - 10 ปี จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 39.81 รองลงมา มากกว่า 20 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 20.37 ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 17.59 ระหว่าง 11 - 15 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 12.96 และระหว่าง 15 - 20 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 9.26 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ขนาดใหญ่มากพิเศษ จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89 รองลงมาเป็นขนาดใหญ่มาก จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 30.25 ขนาดกลาง จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 และขนาดเล็ก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.09 ตามลำดับ

4.2. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ ผลปรากฏดังตารางที่ 4.2. - 4.6.

ตารางที่ 4.2. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. จินตนาการ (x_1)	4.22	0.53	มาก
2. วิสัยทัศน์ (x_2)	4.27	0.52	มาก
3. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3)	4.26	0.43	มาก
4. การทำงานเป็นทีม (x_4)	4.14	0.62	มาก
รวม	4.22	0.44	มาก

จากตารางที่ 4.2. พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิสัยทัศน์ (x_2) ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3) ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.43) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การทำงานเป็นทีม (x_4) ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.62)

ตารางที่ 4.3. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านจินตนาการ (x_1) โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ	จินตนาการ (x_1)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ผู้บริหารมีการสร้างภาพในสมองที่มีความเป็นไปได้ในอนาคตมาใช้ในการทำงานที่หลากหลาย	4.25	0.95	มาก
2	ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ ๆ ไม่ยึดติดอยู่ในกรอบแนวทางของสถานศึกษา	4.21	0.82	มาก
3	ผู้บริหารมีการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีเหตุ มีผล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ในการทำงานของสถานศึกษา	4.25	0.95	มาก
4	ผู้บริหารมีการบริหารจัดการคนได้อย่างสร้างสรรค์	4.12	0.79	มาก
5	ผู้บริหารนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มากกระตุ้นและแก้ปัญหาในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ	4.29	0.78	มาก
รวม		4.22	0.53	มาก

จากตารางที่ 4.3. ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านจินตนาการ (x_1) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 5 ผู้บริหารนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มากกระตุ้นและแก้ปัญหาในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.78) รองลงมา คือ ข้อ 1 ผู้บริหารมีการสร้างภาพในสมองที่มีความเป็นไปได้

ในอนาคตมาใช้ในการทำงานที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.95) และข้อ 3 ผู้บริหารมีการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีเหตุ มีผล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ในการทำงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.95) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 4 ผู้บริหารมีการบริหารจัดการคนได้อย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.79)

ตารางที่ 4.4. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านวิสัยทัศน์ (x_2) โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ	วิสัยทัศน์ (x_2)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ผู้บริหารสามารถมองภาพในอนาคตของโรงเรียนที่จะดำเนินไป ในทิศทางใดแล้วนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษา	4.36	0.78	มาก
2	ผู้บริหารมีเป้าหมายปลายทางถูกต้อง ชัดเจน ท้าทาย และมี ความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.28	0.82	มาก
3	ผู้บริหารมีการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับ สถานการณ์ โดยมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา	4.16	1.20	มาก
4	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ร่วมในการกำหนดทิศทาง และเป้าหมายในการจัดการศึกษา ร่วมกัน	4.22	0.86	มาก
5	ผู้บริหารมีการกระตุ้นและสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ครูและบุคลากร ให้มีความเข้าใจ นำไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ	4.31	0.75	มาก
รวม		4.27	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.4. พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านวิสัยทัศน์ (x_2) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 ผู้บริหารสามารถมองภาพในอนาคตของโรงเรียนที่จะดำเนินไปในทิศทางใดแล้วนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.78) รองลงมา คือ ข้อ 5 ผู้บริหารมีการกระตุ้นและสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ครูและบุคลากรให้มีความเข้าใจนำไปสู่การปฏิบัติงานได้

อย่างเต็มศักยภาพ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.75) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 3 ผู้บริหารมีการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับสถานการณ์ โดยมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 1.20)

ตารางที่ 4.5. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3) โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ	ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ผู้บริหารมีความเข้าใจพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น	4.31	0.75	มาก
2	ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนความคิด ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ	4.28	0.71	มาก
3	ผู้บริหารมีวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานและปรับปรุงการทำงาน	4.29	0.76	มาก
4	ผู้บริหารแสดงจุดยืนที่ชัดเจนในการแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้น	4.23	0.90	มาก
5	ผู้บริหารเปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเปิดรับข้อมูลใหม่ ๆ	4.17	0.92	มาก
6	ผู้บริหารให้อิสระในการตัดสินใจของบุคลากรที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของทางราชการ	4.26	0.75	มาก
รวม		4.26	0.43	มาก

จากตารางที่ 4.5. พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 ผู้บริหารมีความเข้าใจพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.75) รองลงมา คือ ข้อ 3 ผู้บริหารมีวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน

และปรับปรุงการทำงาน ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.76) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 5 ผู้บริหารเปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเปิดรับข้อมูลใหม่ ๆ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.92)

ตารางที่ 4.6. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการทำงานเป็นทีม (x_4) โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อ	การทำงานเป็นทีม (x_4)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ผู้บริหารมีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา	4.23	0.80	มาก
2	ผู้บริหารสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยใช้ความรู้ทักษะ และประสบการณ์ทำงานร่วมกับบุคลากรได้อย่างเต็มความสามารถ	4.34	1.83	มาก
3	ผู้บริหารมีการติดต่อสื่อสารในการดำเนินกิจกรรมและสนับสนุนช่วยเหลือระหว่างสมาชิก	4.26	0.77	มาก
4	ผู้บริหารแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ	3.85	1.00	มาก
5	ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน	4.04	1.02	มาก
รวม		4.14	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.6. พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการทำงานเป็นทีม (x_4) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 2 ผู้บริหารสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทำงานร่วมกับบุคลากรได้อย่างเต็มความสามารถ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 1.83) รองลงมา คือ ข้อ 3 ผู้บริหารมีการติดต่อสื่อสารในการดำเนินกิจกรรม และสนับสนุนช่วยเหลือระหว่างสมาชิก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.77) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 4 ผู้บริหารแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 1.00)

4.3. ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ ผลปรากฏดังตารางที่ 4.7. - 4.10.

ตารางที่ 4.7. ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Y) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมและรายด้าน

การปฏิบัติตามมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Y)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. คุณภาพของผู้เรียน (y_1)	4.09	0.95	มาก
2. กระบวนการบริหารและการจัดการ (y_2)	4.04	0.93	มาก
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (y_3)	4.16	0.99	มาก
รวม	4.09	0.94	มาก

จากตารางที่ 4.7. พบว่า ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Y) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.94) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (y_3) ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.99) รองลงมา คือ คุณภาพของผู้เรียน (y_1) ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.95) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กระบวนการบริหารและการจัดการ (y_2) ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.93)

ตารางที่ 4.8. ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านคุณภาพของผู้เรียน (y_1) โดยภาพรวม และรายข้อ

ข้อ	คุณภาพของผู้เรียน (y_1)	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและ การคิดคำนวณ	4.07	0.93	มาก
2	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา	4.05	1.04	มาก
3	ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	3.85	1.00	มาก
4	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร	4.04	1.02	มาก
5	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	4.15	0.93	มาก
6	ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ	4.16	1.20	มาก
7	ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด	4.10	1.17	มาก
8	ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	4.30	0.87	มาก
9	ผู้เรียนมีการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและ ความหลากหลาย	4.10	1.08	มาก
10	ผู้เรียนมีสุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคม	4.11	1.05	มาก
รวม		4.09	0.95	มาก

จากตารางที่ 4.8. พบว่า ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านคุณภาพของผู้เรียน (y_1) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 8 ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.87) รองลงมา คือ ข้อ 6 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 1.20) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 3 ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 1.00)

ตารางที่ 4.9. ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ (y_2) โดยภาพรวม และรายข้อ

ข้อ	ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ (y_2)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจได้อย่างชัดเจน	4.07	0.88	มาก
2	ผู้บริหารมีการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	4.17	0.92	มาก
3	ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย	4.07	0.93	มาก
4	ผู้บริหารมีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.05	1.04	มาก
5	ผู้บริหารมีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	3.85	1.00	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	4.04	1.02	มาก
รวม		4.04	0.93	มาก

จากตารางที่ 4.9. ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ (y_2) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 2 ผู้บริหารมีการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.92) รองลงมา คือ ข้อ 1 ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ ได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.88) และข้อ 3 ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.93) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 5 ผู้บริหารมีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 1.00)

ตารางที่ 4.10. ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (y_3) โดยภาพรวม และรายข้อ

ข้อ	กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (y_3)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.15	0.93	มาก
2	ครูผู้สอนใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.16	1.20	มาก
3	ครูผู้สอนบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	4.10	1.17	มาก
4	ครูผู้สอนตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	4.30	0.87	มาก
5	ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	4.10	1.08	มาก
รวม		4.16	0.99	มาก

จากตารางที่ 4.10. พบว่า ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (y_3) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.99) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4 ครูผู้สอนตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.87) รองลงมา คือ ข้อ 2 ครูผู้สอนใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 1.20) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 3 ครูผู้สอนบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 1.17) และข้อ 5 ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 1.08)

4.4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผู้วิจัยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ผลปรากฏดังตารางที่ 4.11. – 4.14.

ตารางที่ 4.11. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ตัวแปร	x ₁	x ₂	x ₃	x ₄	X	y ₁	y ₂	y ₃	Y
x ₁	1								
x ₂	0.661**	1							
x ₃	0.684**	0.698**	1						
x ₄	0.538**	0.465**	0.558**	1					
X	0.856**	0.833**	0.871**	0.787**	1				
y ₁	0.556**	0.426**	0.573**	0.633**	0.661**	1			
y ₂	0.564**	0.390**	0.574**	0.651**	0.659**	0.971**	1		
y ₃	0.559**	0.441**	0.577**	0.612**	0.660**	0.988**	0.934**	1	
Y	0.564**	0.424**	0.580**	0.640**	0.666**	0.999**	0.979**	0.986**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.11. พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

โดยรวม มีค่า ($r_{XY} = 0.666$) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกหรือในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01 ในระดับสูง ส่วนภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ระหว่างตัวแปร ทั้ง 3 ด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = 0.424 - 0.640$)

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ภายในตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถาน (X) พบว่า ทุกคู่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01 คู่ที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือ วิสัยทัศน์กับความยืดหยุ่นและการปรับตัว ($r_{x2x3} = 0.698$) และคู่ที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ วิสัยทัศน์กับการทำงานเป็นทีมการทำงานเป็นทีม ($r_{x2x4} = 0.465$)

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ภายในตัวแปรการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Y) พบว่า ทุกคู่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01 คู่ที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือ คุณภาพของผู้เรียนกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($r_{y1y3} = 0.988$) คู่ที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ กระบวนการบริหารและการจัดการกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($r_{y2y3} = 0.934$)

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า ทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .01

ดังนั้นผลการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลที่กำหนดไว้ พบว่า มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง ($r_{XY} = 0.666$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องการสมมุติฐานของการวิจัย ดังปรากฏดังตาราง 4.12. – 4.14.

ตารางที่ 4.12. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านคุณภาพผู้เรียน (y_1)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา ด้านคุณภาพของผู้เรียน (y_1)	
	Pearson Product Moment Correlation Coefficient	ระดับ ความสัมพันธ์
1. จินตนาการ (x_1)	0.556**	ปานกลาง
2. วิสัยทัศน์ (x_2)	0.426**	ปานกลาง
3. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3)	0.573**	ปานกลาง
4. การทำงานเป็นทีม (x_4)	0.633**	สูง
ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	0.661**	สูง

** $p < .01$

จากตารางที่ 4.12. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านคุณภาพของผู้เรียนโดยรวม (r_{xy_1}) เท่ากับ 0.661 ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับสูง 1 ด้าน คือ การทำงานเป็นทีม (x_4) และระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับระดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ดังนี้ การทำงานเป็นทีม (x_4) ($r_{x_4y_1} = 0.633$) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3) ($r_{x_3y_1} = 0.573$) จินตนาการ (x_1) ($r_{x_1y_1} = 0.556$) และวิสัยทัศน์ (x_2) ($r_{x_2y_1} = 0.426$)

ตารางที่ 4.13. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ (y_2)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการ (y_2)	
	Pearson Product Moment Correlation Coefficient	ระดับ ความสัมพันธ์
1. จินตนาการ (x_1)	0.564**	ปานกลาง
2. วิสัยทัศน์ (x_2)	0.390**	ค่อนข้างต่ำ
3. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3)	0.574**	ปานกลาง
4. การทำงานเป็นทีม (x_4)	0.651**	สูง
ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	0.659**	สูง

** $p < .01$

จากตารางที่ 4.13. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ โดยรวม (r_{xy_2}) เท่ากับ 0.659 ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับสูง 1 ด้านคือ การทำงานเป็นทีม (x_4) ($r_{x_4y_2} = 0.651$) ระดับปานกลางมี 2 ด้าน คือ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3) ($r_{x_3y_2} = 0.574$) จินตนาการ (x_1) ($r_{x_1y_2} = 0.564$) และวิสัยทัศน์ (x_2) ($r_{x_2y_2} = 0.390$) อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

ตารางที่ 4.14. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (y_3)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนการ สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (y_3)	
	Pearson Product Moment Correlation Coefficient	ระดับ ความสัมพันธ์
1. จินตนาการ (x_1)	0.559**	ปานกลาง
2. วิสัยทัศน์ (x_2)	0.441**	ปานกลาง
3. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3)	0.577**	ปานกลาง
4. การทำงานเป็นทีม (x_4)	0.612**	สูง
ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	0.660**	สูง

** $p < .01$

จากตารางที่ 4.14. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวม (r_{xy_3}) เท่ากับ 0.660 ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับสูง 1 ด้านคือ การทำงานเป็นทีม (x_4) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับระดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ดังนี้ การ ทำงานเป็นทีม (x_4) ($r_{x_4y_3} = 0.612$) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3) ($r_{x_3y_3} = 0.577$) จินตนาการ (x_1) ($r_{x_1y_3} = 0.559$) และวิสัยทัศน์ (x_2) ($r_{x_2y_3} = 0.441$)

4.5. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธี Stepwise เพื่อตัวแปรที่มีนัยสำคัญ และนำค่าสถิติที่ได้ไปสร้างสมการพยากรณ์ ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผลปรากฏดังตารางที่ 4.15. – 4.18.

ตารางที่ 4.15. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวม

ตัวแปรพยากรณ์	B	S.E. _B	β	T	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	-1.979	0.376		5.261**	0.000
การทำงานเป็นทีม (x_4)	-0.632	0.075	0.415	8.409**	0.000
ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3)	0.471	0.124	0.216	3.791**	0.000
จินตนาการ (x_1)	0.343	0.100	0.193	3.441**	0.001

$R = 0.707$ $R^2 = 0.500$ $Adjusted\ R^2 = 0.495$ $F = 106.538$

**p < .01

จากตารางที่ 4.15. พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ เรียงลำดับความสำคัญ ได้แก่การทำงานเป็นทีม (x_4) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3) และจินตนาการ (x_1) ตามลำดับ สามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.707 ($R = 0.707$) ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย

หนองบัวลำภู ได้ร้อยละ 49.50 (Adjusted $R^2 = 0.495$) สามารถเขียนแสดงความสัมพันธ์ในรูปสมการพยากรณ์ได้ และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.67056 ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = -1.979 + 0.632(x_4) + 0.471(x_3) + 0.343(x_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.415(x_4) + 0.216(x_3) + 0.193(x_1)$$

ทั้งนี้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น พบว่า วิสัยทัศน์ (x_2) ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ตารางที่ 4.16. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านคุณภาพของผู้เรียน (y_1)

ตัวแปรพยากรณ์	B	S.E. _B	β	T	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	-1.966	0.384		5.116**	0.000
การทำงานเป็นทีม (x_4)	0.636	0.077	0.413	8.284**	0.000
ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3)	0.471	0.127	0.214	3.710**	0.000
จินตนาการ (x_1)	0.336	0.102	0.187	3.297**	0.001
$R = 0.699$ $R^2 = 0.488$ Adjusted $R^2 = 0.484$ $F = 101.832$					

**p < .01

จากตารางที่ 4.16. พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ เรียงลำดับความสำคัญ ได้แก่การทำงานเป็นทีม (x_4) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3) และจินตนาการ (x_1) ตามลำดับ สามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านคุณภาพของผู้เรียน (y_1) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.699 ($R = 0.699$) ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้ร้อยละ 48.40 (Adjusted $R^2 = 0.484$) สามารถ

เขียนแสดงความสัมพันธ์ในรูปสมการพยากรณ์ได้ และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.68491 ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = -1.966 + 0.636(x_4) + 0.471(x_3) + 0.336(x_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.413(x_4) + 0.214(x_3) + 0.187(x_1)$$

ตารางที่ 4.17. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ (y_2)

ตัวแปรพยากรณ์	B	S.E. _B	β	T	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	-1.742	0.364		4.780**	0.000
การทำงานเป็นทีม (x_4)	0.661	0.072	0.443	9.153**	0.000
ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3)	0.594	0.132	0.278	4.506**	0.000
จินตนาการ (x_1)	0.439	0.102	0.252	4.326**	0.000
วิสัยทัศน์ (x_2)	-0.314	0.103	-0.177	3.053**	0.002
R = 0.722 R² = 0.521 Adjusted R² = 0.515 F = 86.856					

**p < .01

จากตารางที่ 4.17. พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ เรียงลำดับความสำคัญ ได้แก่การทำงานเป็นทีม (x_4) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3) จินตนาการ (x_1) และวิสัยทัศน์ (x_2) ตามลำดับ สามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ (y_2) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.722 (R = 0.722) ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้ร้อยละ 51.50 (Adjusted R² =

0.515) สามารถเขียนแสดงความสัมพันธ์ในรูปแบบสมการพยากรณ์ได้ และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.64407 ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = -1.742 + 0.661(x_4) + 0.594(x_3) + 0.439(x_1) - 0.314(x_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.443(x_4) + 0.278(x_3) + 0.252(x_1) - 0.177(x_2)$$

ตารางที่ 4.18. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (y_3)

ตัวแปรพยากรณ์	B	S.E. _B	β	T	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	-2.119	0.403		5.258**	0.000
การทำงานเป็นทีม (x_4)	0.599	0.080	0.377	7.449**	0.000
ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3)	0.529	0.133	0.232	3.970**	0.000
จินตนาการ (x_1)	0.366	0.107	0.197	3.425**	0.001

R = 0.689 R² = 0.475 Adjusted R² = 0.470 F = 96.336

**p < .01

จากตารางที่ 4.18. พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ เรียงลำดับความสำคัญ ได้แก่การทำงานเป็นทีม (x_4) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3) และจินตนาการ(x_1) ตามลำดับ สามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (y_3) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.689 ($R = 0.689$) ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้ร้อยละ 47.00 ($\text{Adjusted } R^2 = 0.470$) สามารถเขียนแสดงความสัมพันธ์ในรูปแบบสมการพยากรณ์ได้ และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.71820 ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = -2.119 + 0.599(x_4) + 0.529(x_3) + 0.366(x_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.377(x_4) + 0.232(x_3) + 0.197(x_1)$$

ดังนั้น ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 มีตัวแปรพยากรณ์อย่างน้อย 1 องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย-หนองบัวลำภู โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ แบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า สอดคล้องกันตามสมมติฐานของการวิจัย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู” เป็นการวิจัยเชิงสถิติพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 2) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 4) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2566 จำนวน 324 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.942 และการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.947

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และสถิติอนุมานค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธี Stepwise เพื่อคัดตัวแปรที่มีนัยสำคัญและนำค่าสถิติที่ได้ไปสร้างสมการพยากรณ์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัย ตามข้อค้นพบได้ดังต่อไปนี้

- 5.1. สรุปผลการวิจัย
- 5.2. อภิปรายผลการวิจัย
- 5.3. ข้อเสนอแนะ

5.1. สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 324 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 67.59 เป็นครูผู้สอน จำนวน 303 คน คิดเป็นร้อยละ 93.52 วุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 77.16 มีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ระหว่าง 5 - 10 ปี จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 39.81 ขนาดของโรงเรียนอยู่ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89

5.1.2. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิสัยทัศน์ รองลงมา คือ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การทำงานเป็นทีม พิจารณาแต่ละด้านได้ดังนี้

5.1.2.1. ด้านจินตนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มากระตุ้นและแก้ปัญหาในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการสร้างภาพในสมองที่มีความเป็นไปได้ ในอนาคตมาใช้ในการทำงานที่หลากหลาย และผู้บริหารมีการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีเหตุมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ในการทำงานของสถานศึกษา และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการบริหารจัดการคนได้อย่างสร้างสรรค์

5.1.2.2. ด้านวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถมองภาพในอนาคตของโรงเรียนที่จะดำเนินไปในทิศทางใดแล้วนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการกระตุ้นและสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ครูและบุคลากรให้ความสนใจ นำไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างเต็มและค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับสถานการณ์ โดยมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา

5.1.2.3. ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีความเข้าใจพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น รองลงมา คือ ผู้บริหารมีวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานและปรับปรุงการทำงาน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารเปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเปิดรับข้อมูลใหม่ ๆ

5.1.2.4. ด้านการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทำงานร่วมกับบุคลากรได้อย่างเต็มความสามารถ รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการติดต่อสื่อสารในการดำเนินกิจกรรม และสนับสนุนช่วยเหลือระหว่างสมาชิกและค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.3. การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ คุณภาพของผู้เรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กระบวนการบริหารและการจัดการ พิจารณาแต่ละด้านได้ดังนี้

5.1.3.1. ด้านคุณภาพของผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย รองลงมา คือ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

5.1.3.2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ ได้อย่างชัดเจน และ ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

5.1.3.3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้สอนตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รองลงมา คือ ครูผู้สอนใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูผู้สอนบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก และครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

5.1.4. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติ

ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = 0.666$)

5.1.5. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ เรียงลำดับความสำคัญ ได้แก่ การทำงานเป็นทีม (x_4) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3) และจินตนาการ (x_1) ตามลำดับ สามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.707 ($R = 0.707$) ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้ร้อยละ 49.50 สามารถเขียนแสดงความสัมพันธ์ในรูปแบบสมการพยากรณ์ได้ และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.67056 ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = -1.979 + 0.632(x_4) + 0.471(x_3) + 0.343(x_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.415(x_4) + 0.216(x_3) + 0.193(x_1)$$

ทั้งนี้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่า วิสัยทัศน์ (x_2) ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

5.2. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ วิสัยทัศน์ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว จินตนาการ และการทำงานเป็นทีม อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีความสามารถในการสร้างภาพใน

สมองที่มีความเป็นไปได้ออนาคตมาใช้ในการทำงานที่หลากหลาย มีความคิดสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ ๆ โดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบแนวทางของสถานศึกษา และตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีเหตุ มีผล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ มีการบริหารจัดการคน โดยการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มากระตุ้นและแก้ปัญหาในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Certo and Certo (2006) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะทำให้ผู้นำมีมุมมองที่หลากหลายและรอบด้านที่ต่างออกจากรอบแนวคิดเดิม ทำให้เกิดกระบวนการและวิธีการใหม่ ๆ ในการหาคำตอบหรือในการแก้ปัญหา เกิดความท้าทายในการทำงาน เกิดความมุ่งมั่นที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จด้วยความกระตือรือร้นที่จะไปสู่จุดมุ่งหมายให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุญชลี จงเจริญ (2562) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุศรา ปุณรีบุรณ์ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการศึกษา พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา ดิดวงพันธ์ (2565) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคกลาง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ศิขริน เทพบุรี และ กฤษฎี กิตติฐานัส (2567) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

5.2.2. การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านคุณภาพของผู้เรียน และด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีกระบวนการหรือกลไกในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ซึ่ง

เป็นเรื่องที่สถานศึกษาต้องให้คณะครูและบุคลากรได้ปฏิบัติกันอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของหลักการและกระบวนการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสำนักทดสอบการศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563, หน้า 4 - 5) ที่กล่าวว่า หลังจากสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นและนำผลการประเมินคุณภาพภายในดังกล่าวมาใช้เป็นฐานในการวางแผนพัฒนามาตรฐานหรือพัฒนาเป้าหมาย และปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานปกติของสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารและการจัดการและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนแล้วดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ควบคู่ไปกับการติดตามตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานระหว่างปฏิบัติและประเมินคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดพร้อมกันกับใช้ผลการประเมินเป็นฐานการยกระดับคุณภาพการศึกษา ในวงจรการพัฒนาให้คุณภาพสถานศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ทั้งนี้ ทุกสถานศึกษาต้องพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาปกติของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการสำคัญ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพินิจนันทเวช (2561) ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติและประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 ซึ่งผลการวิจัย พบว่า สภาพการปฏิบัติ และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิจติภูมิ พลดี และพนายุทธ เขยบาล (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ด้านมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาวดี กาญจน (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.2.3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r_{xy} = 0.666$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 ว่า “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู” ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

มีคุณลักษณะในการเป็นผู้นำ มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการและกระบวนการบริหารจัดการศึกษา เป็นอย่างจริงจังทำให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปจัดทำเป็นกลยุทธ์ในการจัดการศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาและนำมาสู่การปฏิบัติได้ อาทิ การบริหารงาน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดจนการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ รวมถึงมีปฏิภาณไหวพริบในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการที่หลากหลายได้อย่างสร้างสรรค์รวมถึงผู้บริหารยังปฏิบัติตนเป็น ทั้งในด้านคุณธรรมจริยธรรมการมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ได้รับการไว้วางใจและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน ตลอดจนมีความรัก มุ่งมั่น และทุ่มเทแรงกายแรงใจในการพัฒนางานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย กล่าวคือ การมีผู้บริหารที่มีคุณลักษณะภาวะผู้นำที่ดีย่อมส่งผลต่อสถานศึกษาให้ได้รับการพัฒนาและสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ อีกทั้งการที่สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงย่อมแสดงให้เห็นถึงการมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยน์ปพร แก้วจิราสิน (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายคู่ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .719 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิขริน เทพบุรี และกฤษฎี กิตติฐานัส (2567) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r_{xy} = 0.779$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2.4. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู พบว่า ตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยรวมได้มี 3 ด้าน คือ การทำงานเป็นทีม (x_4) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (x_3) และจินตนาการ (x_1) ตามลำดับ สามารถร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู มีอำนาจพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้ร้อยละ 49.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ว่า “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู” และมีตัวแปรอำนาจพยากรณ์เกินมากกว่าที่ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นบุคคลที่รอบรู้มีการกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความกระตือรือร้น สนใจ และใฝ่เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ ให้ความสำคัญยอมรับและสนับสนุนกับการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ส่งเสริม ให้บุคลากรสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันด้วยการคิดอย่างเป็นระบบ ความร่วมมือกันของบุคลากร เพื่อพัฒนาโรงเรียนมีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาให้ได้รับการพัฒนาและสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ อีกทั้งการที่สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงยอมแสดงให้ เห็นถึงการมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณัฐ เกษมสุข (2562) ได้ศึกษาลักษณะทีมงานที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ด้าน ตัวแปรพยากรณ์ด้านลักษณะทีมงานที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สามารถ ร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 81.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงแข สุขประเสริฐ และ ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ ด้านลักษณะทีมงานที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 81.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัว แปรที่มีอำนาจในการทำนายลักษณะทีมงานในสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาได้ดีที่สุด และกล่าวถึง ภาวะผู้นำที่มีจินตนาการจะสามารถนำพาองค์กรบรรลุสู่ เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างแน่นอน จะสามารถมองภาพอนาคตของโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง แปลงวิสัยทัศน์ สู่พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษาได้เหมาะสม บรรลุผลได้จริงยอมรับในความ คิดเห็นแตกต่าง และนำความเห็นต่างนั้นมาปรับใช้ในการบริหารโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมมีคุณค่า และเป็นที่ยอมรับได้ อีกทั้งยังมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ โดยที่ครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการ จัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ ที่สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ สามารถมอง ปัญหาและอุปสรรคได้อย่างแจ่มแจ้ง นอกจากนี้ผู้บริหารยังต้องมีคามยืดหยุ่นและการปรับตัว จะสามารถแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถรับรู้และเข้าใจในงาน บทบาทหน้าที่ในงานได้อย่าง กว้างขวาง การคาดคะเนในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องจึงทำให้มีศักยภาพในการบริหาร โรงเรียน

ส่วนในด้านวิสัยทัศน์ (x_2) ที่ไม่สามารถร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นงานที่ถูกกำหนดด้วยพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพ การศึกษา มาตรา 47-51 ว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนต้องมีการดำเนินการ ว่าด้วยข้อกำหนดในมาตรา 48 ที่ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (ราชกิจจานุเบกษา, 2561, หน้า 59) แสดงให้เห็นถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การดำเนินการเป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่ได้กำหนดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้ดำเนินการไว้ ดังนี้ คือ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และนำผลไปใช้ปรับปรุงและพัฒนา และ 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) นำเสนอผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและจัดส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี (ราชกิจจานุเบกษา, 2561, หน้า 3) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ชัดเจนไว้สำหรับให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปดำเนินการ ด้วยเหตุข้างต้นจึงทำให้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ จึงไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู

5.3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1. จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย ในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญในการสร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ ให้กับครูและบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อกระตุ้นให้เกิดการทำงานเป็นทีม การร่วมคิด ร่วมทำร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติงานสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

5.3.1.2. จากการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจนส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา นำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ และมีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

5.3.1.3. จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ใช้ความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นทีม จากความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทำงานร่วมกับบุคลากรได้อย่างเต็มความสามารถ

5.3.2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.2.1. ควรศึกษาการประยุกต์ใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อนำผลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

5.3.2.2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

รายการอ้างอิง

- กมลชนก ธงทอง. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- กฤษณะ อริฎุสาร. (2565). *แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 14*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- กานต์พิชชา ต๊ะปิง. (2564). *แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก. หน้า 49-53*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2554). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- _____. (2561). *กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- _____. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาาระดับปฐมวัยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- _____. (2563). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง.
- _____. (2563). *การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง.
- _____. (2563). *การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก*. กรุงเทพฯ : เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง.
- กิจติภูมิ พลดี และพนายุทธ เขยบาล. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 19*. วารสารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.

- กุลชลี จงเจริญ. (2562). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ,
12(1),189-210.
- เกศณี กฐินเทศ. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- แก้วมณี ปัทมะ. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ข้าวทิพย์ ทีสุกะ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการ
ดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราช
ภัฏสกลนคร.
- จินตนา ดีดวงพันธ์. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ
เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ
บริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จรรยาศักดิ์ โกษรัมย์. (2566). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จรรยาภรณ์ มาตาชาติ. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการ
ดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุบลราชธานี.
- จินดารัตน์ โพธิ์นอก, “ผู้นำเชิงสร้างสรรค์” , เดลินิวส์, (24 สิงหาคม 2561), หน้า 23.
- เจตนา เมืองมูล. (2565). การประกันคุณภาพการศึกษา. ค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2565, จาก:
https://www.kkzone1.go.th/administrator-control/data/003/20-03-2018-15-45-27_838365262.pdf.

- เฉลิมพร เทียนศรี. (2563). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนใน
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ชนิตา พลายแก้ว. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน
ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2564). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ :
อมรการพิมพ์.
- ณัฐ ช่างงาน. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหาร
สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2.
วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ณัชชา อุตสาหะ. (2566). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครปฐม.
- ดวงแข สุขประเสริฐ และ ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 3. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 6(2), 498 –
511.
- ดวงสิทธิ์ พรหมมา. (2565). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน
โรงเรียนใน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ต่วนชอภาริยะห์ ลาเต๊ะ. (2560). ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ตัสนีม สะอะ. (2564). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก
สังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหา
บัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

- ทิพยงค์ รักษาสิน. (2564). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา* สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ัญญลักษณ์ ประทุมสินธุ์. (2561). *การบริหารส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน* สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ธานี ทาขาว. (2561). *การบริหารและการจัดการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านปางขอน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- นันทิยา คงเมือง. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา* สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- นันทวรรณ งามแสง. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามหลักโยนิโสมนสิการของผู้บริหารสถานศึกษา* สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย.
- นันทพร ขาวใจผ่อง. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรในสถานศึกษา* สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย.
- นัยน์พร แก้วจิราสิน. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดนครปฐม*. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 7(4), 281 – 294.
- บุศรา ปุณริบูรณ์. (2563). *องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา* สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปฏิพล จำลอง. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- ปรัชญา มานะวงศ์, (2564). การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสาม
 ขามมิตรภาพที่ 3 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร.
- ปิยพร บุญใบ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกัน
 คุณภาพภายในของ สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา
 สกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พนาศักดิ์ ชาคำหลอย. (2565). ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน
 ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา
 สกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิชญาพงศ์ พันธุ์จันทร์. (2563). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของ
 ข้าราชการครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. วิทยานิพนธ์
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พินิจ นันทเวช. (2561). สภาพการปฏิบัติและประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
 บัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิมพ์ธนพร นันถิวงศ์. (2563). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษา
 ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2561). ความเป็นผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรานิชฐ์ บุญฤทธิ. (2566). การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของ
 โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1.
 สารนิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ภัทรพร เกษสังข์. (2559). การวิจัยทางการศึกษา. เลย: ภาควิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ภาณุวัฒน์ เหมนวล. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร
 สถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
 การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- มะนาพี อินบุญชู. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์

- คุรุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- มาตุธรรม์ ใจแน่น. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ: พหุกรณีศึกษา จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์คุรุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, น. 32-46.
- รอฮานิง อาแว. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วรรณภา ทะอินทร์. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- วรรณุช เกษมสุข. (2562). *ลักษณะที่มุ่งงานที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3*. คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- วรุตม์ สุขสอน. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์คุรุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชพระนครศรีอยุธยา.
- วิเชียร กันหาจันทร์. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. วิทยานิพนธ์คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ศิขริน เทพบุรีและกฤษฎีกี กิตติฐานันส. (2567). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1*. วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 4 (1), 196 – 210.
- สมาน ทิสระะกุล. (2566). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- สุกัญญา สายลวด. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุชญา โกมลวานิช. (2563). *องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุชาวดี กาญจนนา. (2564.) *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุทธิพันธุ์ สุภานันท์. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง เขต 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สุพัตรา แซ่ซิ่น. (2566). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนระดับยอดเยี่ยมในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สุพรรณรดี ศรีปัดเนตร (2563). *การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุภาภรณ์ สังข์มนี. (2564). *การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. (2556). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู. (2563). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565*. เอกสารหมายเลข 1/2563. เลย.
- _____. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570*. เอกสารหมายเลข 1/2566. เลย.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2554). *การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2556). *การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). *หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง 2547*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2541). *คู่มือปฏิบัติงานของโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2542). *การประกันคุณภาพของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2554). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2563). *การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอ็น.เอ. รัตนเทรตติ้ง.
- _____. (2563). *การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอ็น.เอ. รัตนเทรตติ้ง.
- _____. (2563). *การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอ็น.เอ. รัตนเทรตติ้ง.
- _____. (2563). *การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก*. กรุงเทพฯ: เอ็น.เอ. รัตนเทรตติ้ง.

- _____. (2563). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: เอ็น.เอ. รัตนเทรตดิ้ง
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2563). *การพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ :สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู. (2566). *แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนนโยบายและจุดเน้น และนโยบายเร่งด่วน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2566, จาก <https://actplan.sesao19.go.th/readpdf.php?fname=plan2.pdf>.
- อรวรดี ศรีชาย (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 3*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- อนุสรณ์ สุทธหลวง. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์.
- อาทิตยา ละครพล. (2560). *ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- อานุภาพ คำชนะ. (2565). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อารปี ทองศรีนุ่น. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดนครศรีธรรมราช*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อารยา อ่อนงาม. (2564). *การศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3*. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อัยริน สมมาแอ. (2562). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- Abdallah and Refa. (2016). *Quality Assurance in Palestine's Teacher Education Programs: Lessons for Faculty and Program Leadership*. American Journal of Educational Research, 4(2A). 30- 36.
- Adair, J. (2007). *Leadership for Innovation: How to Organize Team Creativity and Harvest Ideas*. London: Kogan Page.
- Ainia Hidayah and Syahrani. (2022). *Internal Quality Assurance System Of Education In Financing Standards and Assessment Standards: Indonesian Journal of Education (INJOE)*. pages: 291-300.
- Amanda S. S. (2011). *Leading for creativity: Competing leader influence Doctoral dissertation*. University of Oklahoma.
- Basadur, M. (2008). *Leading Other to Think Innovatively Together: Creative Leadership*. Journal of The Leadership Quarterly. 15(1): 103 - 121.
- Casse, P. & Claudel, P. G. (2007). *Philosophy for creative leadership: How philosophy can turn people into more effective leaders*. London: Athena Press.
- Certo, S. C., and Certo, S. Ts. (2006). *Modern management (10thed.)*. New Jersey: Pearson Education.
- Coste, T. G. (2009). *Creative leadership and women*. Retrieved April 29, 2023, from <http://www.pptsearch.net/details-creative-leadership-amp-women-349420.html>.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of Psychological Testing (5thed.)*. New York: Harper Collins.
- Daft, R. L. (2008). *New Era of Management*. 2nd ed. Mason, OH: Thompson South-Western.
- Dubrin. J. (2006). *Leadership research finding: Practice and skills*. Boston: Houghton Mifflin.
- _____. (2010). *Principles of leadership*. South-Western: Cengage Learning.
- Danner, S. E. (2008). *Creative leadership in art education: Perspectives of an art educator*. Thesis Master of Arts, Art Education, Fine Arts, Ohio University.
- Hatch. T. (2009). *The Outside – Inside Connection: Educational Leadership*. New York: McGraw – Hill.

- Harris, A. (2009). *Creative leadership*. Journal of Management in Education.
- Hersey P. and Blanchard H. B. (2001). *Management of Organizational Behavior: Leading Human Resources*. New Jersey: Prentice Hall.
- Hidayah, S. & Syahrani. (2022). *Internal Quality Assurance System of Education In Financing Standards and Assessment Standards*. Indonesian Journal of Education (INJOE), 2 (3), 291-300.
- Kaminker, J. P. (2011). *The leadership factor*. London, UK: Collier Macmillan.
- Keamy, K. (2016). *The effectiveness of protocols when pre-service teachers engage in online, collaborations: An exploration*. Australian Journal of Teacher Education, 38(2), 103-117.
- Lussier, R. N. and Achua, C. F. (2001). *Leadership: Theory Application and Skill Development*. Cincinnati Ohio: South Western Publishing.
- Mathisen. G.E and others. (2012). *Creative Leaders Promote Creative Organizations*. International Journal of Manpower. 33(4): 367 - 382.
- Murgatroyd, S. & Morgan, C. (1994). *Total quality management and the school*. Buckingham: The Open University.
- Navaratnam, K.K. and O’Cornor, R. (1993). *Quality assurance in vocational education: meeting in needs of nineties*. Th vocation aspect education, 45(2), 112-113.
- Olsson, Lisa. (2012). *Leadership and Creativity in Research Investigations of Leadership and Leader- Member Exchange (Lmx) in Research Groupd*. Ph.D.dissertation, Department of Psycology, University of Guthenburg.
- Puccio, G., Murdock, M. and Mance, M. (2011). *Creative Leadership: Skills that drive change*. Thousand Oaks: SAGE Pub.
- Robinson, C. & Coulter, M. (2012). *5 Steps to Thinking Creatively*. Retrieved 19 April 2018, from <http://www.leadershipconsulting.com/steps-to-thinking-creatively.htm>.
- Robinson, K. (2007). *The Principles of Creative Leadership*. New York: McGraw – Hill.
- Sousa, D. A. (2003). *The Leadership brain: How to lead today's schools more effectively*. Thousand Oaks: Sage.
- Sternberg, R.J. (2006). *Creative Leadership: It’s a Decision*. Journal of Leadership, 36(2), 22-24.

- Stokes, H. D. (2013). *Imagnetic doppler imaging of Ap Star*. The Authors Monthly Notices of the Royal Astronomical Society, 426(2), pp. 19-35.
- Stoll, L. and Temperley, J. (2009). *Creative Leadership Teams*. *Journal of Management in Education*. 23 (1): 12 - 18.
- _____. (2019). *Creative Leadership: A Challenge of Our Time*. *School Leadership and Management*, 29 (1), 65-78.
- Symposium. (2019). *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 483, 216-219.
- Ubeben, G. C., Hughes, L. W. and Norris, C. J. (2011). *The principal: creative leadership for excellence in schools (6th ed.)*. Boston: Pearson
- Wiliam, S. & Setiadi, D. (2019). *Analysis of the Implementation of Internal Quality Assurance System in Private Islamic High Schools in Mataram-Lombok*. Conference: 4th Asian Education.
- Woodcock, M. (1989). *Team Development Manual*. 2nd ed. Great Britain: Billing and Son.
- Yukl, A. G. (2006). *Leadership in Organization*. UK: Prentice-Hall International.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖

ที่ อว ๗๙๑๘ /ว ๐๙๓

วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร ผศ.ดร.ชัชฌพงษ์ ศรีจันทร์

ด้วย นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู” โดยมี รองศาสตราจารย์ บุญช่วย ศิริเกษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมหาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖

นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร ผู้วิจัย โทร. ๐๙๘-๖๖๗-๑๘๒๒

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖

ที่ อว ๗๙๑๘ /ว ๐๔๓

วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร ดร.กรรณิกา ไวโสภา

ด้วย นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู” โดยมี รองศาสตราจารย์ บุญช่วย ศิริเกษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขออนุญาตท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาอนุญาต

(พระมหาวิเชียร ธมมวชิโร, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖

นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร ผู้วิจัย โทร. ๐๙๘-๖๖๗-๑๘๒๒

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๗๕

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร นายจักรพงษ์ แดงกัมภ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีสงครามวิทยา

ด้วย นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู” โดยมี รองศาสตราจารย์ บุญช่วย ศิริเกษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระมหาจิเชียร ฐมมวชิโร, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖

นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร ผู้วิจัย โทร. ๐๙๘-๖๖๗-๑๘๒๒

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๗๕

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร นายติเรก ศรีโยธา ผู้อำนวยการโรงเรียนสันติวิทยาสรรพ์

ด้วย นายเกียรติศักดิ์ ปราบสาร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู” โดยมี รองศาสตราจารย์ บุญช่วย ศิริเกษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธรรมวิชโร, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖

นายเกียรติศักดิ์ ปราบสาร ผู้วิจัย โทร. ๐๙๘-๖๖๗-๑๘๒๒

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๗๕

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร นายสาคร ปริบูรณ์ นักศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ

ด้วย นายเกียรติศักดิ์ ปราบสาร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู” โดยมี รองศาสตราจารย์ บุญช่วย ศิริเกษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖

นายเกียรติศักดิ์ ปราบสาร ผู้วิจัย โทร. ๐๙๘-๖๖๗-๑๘๒๒

ภาคผนวก ค

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

(Index of item objective congruence: IOC)

เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐาน
การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เลย หนองบัวลำภู

ข้อ	สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	วุฒิการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	ตำแหน่ง ☐ ผู้บริหาร ☐ ครูผู้สอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	ประสบการณ์ในการทำงาน ☐ ต่ำกว่า 5 ปี ☐ 5 – 10 ปี ☐ 11 – 15 ปี ☐ 16 – 20 ปี ☐ มากกว่า 20 ปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)

เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
จินตนาการ									
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างภาพในสมองที่มีความเป็นไปได้ในอนาคตมาใช้ในการทำงานที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ ๆ ไม่ยึดติดอยู่ในกรอบแนวทางของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีเหตุ มีผล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ในการทำงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการคนได้อย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารสถานศึกษานำนวัตกรรมใหม่ ๆ มากกระตุ้นและแก้ปัญหาในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
วิสัยทัศน์									
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถมองภาพในอนาคตของโรงเรียน ที่จะดำเนินไปในทิศทางใดแล้วนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมาย ปลายทางถูกต้อง ชัดเจน ทำทหาย และมีความเป็นไปได้ในการบริหาร จัดการสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูล สอดคล้องกับสถานการณ์ โดยมี การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
9	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ บุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มี ส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง และเป้าหมาย ในการจัดการศึกษา ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระตุ้น และสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ครูและ บุคลากรให้มีความเข้าใจ นำไปสู่ การปฏิบัติงานได้อย่างเต็ม ศักยภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
ความยืดหยุ่นและการปรับตัว									
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจ พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
12	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ ปรับเปลี่ยนความคิด ปรับตัวเข้า กับสถานการณ์ต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน และ ปรับปรุงการทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
14	ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงจุดยืนที่ชัดเจนในการแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
15	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและเปิดรับข้อมูลใหม่ ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
16	ผู้บริหารสถานศึกษาให้อิสระในการตัดสินใจของบุคลากรที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของทางราชการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
การทำงานเป็นทีม									
17	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
18	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำงาน ร่วมกันเป็นทีม โดยใช้ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ทำงานร่วมกับบุคลากรได้อย่างเต็มความสามารถ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดต่อสื่อสารในการดำเนินกิจกรรมและสนับสนุนช่วยเหลือระหว่างสมาชิก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
20	ผู้บริหารสถานศึกษาแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
21	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศที่ดี+ในการทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)

เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

พิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

ข้อ	การปฏิบัติตามมาตรฐานการ ประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
คุณภาพผู้เรียน									
1	ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิด คำนวณ	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
2	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
3	ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้าง นวัตกรรม	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
4	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
5	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
6	ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติ ที่ดีต่อวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
7	ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ ดีตามที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
8	ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและ ความเป็นไทย	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง

ข้อ	การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
9	ผู้เรียนมีการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและความหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
10	ผู้เรียนมีสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
กระบวนการบริหารและการจัดการ									
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายพัฒนาวิชาการ ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา ในทุกกลุ่มเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาครู และบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ									
17	ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
18	ครูผู้สอนใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
19	ครูผู้สอนบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
20	ครูผู้สอนตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
21	ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการ Try-out

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๗๙

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องการวิจัย (Try out)

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีสงครามวิทยา

ด้วย นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู” โดยมี รองศาสตราจารย์ บุญช่วย ศิริเกษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับบุคลากรในสถานศึกษาของท่าน เพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นักศึกษาสร้างขึ้น รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพามาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธรรมวชิโร,ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖

นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร ผู้วิจัย โทร. ๐๙๘-๖๖๗-๑๘๒๒

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๗๙

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องการวิจัย (Try out)

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนเอราวัณวิทยาคม

ด้วย นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย นอนงบัวลำภู” โดยมี รองศาสตราจารย์ บุญช่วย ศิริเกษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรด อนุญาตให้ นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับบุคลากรในสถานศึกษาของท่าน เพื่อ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นักศึกษาสร้างขึ้น รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖

นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร ผู้วิจัย โทร. ๐๙๘-๖๖๗-๑๘๒๒

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๗๙

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องการวิจัย (Try out)

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนเอราวัณวิทยาคม

ด้วย นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย นongบัวลำภู” โดยมี รองศาสตราจารย์ บุญช่วย ศิริเกษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรด อนุญาตให้ นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับบุคลากรในสถานศึกษาของท่าน เพื่อ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นักศึกษาสร้างขึ้น รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖

นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร ผู้วิจัย โทร. ๐๙๘-๖๖๗-๑๘๒๒

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis)

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ (r) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1. จินตนาการ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.568 - 0.780 ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ 0.874	1	0.568
	2	0.780
	3	0.735
	4	0.717
	5	0.717
2. วิสัยทัศน์ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.550 - 0.877 ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ 0.881	6	0.671
	7	0.769
	8	0.767
	9	0.877
	10	0.550
3. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.461 - 0.780 ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ 0.869	11	0.461
	12	0.712
	13	0.747
	14	0.780
	15	0.747
	16	0.573
4. การทำงานเป็นทีม ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.619 - 0.909 ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ 0.908	17	0.776
	18	0.909
	19	0.818
	20	0.775
	21	0.619
ค่าความเชื่อมั่น		0.942

ตอนที่ 3 การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1. คุณภาพผู้เรียน ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.636 - 0.790 ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ 0.927	1	0.716
	2	0.756
	3	0.790
	4	0.788
	5	0.733
	6	0.708
	7	0.727
	8	0.636
	9	0.654
	10	0.697
2. กระบวนการบริหารและการจัดการ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.607 - 0.863 ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ 0.897	11	0.723
	12	0.723
	13	0.680
	14	0.774
	15	0.863
	16	0.607
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.534 - 0.846 ค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ 0.890	17	0.534
	18	0.832
	19	0.846
	20	0.815
	21	0.669
ค่าความเชื่อมั่น		0.947

ภาคผนวก ฉ

แบบสอบถามเพื่อวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู คำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะนำไปใช้เพื่อสรุปการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงและสมบูรณ์จะช่วยให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความถูกต้อง

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านกรุณาช่วยตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ และความถูกต้องของการวิจัย แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามครั้งนี้

เกียรติศักดิ์ ปราบสาร

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในแบบตรวจสอบรายการช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี

3. ตำแหน่ง

- ผู้บริหาร
 ครูผู้สอน

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

- ต่ำกว่า 5 ปี
 5 – 10 ปี
 11 – 15 ปี
 15 – 20 ปี
 มากกว่า 20 ปี

5. ขนาดของโรงเรียน

- ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 119 คนลงมา)
 ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 – 719 คน)
 ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 720 – 1,679 คน)
 ขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของท่านในแต่ละข้อว่าอยู่ในระดับใด โดยพิจารณาจากเกณฑ์ ต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1) จินตนาการ						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างภาพในสมองที่มีความเป็นไปได้ในอนาคตมาใช้ในการทำงานที่หลากหลาย					
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ ๆ ไม่ยึดติดอยู่ในกรอบแนวทางของสถานศึกษา					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีเหตุ มีผล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ในการทำงานของสถานศึกษา					
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการคนได้อย่างสร้างสรรค์					
5	ผู้บริหารสถานศึกษานำนวัตกรรมใหม่ ๆ มากระตุ้นและแก้ปัญหาในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ					
2) วิสัยทัศน์						
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถมองภาพในอนาคตของโรงเรียนที่จะดำเนินไปในทิศทางใดแล้วนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษา					
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมายปลายทางถูกต้อง ชัดเจน ทำทหายและมีความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา					

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล สอดคล้องกับสถานการณ์ โดยมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา					
9	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง และเป้าหมายในการจัดการศึกษาร่วมกัน					
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระตุ้นและสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ครูและบุคลากรให้ความสนใจ นำไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ					
3) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว						
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น					
12	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนความคิด ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ					
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน และปรับปรุงการทำงาน					
14	ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงจุดยืนที่ชัดเจนในการแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้น					
15	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเปิดรับข้อมูลใหม่ ๆ					
16	ผู้บริหารสถานศึกษาให้อิสระในการตัดสินใจของบุคลากรที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของทางราชการ					
4) การทำงานเป็นทีม						
17	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา					
18	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทำงานร่วมกับบุคลากรได้อย่างเต็มความสามารถ					

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดต่อสื่อสารในการดำเนินกิจกรรมและสนับสนุนช่วยเหลือระหว่างสมาชิก					
20	ผู้บริหารสถานศึกษาแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ					
21	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของท่านในแต่ละข้อว่าอยู่ในระดับใด โดยพิจารณาจากเกณฑ์ ต่อไปนี้

5 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1) คุณภาพผู้เรียน						
1	ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ					

ข้อที่	การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี วิจาร์ณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา					
3	ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม					
4	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร					
5	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา					
6	ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ					
7	ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด					
8	ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย					
9	ผู้เรียนมีการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและ ความหลากหลาย					
10	ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม					
2) กระบวนการบริหารและการจัดการ						
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธ กิจได้อย่างชัดเจน					
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพ ของสถานศึกษา					
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายพัฒนาวิชาการที่เน้น คุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุก กลุ่มเป้าหมาย					
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความ เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ					
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและ สังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ					

ข้อที่	การปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้					
3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
17	ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
18	ครูผู้สอนใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อ การเรียนรู้					
19	ครูผู้สอนบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก					
20	ครูผู้สอนตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำ ผล มาพัฒนาผู้เรียน					
21	ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้					

ขอขอบพระคุณที่ท่านสละเวลาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล

ที่ อว ๗๔๑๘/ว ๐๓๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลยหนองบัวลำภู

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยจำนวน ชุด

ด้วย นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู” โดยมี รองศาสตราจารย์บุญช่วย ศิริเกษ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาในสังกัดของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านโปรดอนุญาตให้ นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร นำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปเก็บข้อมูลซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย ซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อมูลที่สมบูรณ์แบบในรูปเล่มวิทยานิพนธ์ต่อไป รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมาชิโร, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖

นายเกียรติศักดิ์ ปรามสาร ผู้วิจัย โทร. ๐๔๘-๖๖๗-๑๘๒๒

ภาคผนวก ข

ค่าถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	x4		. Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).
2	x3		. Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).
3	x1		. Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).

a. Dependent Variable: Y

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.640 ^a	.409	.407	.72654
2	.694 ^b	.481	.478	.68179
3	.707 ^c	.500	.495	.67056

a. Predictors: (Constant), x4

b. Predictors: (Constant), x4, x3

c. Predictors: (Constant), x4, x3, x1

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	117.633	1	117.633	222.847	.000 ^b
	Residual	169.972	322	.528		
	Total	287.605	323			
2	Regression	138.392	2	69.196	148.861	.000 ^c
	Residual	149.213	321	.465		
	Total	287.605	323			
3	Regression	143.715	3	47.905	106.538	.000 ^d
	Residual	143.889	320	.450		
	Total	287.605	323			

a. Dependent Variable: Y

b. Predictors: (Constant), x₄

c. Predictors: (Constant), x₄, x₃

d. Predictors: (Constant), x₄, x₃, x₁

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	.060	.273		.218	.828
	x ₄	.974	.065	.640	14.928	.000
2	(Constant)	1.806	.379		4.765	.000
	x ₄	.698	.074	.459	9.465	.000
	x ₃	.706	.106	.324	6.683	.000
3	(Constant)	-1.979	.376		-5.261	.000
	x ₄	.632	.075	.415	8.409	.000

x3	.471	.124	.216	3.791	.000
x1	.343	.100	.193	3.441	.001

a. Dependent Variable: Y

Excluded Variables^a

Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics
						Tolerance
1	x1	.310 ^b	6.472	.000	.340	.710
	x2	.162 ^b	3.392	.001	.186	.783
	x3	.324 ^b	6.683	.000	.349	.688
2	x1	.193 ^c	3.441	.001	.189	.496
	x2	-.030 ^c	-.537	.592	-.030	.504
3	x2	-.106 ^d	-1.795	.074	-.100	.449

a. Dependent Variable: Y

b. Predictors in the Model: (Constant), x4

c. Predictors in the Model: (Constant), x4, x3

d. Predictors in the Model: (Constant), x4, x3, x1

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ นายเกียรติศักดิ์ ปราบสาร
วัน เดือน ปี เกิด 15 เดือน กันยายน พ.ศ. 2537
สถานที่เกิด อุดรธานี
ประวัติการศึกษาปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต สาขาคณิตศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ที่อยู่ปัจจุบัน 25 หมู่ 1 ตำบล สร้อยพร้าว อำเภอหนองหาน จังหวัด
อุดรธานี 41130
ผลงานตีพิมพ์ -
รางวัลที่ได้รับ -

